

WIADOMOŚCI HANDLU ZAGRANICZNEGO

rynki towarowe

01253

ROK III

10. 8 1952
Nr 1 (36)

Tylko do użytku służbowego

S P I S R Z E C Z Y

ważniejsze informacje

	str.
Światowy handel zbożem w 1950/51 ..	1
Światowe zbiory jęczmienia i owsa w 1951 roku.....	2
Ograniczenie importu przetworów mięsnych do Anglii	7
Stan trzody chlewnej w krajach Europy Zachodniej ..	10
Przegląd światowych cen cukru w 1951 roku	17
Meldunki z rynku węglowego	23
Szacunek produkcji i konsumpcji siarki w krajach kapitalistycznych	41
Wiadomości z międzynarodowego rynku kauczuku	45
Wiadomości z międzynarodowego rynku celulozy i papieru	50
B a w e ł n a	53
W e ł n a	59
Pełne fiasko intensyfikacji zbiórki złomu w Niemczech Zachodnich	67
Meldunki z międzynarodowego rynku żelaza i stali	68
Meldunki z międzynarodowego rynku metali nieżelaznych	72

Z a ł a c z n i k:

Sytuacja w przemyśle włókienniczym Anglii, Niemiec Zachodnich i Francji.

Redakcja i administracja:

Polska Izba Handlu Zagranicznego, Warszawa, ul. Hoża 35, tel. 8-98-90

Sytuacja na rynkach w skrócie

RYNEK ZBOŻOWY: w drugiej połowie grudnia giełdy zbożowe w Ameryce Półn. nie wykazywały większych zmian w notowaniach przy ogólnej nieznacznie słabszej tendencji. W dn.27.XII pszenica płn.Nr.1 notowana była 244 ¢ za buszel czyli o 1 ¢ na buszlu niżej niż np. 11.XII. Nieco silniej zniżkowała w tym okresie pszenica w Chicago w dostawach na marzec 1952 notowana w dn.27.XII. 258-259 ¢ za buszel, wobec 266-268 ¢ w dn.11.XII. Podobne osłabienie tendencji notowano w odniesieniu do jęczmienia kanadyjskiego, oraz kukurydzy notowanej w Chicago w dn.27.XII na poziomie 194-194,5 ¢ za buszel w dostawach na marzec.

RYNEK MIĘSNY: Irlandia zmniejszyła eksport bydła do Anglii na skutek zbyt niskich cen płaconych przez rzeźnię brytyjskie. Rozszerzanie się pryszczycy w Danii i Austrii. Pogłowie trzody chlewnej w Danii, Belgii i w Irlandii wykazuje w 1951 r. spadek w porównaniu ze stanem w 1950 r. Całkowity eksport mięsa wołowego z Argentyny był w pierwszych trzech kwartałach 1951 r. o 37% mniejszy niż o rok wcześniej. W tym samym czasie eksport baraniny argentyńskiej zmniejszył się czterokrotnie.

RYNEK CUKRU: druga połowa grudnia przyniosła powtórne osłabienie tendencji. Na giełdzie nowojorskiej Kontrakt Nr.4 w dn.18.XII notowano 4,81 ¢/lb z dostawą na styczeń. W ostatnich dniach grudnia - n.p.27.XII. cena obniżyła się do 4,77 ¢ za lb w dostawach na styczeń. Szacunek konsumpcji cukru w USA w 1952 r. wynosi 8,5 mln ton. Produkcja cukru na Kubie osiągnie w nadchodzącym sezonie rekordowy poziom 6,2 - 6,5 mln ton.

RYNEK WĘGLOWY: pełnomocnik rządu amerykańskiego P.Porter oświadczył, że Stany Zjednoczone będą zmuszone dostarczyć Europie w 1952 r. 40 mln ton węgla za sumę 880 mln \$ co stanowić będzie około 2/3 ogólnej sumy kredytów jaką otrzymać mają kraje Europy Zachodniej w 1952 roku. W dn.17.XII.1951 r. Anglia podniosła ceny bunkru o \$ 3 na tonie. Według obszernej analizy sytuacji energetycznej w krajach kapitalistycznych, dokonanej przez znany miesięcznik "Petroleum Press Service" deficyt węglowy nie może być nawet w części złagodzony wzrostem zużycia olejów opałowych. Wzrost zapasów i listopadowej produkcji węgla w Anglii. Rok 1952 przyniesie wzrost zapotrzebowania na koks w W.Brytanii o 1 mln ton. Rekordowa produkcja węgla na Szpicbergenie w 1951 r. Szwecja otrzyma dostawy węgla północnoafrykańskiego.

RYNEK KAUCZUKU: ceny kauczuku naturalnego na rynku londyńskim w pierwszej i drugiej dekadzie grudnia kształtowały się odpowiednio na poziomie 41 3/4 d oraz 42 1/4 d za lb RSS Nr.1 /w transakcjach natychmiastowych/. Światowa produkcja kauczuku naturalnego za 10 miesięcy 1951 r. wyniosła w przybliżeniu 1.565.000 long ton a konsumpcja odpowiednio 1.275.000 long ton.

RYNEK BAWELNY: ceny na rynku nowojorskim wykazywały w drugiej połowie grudnia tendencje zniżkowe. Middling 15/16 notowano w dn. 27.XII na poziomie 43,35 ¢/lb natychmiast, wobec 43,70 ¢ w pierwszych dniach miesiąca. Notowania na giełdzie aleksandryjskiej w tygodniu 13-20.XII ustabilizowały się na poziomie 160 talarów za kantar dla gat. Karnak z dostawą w styczniu. Zbiory bawełny na obszarze kapitalistycznym w sezonie obecnym wyniosą według ostatnich szacunków 26.795 tys. bel. W razie utrzymania konsumpcji na poziomie z roku ubiegłego wynoszącej 27.600 tys. bel zapasy bawełny zostaną zmniejszone do 9.000 tys. bel pokrywając 3 miesięczne zapotrzebowanie.

RYNEK WEŁNY: W Australii zakończona została w dniu 13.XII. pierwsza seria aukcji. Przy ożywionej konkurencji ceny wykazały mocną tendencję. Najwyższe ceny osiągnięto 12 grudnia w Brisbane - 125 i 172 d odpowiednio dla wełny surowej i pranej. Według danych Commonwealth Economic Committee całkowita produkcja wełny w sezonie 1950/51 /bez ZSRR/ wynosi 3.945 mln lbs wełny surowej czyli 2.285 mln lbs wełny pranej. Zrzeszenie hodowców wełny w Afryce odrzuciło projekt utworzenia własnej organizacji skupu wełny, mającej zastąpić Wool Disposal Ltd.

RYNEK ŻELAZA i STALI: Akcja intensyfikacji zbiórki złomu w Niemczech Zachodnich rozpoczęta w lipcu 1951 r. uznana została powszechnie za nieudaną. Zbiórka listopadowa wykazała nadal spadek podaży handlowej tego surowca. Produkcja stali surowej w Anglii wyniosła w 1951 r. około 15,6 mln ton, czyli o 600 tys. ton mniej niż w 1950 r. Według ECE największy wzrost produkcji stali w Europie wykazała w roku ub. w stosunku do 1950 N.R.D. - 52%, Saara - 40% oraz Belgia - 35%. Jedynymi krajami o mniejszej produkcji w 1951 roku były Anglia i Hiszpania. Wzrost cen eksportowych drutu i gwoździ w Belgii. Jednoczesne obawy nadprodukcji i deficytu stali w USA w 1952 r., której produkcja szacowana jest w tym roku na 110 mln ton. Znaczne ożywienie rynku eksportowego w Japonii.

RYNEK METALI NIEŻELAZNYCH: Podniesienie oficjalnej ceny aluminium we Francji do poziomu 200 fr.fr. za kg. Londyński rynek cyny wykazywał w drugiej połowie grudnia tendencje zniżkowe. W dniu 27.XII. za 1. tonę tego metalu płacono £ 907,5 - £ 910 z dostawą natychmiast wobec £ 950 w pierwszej połowie i £ 1.300 w dn.

19.XII.1950 r. Konsumcja cyny w skali ogólnoswiatowej szacowana jest w 1951 r. przez Tin Study Group na 138.700 ton wobec 147.tys ton o rok wcześniej, produkcja zaś odpowiednio na 166 tys. i 172 tys ton. W końcu grudnia 1951 r. w Anglii pojawiły się pogłoski, że jej przydział miedzi na I kwartał 1952 w ramach IMC wynieść ma o 10.000 ton mniej niż w IV kwartale 1951 r., co spotkało się z ostrą reakcją kół przemysłowych.

Komitety do spraw molibdenu i tungstenu IMC powiększył pulę rozdziału tych metali na IV kwartał 1951 r. odpowiednio o 170 ton i o 20 ton.

Zboża i okopowe

Światowy handel zbożem w 1950/51

Według ostatnio opublikowanych opóźnionych szacunków FAO rok operacyjny 1950/51 wykazał w handlu światowym pszenicą wyższe obroty - szczególnie pod koniec sezonu - niż w rolniczym roku poprzednim. Sezon 1950/51 rozpoczął się przy największych od zakończenia wojny zapasach pszenicy czterech głównych eksporterów kapitalistycznych, a zbiory przyniosły rezultaty prawie równe zbiorom z 1949/50r.

Globalny eksport światowy /bez ZSRR/ pszenicy i mąki w pierwszej połowie 1950/51 roku zmniejszał się w dalszym ciągu podobnie jak w pierwszych dwóch kwartałach 1950 roku. Dopiero na wiosnę 1951 r. rynek wyraźnie się ożywił. Przyczyną wzrostu obrotów, niezależnie od gromadzenia rezerw przez kraje importujące, było zwiększone zapotrzebowanie dotkniętych klęską nieurodzaju Indii i Jugosławii. Zwiększone zapotrzebowanie świata kapitalistycznego skierowane zostało głównie na rynek USA, gdzie dla ograniczenia zwiększającego się eksportu, rząd zmuszony został do wprowadzenia kontroli wywozu przez wyznaczanie miesięcznych kwot eksportowych pszenicy. W pierwszej połowie 1951 r. eksport ten wynosił średnio około miliona ton pszenicy miesięcznie.

Globalny eksport światowy miał wynieść w r.1950/51 - według obliczeń FAO - około 25 mln ton ziarna w porównaniu z 22,6 mln ton w 1949/50.

Światowy handel zbożem z wyłączeniem ryżu

w mln ton

	pszenica ziarno i mąka		inne zboża	
	1949/50	1950/51	1949/50	1950/51
E k s p o r t				
Argentyna	2,4	2,8	1,9	0,7
Australia	3,1	3,4	...	...
Kanada	6,4	6,1	1,1	0,9
USA	8,3	9,8	4,4	5,7
Inni	2,4	2,9	5,4	4,8
razem:	22,6	25,0	12,8	12,1
I m p o r t				
Europa	12,7	13,9	9,8	9,0
Ameryka	2,9	3,9	1,9	1,4
Azja	5,6	5,6	0,9	1,6
Afryka	1,2	1,4	0,2	0,1
Oceania	1,2	0,2	-	-
razem:	22,6	25,0	12,8	12,1

Obroty pszenicą w ramach Międzynarodowego Paktu Pszenicznego wzrosły również w okresie omawianym z 12,3 mln ton przewidzianych na rok 1949/50 na 15,3 mln ton w 1950/51. Powodem wzrostu było dopuszczenie do udziału w Pakcie Hiszpanii i Niemiec Zachodnich oraz zwiększenie kwot importowych dla Indii, Ceylonu, Egiptu i Meksyku.

Międzynarodowy Pakt Pszeniczny określił podstawową maksymalną cenę za pszenicę w wysokości \$ 1,80 za buszel, która obowiązywać ma do końca trwania Paktu t.zn. do lipca 1953 r. Cena minimalna określona na \$ 1,30 za buszel ma być obniżona według umowy - na 1,20 dol. za buszel w sezonie 1952/53.

W chwili obecnej trudno jest przewidzieć jakie rozmiary przybierze światowy handel pszenicą w 1951/52 r. Pierwsza połowa sezonu - lipiec-grudzień - wskazywałaby, że poziom zeszłoroczny zostanie utrzymany. Z drugiej jednak strony zmniejszenie nadwyżek eksportowych Australii /patrz poprzedni numer "Rynków Towarowych"/, ponowny duży udział gorszych gatunków pszenicy w Kanadzie, oraz polityka utrzymywania dużych rezerw zbożowych w Stanach Zjednoczonych wpłynąć mogą łącznie na zmniejszenie się obrotów pszenicą na obszarze kapitalistycznym.

Zapasy pszenicy czterech głównych eksporterów kapitalistycznych oceniane są na 1-go lipca 1951 jako równe zapasom na początku 1950/51 roku. Produkcja tych eksporterów w sezonie bieżącym również nie jest mniejsza niż w roku poprzednim. Ocenia się jednak, że konsumpcja może nieco wzrosnąć co przy zamiarze utrzymania wysokich zapasów spowoduje zmniejszenie się nadwyżek eksportowych.

Jak widać z zestawienia powyższego szacunki FAO wskazują na nieznaczne zmniejszenie się światowych obrotów zbożami na paszę w 1950/51 r. w porównaniu do sezonu poprzedniego. Przyczyną powyższego jest uniezależnienie się Europy od importu zbóż pastewnych oraz spadek przewozu tych zbóż do krajów Ameryki. Ogólne obroty zbożem na paszę wykazują w przeciwieństwie do pszenicy, zmniejszenia się obrotów w porównaniu z latami przedwojennymi. Globalne obroty zbożami pastewnymi wynosiły w 1950/51 r. 90% przedwojennych a import Europy stanowił jedynie 70-75% importu przedwojennego.

Światowe zbiory jęczmienia i owsa w 1951 r.

Według danych amerykańskiego Ministerstwa Rolnictwa zbiory jęczmienia i owsa w 1951/52 stanowią rekord powojenny. Szacowane są one /bez ZSRR/ na 48,9 mln ton wobec 46 mln w 1950/51 i 42,2 mln ton w latach przedwojennych. Ogólny obszar uprawy - 47,6 mln ha jest o 1% większy niż w 1950 r.

Europejskie zbiory jęczmienia są obliczane na 16,1 mln ton w porównaniu z 15,1 mln ton w 1950 r. Ponieważ obszar uprawy wzrósł minimalnie, zwiększenie zbiorów należy przypisać wzrostowi wydajności z ha. Z ważniejszych producentów jęczmienia zbiory większe niż w r.1950 miała Dania,

Niemcy Zachodnie i Hiszpania, podczas gdy Anglia miała w tym roku mniejsze zbiory, a Francja - równe zeszłorocznym.

Północna Ameryka wykazuje wzrost zbiorów jęczmienia o 8% w stosunku do r.1950. Podczas gdy USA wykazują zmniejszenie rezultatów z 6,6 na 5,6 mln ton, Kanada wykazuje zwiększenie nie tylko proporcjonalne do wzrostu obszaru zasiewów, ale także wzrost plonów z ha. Trzeba jednak uwzględnić możliwość strat w zbiorach Kanady wobec pozostania części jęczmienia na polu wskutek wczesnej zimy.

W Azji /nie licząc ZSRR/ rezultaty są również o ok. 8% lepsze od zeszłorocznych, w czym główny przyrost ma przypadać na Turcję i Japonię.

W Afryce Północnej zbiory są na poziomie zeszłorocznych z tym, że Marokko miało zbiory o 400 tys większe niż w 1950 r., a Algier i Tunis zebrały po 200 tys ton mniej niż w roku ubiegłym. Zbiory w Marokko wyniosły 1,5 mln ton, w Algierze - 0,8 mln ton.

Z wyjątkiem Australii zbiory jęczmienia na południowej półkuli nie osiągną poziomu z 1950 r., a w Południowej Ameryce ulegną zmniejszeniu prawie o 20%.

Światowe zbiory owsa /bez ZSRR/ są obliczane na 50,8 mln ton w porównaniu z 50,2 mln ton w 1950 r. i przewyższają średnie zbiory przedwojenne o 9%.

W Europie obszar uprawy owsa zmniejszył się o 2% w stosunku do r.1950, ale rezultat zbiorów wykazuje 2% nadwyżki.

Północna Ameryka wykazuje minimalny spadek produkcji /rezultat - 27,35 mln ton/, w Azji i Afryce produkcja nieco wzrosła w Północnej Afryce, podobnie jak przy jęczmieniu, w zmniejszeniu zbiorów w Algierze i w Tunisie odpowiada wyżka rezultatów w Marokko. Na południowej półkuli odchylenia rezultatów od r.1950 będą niewielkie.

Światowa produkcja jęczmienia w mln ton

	1935-39	1950	1951
Europa	14,5	15,1	16,1
Ameryka Półn.	7,2	10,5	11,3
Ameryka Połud.	0,8	1,1	0,9
Azja	16,8	16,0	17,3
Afryka	2,6	2,7	2,7
Oceania	0,3	0,6	0,6
Świat razem /bez ZSRR/	42,2	46,0	48,9

Światowa produkcja owsa w mln ton

	1935/39	1950	1951
Europa	23,3	19,7	20,2
Ameryka Półn.	20,1	27,4	27,4
Ameryka Połudn.	0,9	0,8	0,8

Azja	1,4	1,4	1,5
Afryka	0,3	0,4	0,4
Oceania	0,4	0,5	0,5
Świat razem /bez ZSRR/	46,4	50,2	50,8

Światowy handel ryżem

Powierzchnia uprawy ryżu na świecie osiągnęła w r.1951 powojenny rekord. W porównaniu jednak z okresem przedwojennym produkcja nie wzrosła proporcjonalnie na całym obszarze Dalekiego i Środkowego Wschodu. W Indiach miał miejsce znaczny nieurodzaj, zrównoważony dużym wzrostem produkcji w Chinach Ludowych.

Globalne obroty międzynarodowe ryżem w 1950/51 r. wzrosły o 15-20% ponad poziom z 1949/50 r., ponieważ niektóre kraje Dalekiego Wschodu po raz pierwszy od czasu wojny rozporządzały pewnymi nadwyżkami na eksport. Mimo to obroty tegoroczne stanowiły zaledwie połowę obrotów przedwojennych.

Wobec utrzymywania się cen pszenicy w ramach paktu na niezmiennym poziomie, oczekuje się w r.1951/52 zwiększenia rozbieżności między cenami ryżu i pszenicy.

W okresie powojennym ogólny obszar uprawy ryżu uległ zwiększeniu o ok.6 mln ha, produkcja jednak z powodu klęsk nieurodzaju w niektórych krajach, np. w Indiach, uległa nawet zmniejszeniu. Duży wzrost produkcji w r.1951 osiągnęły Chiny Ludowe, które przekroczyły przedwojenny poziom produkcji, czego nie wykazują jednak stroniczne szacunki F.A.O.

Pewne zmniejszenie obszaru uprawy ryżu poza Azją wynikło w 1950/51 r. na skutek redukcji tego obszaru w USA i w Brazylii; w Europie i w Oceanii obszar uprawy uległ powiększeniu.

Ogólny obszar uprawy i produkcję ryżu na świecie obrazuje poniższa tablica /wg FAO: The State of Food Agriculture, Review and Outlook 1951/.

Obszar uprawy i produkcja ryżu na świecie

Kraj	powierzchnia w mln ha			zbiory w mln ton		
	1934/ 38	1949/ 50	1950/ 51	1934/ 38	1949/ 50	1950/ 51
Chiny /22 pro- wincje/	19,6	18,5	19,0	50,1	44,5	49,0
Indie	23,8	29,9	29,7	32,3	34,5	32,0
Pakistan	7,6	8,8	9,0	9,0	12,4	12,9
Japonia	3,2	3,2	3,2	11,5	11,7	12,0
Inne kraje Azji	26,2	25,2	25,6	37,8	36,1	36,1
Razem Azja	80,6	85,6	86,5	142,9	139,4	142,0
Inne kontynenty	3,8	6,3	6,0	6,4	10,6	10,6
O g ó ł e m :	84,4	91,9	92,5	149,3	150,0	152,6

Światowy eksport ryżu w 1951 r. - 4,3 mln ton, stanowi powojenny rekord. Eksport ten nie zaspakaja w całości zapotrzebowania światowego, szczególnie zaś krajów Dalekiego Wschodu, cierpiących nadal na brak tego zboża.

Głównymi eksporterami ryżu w Azji są w 1951 r. Burma, Chiny Ludowe i Sjam. Wobec zwiększonych zbiorów w 1950/51 r. eksport ryżu z Burmy osiągnął ok. 1,2 mln ton. Eksport Sjamu utrzyma się prawdopodobnie na poziomie 1950r. - 1,5 mln ton. Zwiększenie eksportu z Indonchii wobec działań wojennych w Wietnamie jest mało prawdopodobne. Natomiast Pakistan podjął się dostawy 250.000 ton ryżu do Indii w umowie handlowej podpisanej w początku 1951 r.

Eksport ryżu z krajów poza azjatyckich pozostaje na niezmienionym poziomie od 3 lat. Kraje Ameryki Łacińskiej zużywają coraz więcej ryżu własnej produkcji, aby zmniejszyć import pszenicy. Eksport ryżu z USA zmniejszy się zapewne w r. 1951 z powodu spadku produkcji. Eksport Włoch i Egiptu zależy od możliwości zakupu przez te kraje pszenicy poza kwotami przydzielonymi im w ramach paktu.

Do krajów, w których zapotrzebowanie importowe stale wzrasta, należą Ceylon, Malaje i Indonezja. Indie wobec nieurodzaju posiadały niedobór około 6 mln ton ziarna, na pokrycie którego otrzymać miały w 1951 r. - 1,1 mln ton ryżu. Japonia na 3 mln ton importu zboża w 1951 r. zamierzała zakupić ok. 800 tys ton ryżu.

Od czasu agresji amerykańskiej w Korei ceny ryżu wzrastają stale. W niektórych krajach obowiązują ceny wyznaczone przez władze. W Indiach na przestrzeni 1950/51 r. urzędowa cena hurtowa wynosiła \$ 91 za tonę. W Japonii cena urzędowa została podniesiona w październiku 1950 r. z \$ 83 na \$ 102. W Pakistanie cena spadła z sezonowej \$ 185 w sierpniu 1950 r. na \$ 119 w grudniu 1950 r. W USA poziom cen podtrzymywanych premiami został podwyższony o 7% dla zbiorów 1951 r., a średnia cen osiąganych przez farmerów wzrosła z \$ 98 w lipcu 1950 r. na \$ 129 w lutym 1951r., czyli o 32%. Ceny eksportowe Burmy i Sjamu wzrosły w 1951r. od 5 do 8 %. Ta stosunkowo maławyżka tłumaczy się przewagą w ich obrotach masowych zakupów rządowych, przy których rządy importujące wywierają silny nacisk w kierunku ograniczenia wyżki cen. Również hamująco oddziałują na ceny ryżu, sztywne ceny pszenicy w ramach Paktu /I.W.A./

Zwyżka cen niektórych surowców kolonialnych: jak bawełny, juty, kauczuku i cyny wpływa niekorzystnie na poziom produkcji ryżu, odciągając robotników zatrudnianych normalnie na polach ryżowych oraz powodując przesunięcia w strukturze produkcji rolnej na korzyść innych intratniejszych upraw.

Poniższa tabelka wykazuje rozwój światowego handlu ryżem w ostatnich latach.

Międzynarodowy handel ryżem w mln ton

Podział terytorialny	1934-38 średnia		1949		1950		1951 szacunkowo	
	eksport	import	eksp.imp.	eksp.imp.	eksp.imp.	eksp.imp.	eksp.import	eksp.import
Daleki Wschód	8,1	6,3	2,5	2,7	2,7	2,5	3,3	3,1
Inne obszary	0,5	2,3	1,0	0,8	1,0	1,2	1,0	1,2
O g ó ł e m :	8,6	8,6	3,5	3,5	3,7	3,7	4,3	4,3

Brazylia poszukuje pszenicy

Wobec tego, że Brazylia nie otrzyma spodziewanej pszenicy z Francji w ilości 500 tys ton, poszukuje ona pszenicy na innych rynkach. Argentyna, dotychczasowy główny dostawca Brazylii nie jest w możności dostarczenia jej tej ilości, więc Brazylia pertraktuje o zakup w Stanach Zjednoczonych 300 tys. ton, pszenicy amerykańskiej, które będą dostarczone w ciągu pierwszych 6 miesięcy 1952 r. Poza tym Brazylia zakupiła w USA już poprzednio 360 tys ton, z dostawą w sierpniu 1952 r.

zwierzęta i artykuły pochodzenia zwierzęcego

Irlandia zmniejsza eksport bydła na rynek brytyjski

W 1951 roku Irlandia coraz częściej wysyła mięso na inne rynki poza Wielką Brytanią. Umowa handlowa zawarta w Dublinie 31 lipca 1948 roku przewiduje, że Irlandia będzie dostarczać do Wielkiej Brytanii przynajmniej 90% swojego eksportu bydła. Eksport mięsa świeżego przewidziany był w wysokości 4.000 ton rocznie. Celem umowy było jak najszybsze zwiększenie eksportu bydła do Wielkiej Brytanii do poziomu przedwojennego. Jednak eksport mięsa na inne rynki okazał się korzystniejszy i Irlandia zaczęła wysyłać próbne transporty na rynek amerykański i kanadyjski, oraz dla wojsk Stanów Zjednoczonych w Europie. Szybki rozwój tego eksportu hamowany jest jedynie przez brak rzeźni, chłedni i środków transportowych. Mięso irlandzkie dochodzi do Ameryki w bardzo dobrym stanie i jest poszukiwane na rynku. Irlandia więc stara się o zwiększenie swoich możliwości przetwórczych i o odpowiednią organizację przewozu. Ceny amerykańskie są wyższe od brytyjskich. Ameryka płaci około 3s za 1 lb mięsa f.o.b. porty irlandzkie, a nieco mniej za mięso kupowane dla swojej armii w Europie. Natomiast za mięso eksportowane do Anglii Irlandia otrzymuje 1s 8d za lb. Ostatnio również Francja prowadzi pertraktacje z Irlandią celem rozpoczęcia importu mięsa wołowego.

Rozszerzenie się zarazy pyska i racio w Europie

Zaraza pyska i racio przeniosła się z terenu Niemiec Zachodnich do Danii. Nasilenie jej jest bardzo duże. Zanotowano już przeszło 5.000 wypadków. Obecnie rejestrowane jest około 300 do 350 wypadków dziennie. Ministerstwo Rolnictwa zarządziło szczepienia ochronne. W Kopenhadze przewiduje się, że o ile nasilenie choroby nie zmniejszy się, trzeba będzie wprowadzić racjonowanie mleka.

Również w Norwegii po raz pierwszy od roku 1941 zanotowano wypadki zarazy pyska i racio.

W Austrii zabite 5.000 sztuk owiec i 150 sztuk bydła zarażonego tą chorobą. O rozszerzaniu się pryszczycy w innych krajach zachodnio-europejskich informował Nr.32/35 "Rynków Towarowych".

Ograniczenie importu przetworów mięsnych do Anglii

Począwszy od 8 listopada 1951, Anglia wprowadziła wydawanie indywidualnych licencji importowych według ustalonych kwot importowych, na przywóz przetworów mięsnych,

odpadków i mięsa puszkowanego. Przywóz z krajów marszał-
 lowskich, ich posiadłości, oraz Brazylii i Urugwaju został
 ograniczony. Zakaz ten nie dotyczy krajów szterlingowych.
 Wyznaczenie kwot oparte zostało na wysokości importu z
 krajów europejskich i innych krajów nieszterlingowych w
 okresie lipiec 1950 - czerwiec 1951. Wyznaczanie kwot dla
 poszczególnych importerów będzie dokonywane w oparciu o
 wysokość transakcji dokonanych przez nich w pierwszej poło-
 wie 1951.

Wysokość kwot określona jest w milionach funtów
 szterlingów c.i.f. Na okres 8 listopad 1951 - 30 czerwiec
 1952 ustalono następujące kwoty: /kraje OEEC - Brazylia i
 Urugwaj/

Szynki i bекon w puszkach	4.000.000 £
Mięsa i drób, gotowane, puszkowane i inne	12.500.000 "
Mięso i produkty mięsne gotowane i niegotowane	550.000 "
Ekstrakty i esencje mięsne	3.000 "

Import tych gatunków mięsa w okresie przyjętym
 za podstawę do wyznaczania kwot przedstawia się następująco:

Bекon i szynki w puszkach

Eksporterzy	import w okresie	
	lipiec 1950 - czerwiec 1951	
	w tonach	w £
<u>Obszar szterlingowy</u>		
Australia	1.815	859.595
Afryka Południowa	740	336.113
Nowa Zelandia	113	47.677
Południowa Rodezja	50	25.982
Kenya	32	7.705
Wyspy Kanałowe	3	1.869
Irlandia	751	498.943
Inne kraje	-	31
R a z e m	3.504	1.777.915
<u>Kraje O.E.E.C.</u>		
Francja	16.470	10.196.574
Niemcy Zachodnie	6.928	4.225.081
Belgia	5.383	3.177.700
Holandia	3.611	1.861.882
Włochy	3.221	1.943.931
Dania	2.610	1.662.960
Szwecja	466	270.279
Szwajcaria	59	42.442
Norwegia	14	7.552
Austria	2	1.453
R a z e m	38.764	23.389.854

Inne kraje

Polska	3.305	2.215.129
Czechosłowacja	158	105.426
Argentyna	90	53.053
Portugalia	24	11.364
Algeria	13	8.135
Chiny	6	2.270
Hiszpania	5	3.057
Inne kraje	3	1.889

R a z e m 3.604 2.400.323

O g ó ł e m : 45.871 27.568.092

M i e s o w p u s z k a c h

Eksporterzy

Import w okresie
lipiec 1950 - czerwiec 1951

w tonach

w £

Obszar szterlingowy

Australia	21.550	3.559.274
Irlandia	8.892	1.580.756
Nowa Zelandia	663	180.638
Afryka Południowa	602	191.124
inne	11	2.244

r a z e m 31.668 5.514.036

Kraje, z których ma być
ograniczony import
kraje OEEC:

Holandia	34.068	9.669.814
Dania	24.501	7.432.173
Francja	21.779	6.197.182
Belgia	3.637	956.858
Norwegia	395	108.217

inne

Urugwaj	2.546	745.594
Brazylia	307	115.773

r a z e m 87.027 25.225.611

Inne kraje

Polska	3.452	1.469.354
U.S.A.	2.524	514.798
Czechosłowacja	2.148	566.153
Argentyna	1.824	535.383
Marokko	330	86.701
Paragwaj	172	37.704
inne	389	133.169

r a z e m 10.839 3.343.262

Razem wszystkie kraje 129.764 34.082.909

Import mięsa w puszkach w/g gatunków przedstawia się następująco:

okres od lipca 1950 do czerwca 1951

	w tonach	w Ł
Wieprzowe:	4.831	1.854.276
inne	1.302	639.996
ozory	638	206.349
produkty wieprzowe	23.055	6.726.495
ozory wołowe	872	333.403
wołowina	28.791	4.722.672
cielęcina	3.915	1.512.629
baranina	2.990	633.950
drób	1.383	575.922
inne	61.988	16.877.217
R a z e m	129.764	34.082.909

Stan trzody chlewnej w krajach Europy Zachodniej

Z wyjątkiem kilku krajów stan trzody chlewnej w Europie Zachodniej, mimo pewnego spadku w stosunku do poprzedniego roku, był większy niż przed wojną. Poniższa tabela przedstawia pogłowie świń w państwach Europy Zachodniej w ciągu kilku ostatnich lat:

	Miesiąc w którym dokonano spisu	Przed wojną	1949	1950	1951
		/ w tysiącach sztuk /			
Niemcy Zachodnie	wrzesień	13.000 ^{x/}	9.042	11.102	13.945
Anglia	"	4.213	3.087	3.327	4.532
Dania	listopad	2.761	3.101	3.627	3.251
Austria	wrzesień	2.911	1.746	2.408	2.402
Holandia	"	1.768	1.766	1.929 ^{xv/}	1.973 ^{xv/}
Belgia	maj	872 ^{xx/}	1.076	1.344	1.263
Irlandia	czerwiec	959	675	645	548

^{x/} 1940

^{xx/} styczeń

^{xv/} szacunek na podstawie niepełnych danych

Stan trzody chlewnej w Niemczech Zachodnich wykazywał stały wzrost w ciągu roku 1951. We wrześniu był on o 26% większy niż w tym samym miesiącu poprzedniego roku. Przekroczył on stan przedwojenny o 945 tysięcy sztuk. Stosunkowo najbardziej zwiększyła się ilość tuczników przeznaczonych na rzeź. Ilość macier i małych prosiąt poniżej 6 miesięcy była również większa niż w poprzednim roku.

Stan trzody chlewnej w Wielkiej Brytanii przekroczył także poziom z poprzedniego roku. Szczególnie wyraźnie zaznaczył się tu wzrost liczby macier.

W Danii, listopadowy spis wykazał, że ilość trzody chlewnej nie tylko obniżyła się w stosunku do poprzedniego roku, lecz wbrew sezonowym tendencjom spadła o 26.000 sztuk

w stosunku do spisu z września. Ogółem stan trzody chlewnej w listopadzie mimo, że był o 376.000 sztuk niższy niż w poprzednim roku, przewyższał stan przedwojenny o 18%. Ilość macior zmniejszyła się o 60.000 sztuk w stosunku do stanu z 1950 r. Ilość prosiąt zmniejszyła się jak zwykle sezonowo i była o 178.000 sztuk mniejsza niż w 1950. Stan świń rzeźnych zmniejszył się o 6% w ciągu ostatniego roku. Jednak pogłowie świń ważących ponad 132 lb wykazało pewien wzrost ponad stan z 1950 roku.

W Austrii ilość trzody chlewnej zwiększa się stale od kilku lat. We wrześniu 1951 była ona jednak o 6.000 mniejsza niż w poprzednim roku. W stosunku do ilości przedwojennej pogłowie jest jeszcze o 509.000 mniejsze niż w 1939. W porównaniu z poprzednim rokiem zmniejszyła się ilość macior o 9.000 sztuk a ilość prosiąt o 52.000 sztuk. Znaczny wzrost - o 60.000 sztuk ilości świń rzeźnych nie zdołał skompensować ubytku w innych kategoriach trzody chlewnej.

W Holandii stan trzody chlewnej przekroczył poziom przedwojenny. Wykazuje on w ostatnich latach systematyczny wzrost.

W Belgii stan trzody chlewnej obniżył się w stosunku do rekordowo wysokiego stanu z 1950 roku. Był on jednak dwukrotnie wyższy niż w 1948 roku. Spadek w stosunku do 1950 roku wynosił 6%. Zaznaczył się on we wszystkich kategoriach zwierząt z wyjątkiem macior prośnych ponad 1 rok. Ogółem ilość macior była o 3.000 sztuk mniejsza niż w 1950 roku. Największy ubytek uwiłdocił się w stanie prosiąt w wieku od 8 tygodni do 6 miesięcy; pogłowie spadło w tym wypadku o 68.000 sztuk.

Stan trzody chlewnej w Irlandii zmniejszył się o 15% w stosunku do roku poprzedniego a o 43% w stosunku do roku 1938. Spowodowane to zostało zmniejszeniem się wszystkich kategorii trzody chlewnej poza maciorami.

Koszty żywności w Wielkiej Brytanii

W grudniu w parlamencie brytyjskim Minister Wyżywienia podał następujące koszty żywności produkcji krajowej i importowanej:

Ceny przeciętne na rok 1951

	Produkcji krajowej £ za tonę	Importowane £ za tonę c.i.f.
Wołowina /loco rzeźnia/	161	113 - 116
Baranina " "	199	75
Mięso jagnięce " "	254	138 1/4
Wieprzowina " "	234	187 1/4
Jaja w skorupkach	6.16.6	4.6.0
/loco ferma/	za skrzynię	za skrzynię
	360 sztuk	360 sztuk

Ceny żywności importowanej oparte są na danych z okresu kwiecień-październik 1951 r., opublikowanych w Trade and Navigation Accounts.

Sytuacja na rynku mięsnym Argentyny w okresie styczeń-wrzesień 1951 r.

W drugim kwartale 1951 podaż bydła opasowego na rynku w Liniers była bardzo duża, ponieważ złe warunki paszowe spowodowane klęską suszy doprowadziły do masowej sprzedaży bydła. W następnych jednak miesiącach, a szczególnie w sierpniu ilość oferowanego bydła znacznie zmniejszyła się ponieważ zapotrzebowanie na zwierzęta dla hodowli zwiększyło się bardzo na rynku wewnętrznym. Z tego powodu ilość bydła sprzedanego na rynku w Liniers w trzech pierwszych kwartałach 1951 była tylko nieznacznie mniejsza niż w poprzednim roku. Wynosiła ona 2,4 miliony sztuk w porównaniu z 2,75 milionów sztuk o rok wcześniej. W pierwszej połowie roku 1951 zakupy frigoríficos były o 155.000 sztuk większe niż w tym samym okresie 1950. Natomiast w trzecim kwartale bardzo gwałtownie spadły. W ciągu pierwszych 9 miesięcy 1951 zakupy frigoríficos wynosiły 941.000 sztuk w porównaniu z 913 tys. w poprzednim roku. Ogółem zakupy frigoríficos na rynku Liniers i na farmach wyniosły w omawianym okresie 1,8 miliona sztuk czyli o 493.000 mniej niż w roku poprzednim.

Podaż owiec na rynku Avellaneda była w pierwszym półroczu 1951 znacznie mniejsza niż w tym samym okresie poprzedniego roku. Spadła ona o 603.000 sztuk. Spowodowane to było zatrzymywaniem owiec w stadach. W trzecim kwartale ilość zwierząt oferowanych na tym rynku zwiększyła się sezonowo ze względu na duże dostawy jagniąt. W ciągu pierwszych 9 miesięcy oferowano na tym rynku 1,3 mln owiec w porównaniu z 1,9 mln w roku 1950. Z tego frigoríficos zakupiły jedynie 337.000 sztuk, podczas gdy w poprzednim roku wykupiły 1,1 mln owiec. Również zakupy na farmach były w roku 1951 bardzo niskie. Wynosiły one 178.000 sztuk w stosunku do 680.000 sztuk w pierwszych trzech kwartałach 1950. Zakupy trzody chlewnej na rynku Liniers były znacznie mniejsze niż w 1950 roku.

Według nieoficjalnych szacunków eksport wołowiny w trzecim kwartale 1951 był znacznie wyższy niż w tym samym kwartale 1950 kiedy wywóz do Wielkiej Brytanii uległ zawieszeniu. W lipcu wysyłki wołowiny utrzymały się na wysokim poziomie mimo wprowadzenia ograniczeń uboju na eksport w połowie tego miesiąca. Ograniczenie to zmniejszyło eksportowy ubój bydła do 10.500 ton miesięcznie w okresie lipiec-październik. W sierpniu eksport został czasowo zawieszony celem nagromadzenia niezbędnych rezerw w przetwórstwach, oraz zaspokojenia zapotrzebowania krajowego. Całkowity eksport wołowiny w okresie styczeń-wrzesień był o 37% mniejszy niż w tym samym okresie 1950. Dostawy do innych krajów poza Wielką Brytanią były znacznie większe niż w roku 1950. Wynosiły one 603.000 ćwiartek w porównaniu z 242.000 ćwiartek w 1950 roku. Dostawy do Wielkiej Brytanii

spadły o dwie trzecie. Poniższe zestawienie podaje szczegóły eksportu wołowiny z Argentyny w omawianym okresie /pierwsze trzy kwartały/.

	1949	1950	1951
	/ w tysiącach ćwiartek /		
Wielka Brytania	2.166	1.986	669
Włochy	156	63	199
Niemcy Zachodnie	x/	73	180
Kraje Ameryki Pd. <u>xy/</u>	252	70	90 <u>xx/</u>
Belgia	142	13	80
Holandia	359	3	36
Szwecja	53	37	20
Szwajcaria	43	2	1
Hiszpania	78	x/	-
Inne kraje europejskie	83	51	87 <u>xxx/</u>
Inne kraje	86	53	122 <u>yy/</u>
R a z e m	3.418	2.352	1.484

x/ zawarte w pozycji "inne kraje".

xx/ w tym 82 - Peru

xy/ z wyjątkiem Brazylii

xxx/ z tego 21 do Francji, 40 do Czechosłowacji

yy/ z tego 98 do Izraela

W przekroju miesięcznym eksport mięsa wołowego z Argentyny przedstawiał się następująco:

	1949	1950	1951
	/ w tysiącach ćwiartek /		
styczeń-czerwiec	2.152	2.124	990
lipiec	289	134	317
sierpień	463	68	98
wrzesień	514	25	79

Eksport baraniny oceniany jest nieoficjalnie na 87.000 bitych sztuk w trzecim kwartale 1951, stanowi to nieznaczny wzrost w porównaniu z poprzednim rokiem, lecz jest dużym obniżeniem w stosunku do 836.000 sztuk wysłanych w 1949. W lipcu eksport kierowany był głównie do Anglii i Francji, lecz w sierpniu głównym rynkiem zbytu stały się Niemcy Zachodnie. W ciągu 9 miesięcy cały eksport baraniny wynosił 357.000 sztuk w porównaniu z 1.371.000 w tym samym okresie 1950, a 2.455.000 w 1949. Około 88% całego eksportu baraniny przeznaczone było dla Wielkiej Brytanii.

	1949	1950	1951
	/ w tysiącach sztuk /		
Wielka Brytania	2.000	1.306	314
Inne kraje Europy	252	63	35
Inne kraje	203	2	8
R a z e m	2.455	1.371	357

W przekroju miesięcznym eksport ten przedstawiał się następująco:

styczeń-czerwiec	1.619	1.295	270
lipiec	207	50	64
sierpień	215	-	1
wrzesień	414	26	22

Eksport mięsa puszkowanego zwiększył się w omawianym okresie o 38%. Według źródeł nieoficjalnych Stany Zjednoczone były największym odbiorcą, kupując około 60%. Eksport do Anglii był prawie tak duży jak w poprzednim roku. Przedstawiał się on następująco:

	1949 /w tysiącach ton /	1950	1951
Anglia	11	20	19
Stany Zjednoczone	9	28	44
Inne	7	5	10
R a z e m	27	53	73

Holenderski eksport śledzi

Pomiędzy Holandią i Niemiecką Republiką Demokratyczną toczą się obecnie rokowania na temat dostawy 100 do 150 tysięcy beczek solonych śledzi w zamian za nawozy potasowe. Cena tych śledzi ma być wyższa niż minimalna cena eksportowa.

Ostatnio Niemiecka Republika Demokratyczna otrzymała 25.000 beczek śledzi. W tym 12.000 beczek dostarczone było ze starych zapasów. Śledzie te były złowione i zasolone w roku 1950. Transport ten został sprzedany po niższej cenie. Dalsze 13.000 beczek pochodzi z połowów 1951. Zostały one sprzedane po maksymalnej cenie eksportowej.

Francja otrzymała 15.000 beczek tych śledzi.

Śledzie z Holandii eksportowane są również do Belgii, Nowej Zelandii i Norwegii.

Wiadomości z Norwegii

W ostatnim sezonie złowiono 16.000 ton tuny pomiędzy Stavanger i Kristiansund. Norwegowie stosowali tam nowe metody połowów. Obecnie istnieją bardzo pomyślne warunki dla eksportu ryb mrożonych z Norwegii. Stany Zjednoczone zakupiły ryb za 14 milionów koron. Wysłano również próbny transport 10 ton ryb do Indii. Rozwijany jest też eksport do Australii. Eksport ryb na tradycyjne rynki zbytu utrzymuje się na wysokim poziomie.

Prasa norweska krytykuje metody sprzedaży homarów. Rybacy starają się o utrzymanie wysokich cen dla hurtowni-

ków. Doprowadza to ^{do} marnowania znacznych ilości niesprzedanych homarów. W ostatniej partii zmarnowało się około 10 ton. Zostały one zaoferowane przetwórciom po cenach o połowę niższych.

Eksport śledzi w roku 1951 zwiększył się o 23.000 ton, mimo że połowy zwiększyły się o 120.000 ton. Produkuje się obecnie znacznie więcej mączki śledziowej na eksport niż w 1950 r.

W okresie styczeń-wrzesień eksportowano następujące ilości ryb:

	ton	1.000 koron
śledzie świeże	61.151	25,527
śledzie mrożone	19.602	10.271
ryby świeże	17.100	25.926
ryby mrożone	8.111	16.815
filety mrożone	9.268	20.271
ryby suszone	11.158	39.824
śledzie solone	50.006	35.883
klipfisz	30.543	106.463

Dalsze osłabienie tendencji na rynku skór

Grudniowe aukcje skór surowych w Paryżu przyniosły dalszy spadek cen w rozmiarach nie mniejszych niż aukcje listopadowe. Ciężkie skóry wołowe zniżkowały o 20% w stosunku do poziomu cen z aukcji listopadowych, średnie o 21% a lekkie o 19%. Odpowiednie notowania za kg wynosiły: 127 fr.; 131 fr.; i 122 fr. Ceny średnich skór krowich obniżyły się w tym samym czasie o 17% a lekkich o 11,5%.

Pierwsza połowa grudnia przyniosła również spadek cen skór surowych na rynku amerykańskim. Na ultimo listopada Chicago Packers ciężkie krajowe woły notowano na poziomie 20 ¢/lb, podczas gdy w dn.13.XII. ceny obniżyły się o 2 ¢ na lb. Notowania skór południowo amerykańskich, za wyjątkiem oficjalnych cen sprzedażnych IAPI, pozostających na niezmiennym poziomie, wykazują również w pierwszej dekadzie grudnia tendencje spadkowe. Według informacji The Lather World, Frigorifico heavy ox /for business through international dealers/ zniżkowały w tym okresie o 1-1 1/2d na lb caf z 30-31 1/2 d/lb /ultimo listopada/ na 29 1/4 - 29 1/2 d/lb w dn.12.XII, oraz Frigorifico extremes odpowiednio z 35-36 d/lb na 32 d/lb caf waga załadunku.

Import skór surowych do Anglii

W pierwszych 10-ciu miesiącach 1951 r. Anglia importowała 45,5 tys.ton skór surowych mokrych za sumę 13.383 tys.£ wobec 69,6 tys.ton za 13.176 tys.£ w pierwszych 10-ciu miesiącach 1950 r. Średni wzrost cen zatem wyniósł około 35%. Obszar imperium angielskiego dostarczył w omawianym okresie około 9% ogólnego importu skór surowych

mokrych podczas gdy w 1950 r. udział skór pochodzenia imperialnego wynosił 5,5%. Głównym dostawcą mokrych skór surowych była w pierwszych 10-ciu miesiącach b.r. Brazylia, która dostarczyła Anglii 15.350 ton - wobec 14.580 ton o rok wcześniej - czyli 11,5% ogólnego importu skór mokrych do Anglii. Drugi z kolei dostawca - Argentyna eksportowała w omawianym okresie do W. Brytanii jedynie 12.400 ton wobec 36.700 ton o rok wcześniej. Spadek dostaw zanotować można również w odniesieniu do Urugwaju i Paragwaju.

Ogólny import skór suszonych i suszonych solonych wyniósł 22.350 ton za sumę 9.830 tys. £ wobec 21.000 ton i 4.967 tys. £ o rok wcześniej. Wzrost cen wyniósł zatem około 46%. Udział dostaw imperialnych wynosił w 1951 r. 55% w porównaniu z 66% o rok wcześniej.

Dalszy spadek cen szczeciny indyjskiej

Zgodnie z przewidywaniami kół handlowych w Londynie, które przytoczono w Nr.30/33 "Rynków Towarowych" ostatnie grudniowe aukcje szczeciny indyjskiej wykazały dalsze osłabienie tendencji mimo znacznie zmniejszonej podaży na aukcjach wynoszącej jedynie 121.434 lbs wobec spodziewanych około 200 tys. lbs i w porównaniu z 136 tys. lbs wystawionych na aukcjach październikowych.

Gatunkowo szczecina indyjska na aukcjach grudniowych nie była gorsza niż w październiku przy nieco mniejszym udziale gatunków najwyższych. Z oferowanych 411 skrzyń szczeciny białej sprzedano 406 skrzyń. W porównaniu z cenami z ostatnich aukcji /patrz "Rynki Towarowe" Nr.30/33/ gatunki białych shorts & riflins zniżkowały około 10%. Szczecina o długości 2 1/2" do 3 1/4" cieszyła się najlepszym popytem i ceny jej podniosły się nawet o 5% w stosunku do poziomu z aukcji październikowych. Gatunki o dłuższym włosie notowano jednak o 15-20% poniżej poziomu październikowego.

Podobnie obniżyły się ceny szczeciny szarej i czarnej o krótszym włosie. Szczecina o długości 5 1/4" i większej spadła w cenie o 25%. Najwyższe ceny płacone sięgały 212 s 6d za lb za długą białą i 152 s 6d za lb długiej szczeciny czarnej.

Następne aukcje szczeciny indyjskiej w Londynie wyznaczone zostały na 26 lutego 1952 r.

W pierwszych 10-ciu miesiącach b.r. Anglia importowała 28 tys. cwt szczeciny za sumę £ 4.467 tys. w porównaniu z 14,5 tys. cwt. i £ 1.646 tys. o rok wcześniej. Średni wzrost cen płaconych przez Anglię za szczecinę cif wyniósł zatem w 1951 r. około 40%.

Przetwory spożywcze, art. kolonialne, owoce i warzywa

Przegląd światowych cen cukru w 1951 roku

Przez 5 miesięcy w pierwszej połowie 1951 r. /nie licząc lutego/ obserwowano na międzynarodowym rynku cukru wzrost cen. Począwszy jednak od lipca sytuacja się zmienia i ceny zniżkują z miesiąca na miesiąc. Spadkowa tendencja cen cukru jaka zaznaczyła się w II połowie roku spowodowana była wieloma czynnikami.

Zwolnienie rezerw Kuby na wolny rynek w ostatnich miesiącach wywołane zmniejszeniem dostaw cukru do USA, ukazanie się na wolnym rynku cukru z Puerto Rico, którego również nie zapotrzebowały Stany Zjednoczone pogłębiły jeszcze słabnącą tendencję rynku. W ostatnim czasie na obniżenie cen wpłynęła również zapowiedź zmniejszenia importu cukru do Wielkiej Brytanii z obszaru dolarowego. Jednak jak podaje Public Ledger na skutek zmniejszenia dostaw z krajów Wspólnoty Brytyjskiej, Anglia będzie zmuszona importować pewną ilość cukru dolarowego.

W końcu sierpnia cena cukru surowego Kontrakt Nr.4 ze starych zbiorów wynosiła 5,50 ¢ za lb., a z nowych 5,35 ¢. W tym okresie najważniejszym odbiorcą było Chile, które zakupiło 20.000 ton à 5,70 ¢ i 10.000 ton à 5,77 ¢ za lb. Jednocześnie sprzedano pewną partię cukru na Kontynent po 5,85 ¢. W pierwszej połowie września Japonia zakupiła 20.000 ton cukru, a wobec dużej podaży cena obniżyła się do 5,46 ¢, a równocześnie zawarto inne transakcje z dostawą na marzec-kwiecień roku następnego po 5,15 ¢. Następną partię cukru w ilości 10.000 ton zakupiła Japonia z dostawą na październik-listopad po 5,45 ¢, a kraje europejskie płaciły w tym samym czasie 5,50 ¢. W połowie października Stany Zjednoczone ogłosiły zmniejszenie kwot importowych, co spowodowało spadek cen do 5,25 ¢ za cukier ze starych zbiorów i 5,10 - 5,15 ¢ za cukier z nowych zbiorów. Na początku listopada podano do wiadomości, że Puerto Rico ma do sprzedania na wolnym rynku 120.000 ton, - ceny spadły do 4,95 ¢/lb. W końcu listopada ceny obniżyły się jeszcze silniej do 4,70 ¢. Była to najniższa cena od lutego b.r. kiedy wynosiła 4,75 ¢. Przypadkowo po raz pierwszy ceny cukru na wolnym rynku zrównały się z cenami cukru kubańskiego, sprzedawanego na rynku amerykańskim. Okazało się jednak, że cena 4,70 ¢ była punktem zwrotnym w kształtowaniu się koniunktury. Wielu producentów wstrzymało się ze sprzedażą cukru do czasu, aż cena zacznie ponownie zwyżkować, a rynek ulegnie wzmocnieniu, co ostatnio można już było zauważyć.

Potwierdza powyższe zjawisko również angielska firma C.Czarnikow. Stwierdzając, że niektórzy producenci

sprzedali już pewne ilości cukru z nowych zbiorów po korzystnych cenach. Również Kuba ulekkowała już około 500 tys. ton cukru ze zbiorów 1952 r. C. Czarnikow twierdzi, że eksporterzy cukru z innych krajów, znajdują się raczej w dogodnych warunkach sprzedaży, nawet przy założeniu, że nieznany jest kontyngent importowy dla USA z nowych zbiorów.

Ilości cukru przydzielone przez Kubę na wolny rynek są zdaniem C. Czarnikowa umyślnie zmniejszone. Zatwierdzając powyższe ilości cukru władze Kuby kierowały się obecnym trendem cen. Kuba przez niewielkie kwoty eksportowe cukru na wolny rynek reguluje w pewnym stopniu ogólne tendencje na rynku.

Ceny cukru w 1951 r.

	Cukier surowy K.Nr.4 natychmiast w £/lb.N.Y.	Cukier raf. kubański cena świat. natychmiast N.Y. £/lb	Cukier surowy K.Nr.4 natychmiast w £/lb N.Y.	Cukier raf. kubański cena świat. natychmiast w £/lb N.Y.
	średnie ceny		miesięczne	
I	5.23	6.70	VII	8.28
II	4.95	6.49	VIII	7.19
III	5.49	6.78	IX	7.05
IV	5.53	6.86	X	6.80
V	6.63	8.08	XI	6.31
VI	7.40	8.90	XII	6.30

Kwota importowa cukru do USA w 1952 r.

Przy ustalaniu zapotrzebowania na cukier w USA w 1952 r. krajowi producenci tego artykułu zażądali od rządu podwyżki cen. Większość poważnych konsumentów cukru protestowała przeciwko temu wnioskowi. Twierdzili oni, że obecny poziom cen powinien być utrzymany w interesie stabilizacji gospodarczej. Pomimo, że dostawy cukru w roku następnym do USA będą większe, wzrost zapotrzebowania będzie prawdopodobnie jeszcze większy. Producenci czekolady i cukierków żądają obecnie kwoty 8.500.000 ton cukru.

Różne wiadomości z międzynarodowego rynku cukru

Na podstawie umowy zawartej między Wielką Brytanią i Nową Zelandią, Anglia w dalszym ciągu będzie pokrywała całkowite zapotrzebowanie Nowej Zelandii na cukier aż do końca 1952 roku. W okresie 1953-58 angielskie Ministry of Food będzie dostarczał do Nowej Zelandii 75.000 ton cukru rocznie po cenach corocznie ustalanych. Cukier przeznaczony do Nowej Zelandii będzie pochodził z krajów Wspólnoty Brytyjskiej i będzie zakupiony przez Colonial Sugar Refining Company, a nie przez rząd. Wyżej wspomniana umowa zastrzega możliwość kupowania większych ilości cukru po cenach światowych, o ile te będzie w mocy Ministry of Food.

W czasie debat w Izbie Gmin podano do wiadomości, że w roku 1952 spodziewany jest import cukru w wysokości 1.390.000 ton z Brytyjskich Indii Zachodnich, Fidżi i Mauritius, co oznacza zwiększenie importu o 70.000 ton w porównaniu z rokiem 1951. Nie podano natomiast żadnych danych odnośnie importu cukru z Dominików.

Zgodnie z ostatnimi szacunkami kół handlowych produkcja cukru na Kubie w roku następnym osiągnie swój nowy rekord. Bieżące szacunki wahają się od 6.168 do 6.530 tys. ton, z zastrzeżeniem, że pogoda utrzyma się do końca zbiorów. Produkcja cukru surowego w 1951 r. wyniosła 5.761 tys. ton, a dotychczasowy rekord był osiągnięty w 1948 r. i wyniósł 6.054 tys. ton. Kampania cukrowa na Kubie rozpocznie się 1 stycznia.

W ostatnich dniach listopada jak również w pierwszych dniach grudnia na giełdzie nowojorskiej zanotowano wzrost cen. Wzrost popytu na cukier Kontrakt Nr.4 w omawianym czasie wywołał wzrost ceny o 16 punktów do poziomu 4,97 ¢ za lb. w dniu 5 grudnia. W następnym jednak tygodniu ceny spadły i notowano dostawy na styczeń po 4,84 ¢ na marzec po 4,81 ¢ za lb. W dniu 18 grudnia zanotowano dalszą zniżkę cen o przeciętnie 3 punkty, w porównaniu z tygodniem ubiegłym. W dn.27.XII Kontrakt Nr.4 notowano na poziomie 4,77 ¢/lb natychmiast.

Sytuacja cukrowa Belgii w 1950/51 roku

Produkcja surowego buraczanego cukru w Belgii w 1950/51 r. wyniosła 449.323 ton, wobec 345.381 ton w 1949/50 i 262.698 ton w 1948/49. Konsumcja cukru w omawianym okresie znajdowała się na normalnym poziomie i wyniosła 238.000 ton, czyli przeciętnie 20.000 ton miesięcznie. W roku poprzednim spożycie cukru wyniosło 264.198 ton a w roku 1948/49 - 236.677 ton. Mniejsza konsumpcja cukru w 1950/51 roku spowodowana była zmniejszeniem zużycia cukru przy produkcji przetworów owocowych, których cena na rynku belgijskim była bardzo wysoka. Mniejsze zasoby cukru w Belgii w ciągu pierwszych pięciu miesięcy 1951 r. w porównaniu z rokiem poprzednim, przypisuje się zwiększonemu eksportowi. W końcu czerwca zapasy cukru były mniejsze aniżeli w roku poprzednim i wynosiły 114.029 ton, których część stanowił cukier surowy importowany z Kuby.

Począwszy od 1949 roku Belgia stała się eksporterem netto cukru. W okresie wrzesień 1950 - czerwiec 1951 eksport cukru osiągnął prawie 200.000 ton, wobec 92.285 ton o rok wcześniej. W roku 1951 głównymi odbiorcami cukru belgijskiego były: Niemcy Zach., Irak i Marokko Francuskie.

Import cukru w omawianym okresie był prawie taki sam jak w roku poprzednim i wyniósł odpowiednio 61.441 i 63.807 ton. Znaczna część cukru była importowana z Kuby, następnie rafinowana w Belgii i reeksportowana.

Rynek nasion oleistych i olejów

W pierwszej połowie grudnia na wielu rynkach nasion oleistych i olejów zauważono zdecydowaną stabilizację, a na innych tendencje spadkowe. Naogół jednak obroty handlowe, pomimo okresu przedświątecznego, były niższe niż normalnie. Jednym z ważniejszych powodów tego stanu było wstrzymanie Niemcom Zachodnim przydziału dolarów na zakup olejów. Poza tym ważniejszym wydarzeniem na tym rynku było niezakupienie przez Europę oleju kokosowego oferowanego przez Filipiny. Na skutek powyższego cena jego spadła do \$ 290 za tonę.

Na rynku siemienia lnianego jedynymi dostawcami były Kanada i Stany Zjednoczone. Pomimo jednak słabej podaży ceny nie zwyżkowały. Szwajcaria była jedynym nabywcą orzecha ziemnego z Indii na podstawie umowy handlowej po cenie £ 83 10s - £ 82 10s za tonę cif. W ubiegłym miesiącu Indie sprzedawały Austrii orzech ziemny po £ 90 a w październiku po £ 105. W drugim tygodniu grudnia ceny kopry wahały się jednak z wyraźną tendencją zwyżkową. Wahania te wywołane były stanem niepewności co do rozmiarów szkód spowodowanych orkanem na Filipinach. Cena kopry Straits z dostawą na styczeń-luty osiągnęła £ 90 10s, wobec najniższej ceny w miesiącu poprzednim £ 88 10s. Kopra filipińska notowana była w tym samym czasie po \$ 207 1/2, luzem cif, wobec \$ 195 w końcu ubiegłego miesiąca. Na rynku ziarna palmowego zanotowano większe ożywienie z powodu zakupienia przez Niemcy Zachodnie większych ilości tego artykułu we Francuskiej Afryce Zachodniej po fr.fr. 69.000 - 69.500 z dostawą w krótkim terminie. W następstwie tych zakupów cena zwyżkowała do 72.000 fr., opadając nieznacznie do poziomu 71.500 fr. Zarówno rynek oleju lnianego jak i oleju z orzecha ziemnego pozostał prawie niezmienny. Indyjski olej rycynowy wykazywał słabszą tendencję i był raczej nominalny. Olej palmowy z Konga Belgijskiego sprzedawano początkowo po fr.belg. 15.750 a następnie po fr.16.000 za tonę.

Światowa produkcja ziarna rycynusu

Na podstawie szacunków dokonanych przez Departament Rolnictwa USA światowa produkcja ziarna rycynusu w 1951 r. osiągnęła 480.000 ton co oznacza niewielkie zmniejszenie w porównaniu z rokiem 1950. Dostawy na światowy rynek zmniejszyły się w roku 1951 o 20.000 ton w porównaniu z rokiem poprzednim na skutek mniejszych zbiorów w Brazylii i Indiach. Poniższa tabelka ilustruje produkcję ziarna rycynusu w niektórych ważniejszych krajach /w tonach/:

	1951	1950
Brazylia	134.480	154.320
Indie	118.720	143.360
USA	30.000	
Tangania	2.155	2.131
Afryka Poł.	1.500	450

Według oceny kół amerykańskich w Teheranie łączna produkcja nasion oleistych w Persji osiągnęła 105.300 sh. ton wobec 114.190 sh. ton w 1950 i 102.510 sh. ton w 1949 r. Poniższa tabelka ilustruje produkcję nasion oleistych różnych rodzajów w 1951 r.:

nasiona bawełny	59.500	sh. ton
oliwki	11.000	" "
nasiona maku	11.000	" "
nasiona sezamu	10.600	" "
ziarno rycynusu	8.300	" "
siemie lniane	2.300	" "
inne	2.600	" "

K A K A O

Sprawa wycinania drzew kakaowych na Złotym Wybrzeżu omawiana była w Izbie Gmin. Jeden z deputowanych stwierdził na wstępie, że zaraza strąków kakaowych wzmagą się i że przyczyniło się do tego niewątpliwie wstrzymanie w dniu 3 kwietnia 1951 r. przymusowego wycinania zarażonych drzewek. Wznowienie tej akcji nastąpiło 1 września b.r., a w styczniu 1952 r. rząd zamierza rozpocząć intensywną walkę z zarazą.

Według dotychczasowych szacunków zbiór ziarna kakaowego na Złotym Wybrzeżu ma wynieść w roku 1951/52 - 265.000 ton. Na skutek jednak złej pogody efektywny zbiór ziarna będzie mniejszy. Zbiór kakao na Złotym Wybrzeżu w roku poprzednim wyniósł 263.000 ton, a w roku 1949/50 - 250.000 ton.

Przewiduje się, że łączna produkcja kakao w Brazylii w 1951/52 roku osiągnie 137.400 - 152.400 ton, o ile warunki atmosferyczne będą nadal pomyślne. W roku poprzednim 1950/51 produkcja kakao osiągnęła 136.268 ton. Eksport kakao do Stanów Zjednoczonych w ciągu 8 miesięcy 1951 r. wyniósł 35.591 ton w porównaniu z 37.398 w analogicznym okresie 1950 r. Eksport do innych krajów w 1951 r. wyniósł 31.687 ton w porównaniu z 41.687 ton w tym samym okresie 1950 r. Zapasy kakao w Brazylii na 15 września wyniosły 13.200 ton wobec 2.134 ton we wrześniu 1950 r.

W połowie grudnia cena surowego kakao na światowym rynku w dalszym ciągu zwyżkowała. Największy wzrost cen zanotowano na nowojorskiej giełdzie w transakcjach natychmiastowych. USA zakupiły w Bahia znaczne ilości kakao po 29 1/2 ¢ za lb fob. Była to najwyższa cena w omawianym tygodniu. Jednocześnie donoszono z Bahia, że Stany Zjednoczone zakupiły 1.644 ton po 29 ¢ za lb fob. W tym samym czasie Marketing Board Złotego Wybrzeża sprzedał kakao surowe po 265s za 50 kg cif północne porty Kontynentu. Jednak w ciągu ostatnich dni ceny zwyżkowały o 5 punktów. Pertraktacje Niemiec Zachodnich z Brazylią zostały zerwane na skutek niedojścia do porozumienia w sprawie cen i odłożone zostały na czas nieograniczony.

Giełda londyńska wykazywała tendencje nieregularne jednak w ostatnich czasach zanotowano ponowne ożywienie. Na przykład dostawy grudniowe notowano na początku miesiąca po 275s za 50 kg cif, następnie spadły one do 262s 6d, aby w połowie grudnia powtórnie zwyżkować do 267s 6d. Podobnie kształtowały się dostawy na styczeń.

K A W A

Perspektywy zbiorów kawy w Brazylii w 1952 roku są zupełnie pomyślne. Pogoda sprzyjała uprawie kawy w większości plantacji. Zbiór kawy w 1951 r. oszacowano nieoficjalnie na 1.008.000 ton. Eksport kawy surowej z Brazylii w sierpniu 1951 r. wyniósł 84.423 ton, co oznacza wzrost o 58% w porównaniu z lipcem. Najpoważniejszym odbiorcą są Stany Zjednoczone, które w lipcu importowały 26.529 ton, a w sierpniu 53.414 ton. Poważnie wzrósł eksport do Argentyny i krajów Europy Zachodniej. Łączny eksport Brazylii w sezonie 1950/51 osiągnął 995.565 ton, co stanowi zmniejszenie w porównaniu z dwoma poprzednimi sezonami. Eksport kawy do USA w 1950/51 roku był niższy niż w sezonie ubiegłym i znalazł się na poziomie roku 1948/49. Szczególnie znaczne zmniejszenie eksportu zaznaczyło się w odniesieniu do Anglii, Włoch, Belgii, Argentyny, Chile jak również większości krajów Azji i Afryki. Zapasy kawy surowej w końcu sierpnia 1951 wyniosły 434.589 ton.

W połowie grudnia na giełdzie nowojorskiej ceny kawy zwyżkowały o 70 punktów w porównaniu z początkiem miesiąca. Kawa kolumbijska na giełdzie nowojorskiej notowana była po 58 1/2 ¢ za lb z dostawą na grudzień-styczeń, ex dok Nowy Jork. Nie zanotowano żadnych transakcji kawą pochodzącą z Rio de Janeiro, ponieważ wyczerpano całą kwotę eksportową przewidzianą dla tego portu na miesiąc styczeń. W Rio de Janeiro krążą pogłoski o nowym podatku od eksportu kawy.

Pomiędzy Kolumbią a Niemcami Zachodnimi została podpisana umowa handlowa do wysokości 45 mln dolarów. Na podstawie niniejszej umowy Niemcy Zach. zakupią w Kolumbii kawę do wysokości 25 mln dolarów, cukier - 6 mln dolarów, za resztę drzewo i skóry, w zamian za to dostarczą samochody, maszyny i nawozy sztuczne.

Ostry wzrost cen cebuli w Holandii

Zbiory cebuli na wyspie Goeree-Overflakkee, która dostarcza około 40% całej produkcji Holandii, są w tym roku bardzo słabe. Na skutek tego ceny zwyżkowały bardzo mocno i przypuszcza się, że wartość zbioru przekroczy poziom roku poprzedniego. W roku poprzednim cena płacona za 1 kg cebuli wahała się od 3 do 4 centów. Ostatnio cena cebuli na aukcjach podniosła się do 25 centów. W roku poprzednim obszar zajęty pod uprawę cebuli w Goeree-Overflakkee wyniósł 2400 ha, a w roku bieżącym zaledwie 1700 ha. Zaraza pleśni, która dotknęła cebulę zmniejszyła wydajność z hektara do połowy w porównaniu z rokiem poprzednim.

Wytwory pochodzenia mineralnego

Meldunki z rynku węglowego

Organ brytyjskiego przemysłu naftowego miesięcznik "Petroleum Press Service" w artykule wstępnym zamieszczonym w numerze grudniowym informuje, że zapotrzebowanie światowe na produkty naftowe wzrasta w tak szybkim tempie, że produkcja naftowa z trudem zaledwie potrafi mu sprostać. W tych warunkach należy wykluczyć możliwość, aby zastąpić można było chociaż część rosnącego obecnie na świecie deficytu węglowego - zwiększonym zużyciem olejów opałowych.

Jak donosi "Reuter" z Nowego Jorku, pełnomocnik rządu amerykańskiego dla "pomocy" marshallowskiej, Paul Porter, oświadczył onegdaj, że w krajach marshallowskich nie wydobywa się dostatecznej ilości węgla, i że stanowi to "jedyny czarny punkt w ramach zadawalającej produkcji przemysłowej". Ponadto zwrócił on uwagę, że Stany Zjednoczone będą zmuszone dostarczyć Europie w 1952 r. 40 mln ton węgla wartości 380 mln dolarów i że pieniądze te mogłyby być użyte na zakup w Ameryce innych potrzebnych Europie towarów. Niektóre państwa jak np. Francja, uczyniły wszystko co było w ich mocy, aby podnieść wydobycie węgla, lecz tak Francja jak i większość państw zachodnio-europejskich uzależnione są od dostaw węgla zagranicznego, przede wszystkim z Niemiec i Wielkiej Brytanii. Na argument brytyjski, że brak sił roboczych uniemożliwia osiągnięcie większego wydobycia, odpowiedział Porter następująco: "Nie jest dla mnie zupełnie jasne, jak można uzależniać niedostateczne wydobycie węgla od pełnego zatrudnienia w Wielkiej Brytanii, skoro przecież liczni włoscy bezrobotni starają się bezskutecznie o pracę w brytyjskich kopalniach węgla". Niemcom Zachodnim zaś Porter zarzucił, że koncentrują swe wysiłki na staraniach o redukcję wyznaczanego im kontyngentu eksportowego, zamiast energiczniej starać się o zwiększenie wydobycia.

"Financial Times" przestrzega, że "Amerykanie są skłonni uzależnić sprawę przyszłej gospodarczej pomocy amerykańskiej /dla Wielkiej Brytanii/ od rozmiarów brytyjskiego eksportu węgla".

"The Mining Journal" przytacza opinię dziennika "New York Times", zdaniem którego deficyt węglowy Europy możnaby łatwo zlikwidować gdyby górnicy brytyjscy zgodzili się dopuścić górników włoskich do pracy w brytyjskim

kopalnictwie węglowym. Amerykański dziennik ironicznie dodaje: "Europa wydaje główną część pomocy amerykańskiej, aby dostarczać węgiel amerykański do Newcastle" i domaga się zaradzenia tej absurdalnej sytuacji. Brytyjski dziennik zaopatruje opinię amerykańską następującym komentarzem: "Można mieć wątpliwości na temat, czy wyżej przytoczone zdania nie upraszczają sytuacji, niemniej nie można mieć wątpliwości odnośnie ich wpływu na sympatie i ustosunkowanie się opinii amerykańskiej do spraw pomocy gospodarczej dla Wielkiej Brytanii. Niewątpliwie taką właśnie krytyką spotka się p. Churchill w czasie swej wizyty w Waszyngtonie".

"Economist" pisze na ten sam temat co następuje: "Żyjemy w dziwnym świecie, w którym amerykański generał broni poświęca znaczną część swego czasu trapieniu się europejskim deficytem węgla. Gdziekolwiek spotkają się obecnie ludzie odpowiedzialni za Północno-Atlantycką obronę - wracają wciąż i wciąż do sprawy węgla, stanowiącej główne ograniczenie możliwości dozbierania się Europy. A niemożność udzielenia pomocy przez Wielką Brytanię staje się coraz bardziej i w coraz większym stopniu przedmiotem krytycznej ciekawości. Widoki na pierwszy kwartał 1952 r. są tylko nieco lepsze od sytuacji w bieżącym kwartale. Komisja Gospodarcza Europy oceniła ostatnio zapotrzebowanie importowe krajów europejskich na 18,3 mln ton węgla i 5 mln ton koksu; nadwyżki eksportowe Europy wynoszą 9,5 mln ton węgla i 3 mln ton koksu, pozostawiając deficyt w ilości 10,8 mln ton do ewentualnego pokrycia w USA. W IV kwartale 1951 r. deficyt wynosił 12 mln ton, na pokrycie których Stany Zjednoczone dostarczą nie więcej jak 8 - 9 mln ton. Zatem w ciągu I-go kwartału 1952 r. - podobnie jak w ciągu poprzedniego - Europa będzie potrzebować więcej amerykańskiego węgla, aniżeli Amerykanie będą w stanie załadować i przetransportować /maksymalne załadunki amerykańskie mogą obecnie wynosić 3,3 mln ton miesięcznie, czyli około 10 mln ton kwartalnie/. Są to bardzo duże ilości węgla i będą Europą drogo kosztować. Jeden z członków amerykańskiego kongresu oświadczył ze zdumieniem w Strasburgu: "Węgiel jest surowcem, który Europa posiada ... jednak zapotrzebowanie Zachodniej Europy na amerykański węgiel w ciągu przyszłego roku osiągnie wartościowo dwie trzecie wszystkich kredytów, które prawdopodobnie zostaną jej przyznane". Przyjmując obecne tempo dostaw /czytamy dalej w "Economist"/ odpowiadające skali rocznej 700 mln dolarów, oraz zakładając, że Amerykanin miał na myśli kredyty na pomoc gospodarczą /wynoszące około 1 miliarda dolarów na bieżący rok budżetowy/ - oświadczenie owego członka amerykańskiego kongresu nie bardzo odbiega od prawdy. Jest to przerażający stan rzeczy, wymagający więcej nawet uwagi, aniżeli poświęcają mu jej mężowie stanu i przywódcy górników... Brytyjski premier w czasie swej wizyty w Waszyngtonie spotka amerykańskiego prezydenta, który

zechce poruszyć temat węgla przed wszystkimi. Niemniej byłoby niebezpiecznym superoptylizmem planować przyszłość zakładając, że Europa może stać się niezależną od amerykańskiego węgla w okresie dozbrajania. Wprawdzie niemieckie wydobywanie węgla będzie rosnąć, ale będzie również wzrastać /choć w nieco mniejszym stopniu/ i niemieckie spożycie węgla, zwłaszcza o ile zostaną zniesione obecne ograniczenia produkcji stali Ruhry. Ci, którzy oczekują, że Wielka Brytania odzyska z powrotem swe stanowisko wielkiego eksportera węgla - łudzą się fałszywymi nadziejami. Będzie cudem, jeśli brytyjski eksport przekroczy obecny poziom w ciągu najbliższych pięciu lat. Sytuacja zatem przedstawia się następująco: albo Europa będzie musiała nadal żyć z amerykańskich dostaw albo też być świadkiem jak jej zbrojenia będą dławione brakiem węgla. Czy amerykański kongres oceni sytuację w ten sam sposób - jest już inną sprawą".

Prasa informuje, że Francja uzyskała na okres lipiec 1951 - czerwiec 1952 600 mln dolarów od Stanów Zjednoczonych w formie "pomocy" ekonomicznej, zamówień zbrojeniowych w fabrykach francuskich i zwrot wydatków dokonywanych we frankach francuskich we Francji przez wojska amerykańskie. Wielka Brytania uzyska zapewne z tegoż źródła około 1.100 mln dolarów w tym samym okresie czasu. Ułatwi to tym krajom zakupy węgla w U.S.A. Inne kraje otrzymały kredyty dolarowe - wyłącznie w ramach "pomocy" gospodarczej - w wysokości niżej wymienionej: Austria - 78 milionów dolarów, Grecja 70 mln dolarów, Niemcy Zachodnie 34 mln dolarów, Jugosławia 30 mln dolarów, Turcja 24 mln dolarów, Holandia 22 mln dolarów, Dania 9 mln dolarów, Włochy 3 mln dolarów, Norwegia 5 mln dolarów. Na pozycje frachtów morskich za przewozy węgla i zboża przeznaczyły Stany Zjednoczone 42,5 mln dolarów. Zwraca uwagę nikły udział Skandynawii oraz Włoch w puli "kredytów" amerykańskich udzielonych w ramach "pomocy" gospodarczej.

Prasa informuje o konferencji, która miała miejsce w Stanach Zjednoczonych, z udziałem przedstawicieli związku zawodowego górników oraz właścicieli kopalń, mając za cel obrad zwiększenie i potanie eksportu węgla amerykańskiego do Europy. W szczególności dyskutowano sprawę zbyt wysokich kosztów przeładunku i transportu, w wyniku których koszt tony węgla wynoszący na kopalni około 6 dolarów, podnosi się w Europie do 24 a nawet 28 dolarów. Obecni zapytywali, czy statki uruchomione z amerykańskiej floty rezerwowej nie mogłyby być frachtowane po stawkach odpowiadających faktycznym kosztom transportu. W ten sposób cena węgla cif porty europejskie mogłaby być obniżona do 18 dolarów za tonę. Wyrażono zdanie, że ulepszenie urządzeń załadunkowych w portach winno obniżyć koszty transportu. Prezydent Truman ma zbadać, jakie zarządzenia należy wydać, aby zaspokoić głód węgla w Europie. W Wielkiej Brytanii dokonano z dniem 17 grudnia 1951 r. podwyżki cen węgla bunkrowego przeciętnie o 3 dolary na tonie.

- 26 -

Podwyżka ta ma na celu wyrównanie cen bunkru do wyższego dotychczas od nich mniej więcej o 3 dolary poziomu cen eksportowych /węgiel gruby z Cardiff kosztuje obecnie od 16 do 17 dolarów za tonę, zaś węgiel z Yorkshire od 14 do 15 dolarów/. Prasa szwedzka z niepokojem informuje, że zapewne ulegną podwyżce o 1,5 względnie o 2 dolary ceny eksportowe węgla angielskiego. Prasa szwedzka również podkreśla, że miarodajne władze brytyjskie nie ogłosiły dotychczas, jakie ilości węgla zamierzają przeznaczyć na eksport w r.1952.

Konkurencja ropy nie zagraża węglowi

Wyżej wspomniany miesięcznik "Petroleum Press Service" w artykule poświęconym "Problemowi dostaw energii" na świecie w ciągu najbliższych lat wyraża następującą opinię na temat możliwości konkurencji olejów opałowych z węglem. Spożycie energii jest obecnie na świecie o 50 procent większe aniżeli przed wojną i dalszego wzrostu należy się spodziewać w ciągu najbliższych lat. Deficyt węgla Europy Zachodniej i zatrzymanie produkcji ropy w Persji powiększa i tak już znaczny niedostatek energii na świecie. Stosunkowo niski - nawet obecnie - poziom cen paliwa i nieznaczny odsetek jaki stanowi on w ogólnych kosztach produkcji przemysłu - jest jednym z czynników opóźniających rozwój oszczędnego używania paliw. O ile idzie o położenie Europy Zachodniej, to deficyt węgla w 1952 r. ocenia się w ilości od 30 do 50 milionów ton. Obecnie węgiel pokrywa 75 procent ogólnego zapotrzebowania energetycznego Europy Zachodniej, podczas gdy przed wojną odsetek ten wynosił 85 %. Przy niezmiennym ogólnym spożyciu energii - deficyt węgla dałby się więc pokryć zwiększoną podażą olejów opałowych, gazu ziemnego i energii wodnej. Jednak ogólne spożycie wszystkich rodzajów energii ogromnie wzrosło w porównaniu ze stanem przedwojennym, jak o tem świadczą liczby: wzrostu produkcji przemysłowej o 40 %, spożycia energii elektrycznej o 100 %. Obecnie w Europie dwie główne przeszkody uniemożliwiają szybki wzrost wydobycia węgla: brak ludzi do pracy oraz słaby stan mechanizacji kopalń. Praca w kopalniach stała się tak niepopularną w Europie, że coraz trudniej jest rekrutować nowych pracowników. Brak kapitału na inwestycje daje się tym więcej odczuwać w górnictwie węglowym, ponieważ inwestycje w tej dziedzinie są specjalnie kosztowne - np. zwiększenie wydobycia kopalń brytyjskich z 204 do 240 mln ton rocznie będzie wymagać zainwestowania 635 mln funtów szterlingów.

Na konkretne pytanie "czy oleje opałowe będą mogły pokryć niedobór powstały w gospodarce energetycznej Europy wskutek braku węgla" - "Petroleum Press Service" odpowiada negatywnie argumentując jak następuje: "Conajmniej w ciągu najbliższych kilku lat, zapotrzebowanie produktów naftowych dla celów dotychczas przez nie normalnie pokrywanych, będzie szybko wzrastać. Ponadto oleje znajdują

dziś zastosowanie w coraz to innych nowych dziedzinach, w których ich użycie okazuje się najbardziej celowym z punktu widzenia technicznego. Mając takie zadania przed sobą, wydaje się nieprawdopodobnym, aby przemysł naftowy mógł podjąć się jeszcze jednego i stosunkowo odmiennego zadania, mianowicie dostarczenia dodatkowo znacznych ilości olejów nadających się do spalania pod kotłami. Normalny i uzasadniony względami technicznymi wzrost spożycia produktów rafineryjnych będzie można zaspokoić jedynie dokonywując znacznych inwestycji, wymagających dużych ilości stali i innych materiałów inwestycyjnych obecnie coraz trudniejszych do uzyskania. Ostatnio zarówno w Europie Zachodniej jak i w innych częściach świata szybciej wzrasta zapotrzebowanie na oleje opałowe aniżeli na inne produkty rafineryjne ... Już obecnie wzrost zapotrzebowania na czarne oleje opałowe znacznie przekracza podaż tych olejów jako pozostałość produkcji rafineryjnej. Nawet wprowadziwszy pewne zmiany do układu cen poszczególnych produktów rafineryjnych - niewiele da się zwiększyć obecny odsetek produkcji ciężkich olejów, a więc olejów typu służącego głównie jako paliwo zastępcze zamiast węgla. Ciężkie /względnie określane mianem czarnych/ oleje opałowe są to produkty otrzymywane jako pozostałości z procesu rafineryjnego i rozmiary ich produkcji są zależne od popytu na inne produkty otrzymywane jednocześnie przy rafinowaniu ropy... Obecnie cena olejów opałowych jest stosunkowo niska, choć dewaluacja funta zwiększyła ją w krajach waluty miękkiej. Ale rosnący popyt przy tendencjach zwykłych frachtów morskich i kosztów dystrybucji usprawiedliwiają wyższą tych cen. W każdym razie teza zastąpienia węgla w Europie Zachodniej lub gdzieindziej importowanymi olejami opałowymi - nie da się udowodnić przesłankami natury ekonomicznej. Kraje produkujące węgiel nie mają innego praktycznego wyjścia z sytuacji, jak tylko przyznać pierwszy priorytet zagadnieniu zwiększenia wydobycia węgla. Nie ma innej możliwości uniknięcia ciężkich skutków jakie by dał w wyniku stały niedobór energii".

W I E L K A B R Y T A N I A

Położenie węglowe Wielkiej Brytanii uległo chwilowej poprawie, wyrazem czego jest wzrost zapasów węgla w ciągu miesiąca listopada - podczas gdy normalnie w tym miesiącu zaczynają one ulegać już redukcji - o 400 tys. ton, w wyniku czego poziom zapasów z końcem października 1951 r. przekraczający zeszłoroczny stan o 1,3 mln ton, z końcem listopada przekraczał już zeszłoroczny - o 2,2 mln ton. Złożyły się na ten pomyślniejszy nieco stan rzeczy zdaniami "Financial Times" następujące czynniki. Po pierwsze - łagodna temperatura w ciągu listopada; po drugie - import węgla amerykańskiego w ciągu 1951 roku, który jak wiadomo nie miał miejsca w r. 1950; wreszcie wzmożenie tempa wydobycia węgla w ciągu listopada; mianowicie przyrost wydobycia - w porównaniu z tym samym okresem czasu w 1950 r. -

wyniósł 5 procent, podczas gdy przyrost w ciągu 11 miesięcy 1951 r. wyraża się liczbą tylko 3 procent.

Niemniej eksport Wielkiej Brytanii nie powiększył się. W ciągu 47 tygodni 1951 roku wyeksportowała Wielka Brytania zaledwie 7,1 mln ton, podczas gdy w tym samym okresie czasu 1950 r. eksport wyniósł 12,3 mln ton, a sprzedaż bunkru obniżyła się pozatem o 300 tys. ton.

W dłuższym artykule poświęconym zagadnieniom koksu "Economist" wyraża opinię następującą: "Brak koksu był tylko ostatnim w dziedzinie braków surowcowych, które ograniczyły produkcję stali w 1951 roku, ale w 1952 r. może stać się najbardziej krytycznym ... Obecnie wielkie piece w Wielkiej Brytanii wytapiają surówkę w skali 9,5 mln ton rocznie i mogłyby użyć około 5.000 ton koksu tygodniowo więcej aniżeli zużywają. W roku 1952, gdy produkcja 16 mln ton stali będzie uzależniona od wyprodukowania 10,6 mln ton surówki żelaznej, brak koksu da się jeszcze więcej we znaki. Zapotrzebowanie koksu w 1952 r. wyniesie około 11,7 mln ton czyli około 1 mln ton więcej aniżeli w roku 1951".

"Financial Times" informuje, że "import węgla amerykańskiego do Wielkiej Brytanii w ciągu bieżącej zimy, będzie prawdopodobnie połączony z większymi wydatkami dolarowymi aniżeli w ciągu ubiegłej, chociaż ilość węgla importowanego w tym roku będzie znacznie mniejszą. Prawie cała ilość węgla - 750.000 ton - będzie przetransportowana statkami amerykańskimi a więc zapłata frachtu nastąpi w dolarach. Ubiegłej zimy prawie całą ilość 1,2 mln ton przetransportowano przy zapłacie frachtów w funtach szterlingach. Dotychczas zdołano zczarterować tylko 2 statki brytyjskie. "Główną przyczyną niepowodzenia National Coal Board u z czarterowaniem tonażu szterlingowego jest fakt, że armatorzy uważają za zbyt niską stawkę ustaloną w wysokości 77 sh i 6 pensów / \$ 10.85/ za eksport węgla z Ameryki do portów brytyjskich i wzbraniają się ją przyjmować ... Czarterując tonaż na londyńskiej giełdzie frachtowej, National Coal Board jest ograniczony - o ile idzie o wysokość frachtów węglowych - wspólnym /z innymi krajami zachodnio-europejskimi importującymi węgiel/ zobowiązaniem nie przekraczania stawek wyznaczonych przez władze amerykańskie ... Ponieważ armatorzy nadal wzbraniają się czarterować swe statki po tych stawkach, sądzić należy, że prawie cała ilość węgla importowanego z USA zostanie przetransportowana dolarowym tonażem... Wzrosła również cena węgla cif - porty brytyjskie w porównaniu z ceną płaconą w roku ubiegłym przeciętnie 7 £ za tonę /19,60 \$ /." ... Obecnie cena płacona fob Hampton Roads wynosi około \$ 11 do \$ 11,50 /wzgl. 4 £/. Cena ta jest oczywiście wyższą od płaconej w roku ubiegłym. Należy do niej dodać minimalny fracht do Rotterdamu 75 sh lub do Wielkiej Brytanii 77 sh. 6d za tonę co czyni razem między £ 7 i Sh.15 a £ 7 i sh 17 6d za tonę/ t.zn. od dolarów 21,70 do 22,05/."

Wzrost zatem ceny w stosunku do ubiegłego roku wyniesie około £ 2.10 do £ 2.45 na tonie/. Ten wzrost ceny należy tłumaczyć skądinąd znanym faktem, że w r.ub. Anglia importowała z USA głównie miały węglowe/.

NIEMCY ZACHODNIE

Wydobycie węgla w Niemczech Zachodnich w ciągu ostatnich kilkunastu miesięcy kształtowało się jak następuje /w mln.ton/:

1950 r.	lipiec	-	9,1
	sierpień	-	9,4
	wrzesień	-	9,2
	październik	-	9,5
	listopad	-	10,0
1951 r.	styczeń	-	10,1
	marzec	-	10,0
	kwiecień	-	10,0
	maj	-	9,3
	lipiec	-	9,8
	wrzesień	-	9,3
	październik	-	10,5
	listopad	-	10,3

Wydobycie w r.1952 ocenia się na 120 mln ton - wobec 110,8 mln ton w r.1950.

Ekspersi amerykańscy, którzy z ramienia okupacyjnych władz węglowych przeprowadzili kontrolę kopalń Ruhry pod kątem widzenia możliwości zwiększenia wydobycia /zgodnie z informacjami podanymi przez "Nord Industriel et Commercial"/ w raporcie swym przypisali niedostateczne wydobycie węgla następującym przyczynom:

1/ Górnicy, niedostatecznie zainteresowani w zwiększeniu wydobycia, są przeświadczeni, że każde jego zwiększenie pójdzie na korzyść eksportu;

2/ Brak wykwalifikowanego personelu i zniszczenie dzielnic robotniczych przez bombardowania skłoniły wielu górników do zmiany zawodu;

3/ Ponieważ zagadnienie prawa własności nie jest jeszcze definitywnie rozstrzygnięte, stare, zużyte maszyny nie są dotychczas wymienione.

"Industrie Kurier" informuje, że zgodnie z wyjaśnieniem otrzymanym w wydziale węglowym zachodnio-niemieckiego "ministerstwa" gospodarki - Niemcy Zachodnie posiadają już na 1952 r. przydział pewnej określonej ilości węgla ze Stanów Zjednoczonych lecz nie uzyskują żadnych dodatkowych kwot nawet posiadając odpowiednie środki dewizowe.

Uzasadnia się to tym, że dodatkowy przydział naruszyłby plan rozdziału węgla amerykańskiego dokonany już dla innych krajów.

"Plan" Schumana

Pod presją amerykańską parlamenty krajów mających uczestniczyć w "planie" Schumana obradują nad jego ratyfikacją. Francuskie Zgromadzenie Narodowe większością głosów ratyfikowało umowę po burzliwej dyskusji, w której rzecznik Komunistycznej Partii Francji J. Duclos powiedział m.in. co następuje:

"Plan Schumana inspirowany z zagranicy, nosi imię człowieka, który głosował za dyktatem monachijskim, który brał udział w rządzie Petaina i w r. 1940 podpisał kapitulację. Pod płaszczykiem "wspólnoty europejskiej" Schuman chce oddać niemieckim magnatom przemysłowym to, czego nie zdołali oni zdobyć w wyniku ostatniej wojny. Również w okresie okupacji hitlerowskiej kapitaliści francuscy, łącząc swe interesy z interesami hitlerowców, podpisywali się pod "ideą europejską".

"Za planem Schumana - kontynuował Duclos - ukrywa się ponure oblicze hitlerowskich handlarzy armat i zbrodniarzy wojennych. Partnerem Schumana jest Krupp, który odzyskał dzięki Amerykanom swe fabryki i będzie odgrywał dominującą rolę w kombinacie węgla i stali. Zbrodniarzowi wojennemu Kruppowi zamierza się ponownie wydać robotników francuskich, którzy w ramach planu Schumana mają być przerzuceni z jednego kraju do drugiego."

"Stanowisko komunistów jest jasne. Wczoraj - powiedział Duclos - walczyliśmy wraz z wszystkimi Francuzami o wyzwolenie Francji spod okupacji hitlerowskiej - dziś jesteśmy z tymi wszystkimi, którzy pragną przeszkodzić wydaniu Francji na łup Kruppa. Plan Schumana i plan Plevena oznaczają hegemonię magnatów Ruhry w kombinacie węgla i stali oraz hegemonię wojskową Wehrmachtu w Europie Zachodniej. Za tym potwornym planem kryje się widmo wojny, o której marzą odwetowcy z Bonn. Plan Schumana jest bowiem planem wojny. Plan Schumana przygotowuje faszystowski ustrój, na którym zarabiać mają pomocnicy Hitlera, a deputowani SFIO popierają tę nikczemną aferę."

"Plan Schumana - zaznaczył mówca - jest planem likwidacji naszej niezawisłości i suwerenności, jest planem odprzemysłowienia naszego kraju."

"Ostatnie słowo nie zostało jednak wypowiedziane. Nie zapominajcie - powiedział Duclos - że piętno hańby ciąży na deputowanych, którzy głosowali za Petainem. Głosowanie za planem Schumana jest równie haniebne i groźne. Trzeba

wybierać między głosowaniem za Kruppem, czy za Francją. My głosujemy za Francją".

"Parlament" w Bonn, biorąc pod uwagę negatywne ustosunkowanie opinii - postanowił odroczyć do 9 stycznia ostateczną dyskusję w sprawie ratyfikacji planu Schumana.

Największe sprzeciwy spotyka ratyfikacja planu Schumana w Belgii. Jak donosi "L'Usine Nouvelle" "... belgijskie czynniki węglowe widzą w przyjęciu planu Schumana pierwsze stadium ostatecznej ruiny przemysłowej ich kraju ... ostatnio przeciwnicy planu Schumana powiększyli swe zastępy o wybitną osobistość oficjalną a mianowicie inż. Martensa, naczelnego dyrektora Zarządu Kopalń Belgijskich. W artykule zamieszczonym w "Rocznikach Kopalń Belgijskich" p. Martens w interesie kopalń belgijskich i ogólnym kraju zaklina belgijskie władze publiczne, by nie uczestniczyły w planie Schumana, gdyż - jak twierdzi on w swych wnioskach - udział Belgii w tym kartelu spowoduje nieuchronnie redukcję 75 procent naszego wydobycia węgla ze wszystkimi konsekwencjami, jakie tego rodzaju kurczenie się eksploatacji naszych rezerw naturalnych mogłoby mieć dla naszej gospodarki ...". Federacja Belgijskich Związków Węglowych wypowiedziała się również przeciw planowi Schumana, który w wypadku realizacji "dotknąłby ciężko Belgię" i "zapewnił się gospodarczą Niemcom koncentrując w nich cały ciężki przemysł z Europy Zachodniej".

W Ł O C H Y

Jak informuje "Neue Zürcher Zeitung", dzięki nadejściu większych dostaw węgla ze St. Zjednoczonych węglowa sytuacja zaopatrzeniowa we Włoszech zmieniła się na lepsze. W pierwszym kwartale 1952 r. spożycie oceniono na 1,88 mil. ton węgla płomiennego, 600.000 ton węgla gazowego, 790.000 ton koksującego i 65.000 ton antracytu, podczas gdy przewidziany kontyngent importowy w wys. ogółem 3,15 mil. ton składa się z 1,7 mil. ton węgla płomiennego, 500.000 ton gazowego, 790.000 koksującego i 50.000 ton antracytu. W ciągu pierwszych 10 miesięcy 1951 r. import węgla do Włoch wyniósł 8,65 mil. ton w porównaniu z 7,19 mil. ton w odpowiednim okresie ub. roku. 75% węgla importowanego sprowadzają prywatni importerzy, 17,7% koleje państwowe i 6,5% "Ente Approvvigionamento Carboni"

A U S T R I A

Czasopismo "Die Industrie" podaje następujący plan zaopatrzenia A u s t r i i w paliwo stałe na I kwartał 1952 r.

	Węgiel kamienny	Brykiety z węgla kamiennego	Węgiel brunatny	Koks
	go			
	w t y s i ą c a c h t o n			
Produkcja własna	60	-	1.100	400
Ameryka	500	-	-	-
Ruhra	420	115	-	50
C.S.R.	15	-	110	10
Polska	270	-	-	-
Jugosławia	-	-	35	-
Węgry	-	-	15	-
Saara	50	-	-	-
Inne	-	50	-	-
R a z e m:	1.315	165	1.260	460

Czasopismo "Austria - Economist" informuje, że ogółem w r.1952 Austria zamierza importować z USA 2 mln ton węgla. Koszt jego wyniesie 11 \$ fob porty amerykańskie plus 13 \$ za fracht morski, razem \$ 24 cif porty europejskie za tonę. Wobec tego na zakup 2 mln ton węgla amerykańskiego Austria będzie potrzebowała 48 mln dolarów, t.zn. większą część "pomocy" amerykańskiej wyda na ten cel.

Na temat jakości amerykańskiego węgla importowanego ostatnio do Austrii wyraża się pismo "Der Abend" jak następuje:

"Przed kilku tygodniami donosił "Abend" o dostawie amerykańskiego "węgla", który był zadeklarowany jako węgiel gruby, a faktycznie składał się wyłącznie z miazgu i ziaren wielkościu groszku. Węgiel ten, w takim stanie jak nadszedł, umieszczono w składach węglowych. Pierwotnie przeznaczony był na opał domowy, następnie miano nim "uszcześliwić" przemysł. Nie znaleziono jednakże ani jednego nabywcy, któryby się tym błotem i śmieciem zainteresował. Chodzi tu o 30.000 ton."

"Obecnie zaawizowano znowu dostawę węgla z Ameryki. Tym razem ma nadejść 28.000 ton. Jak z dokumentów dostawczych wynika: węgiel gruby, tego samego gatunku jak poprzednio dostarczone asortymenty. A więc znowu miał i groszki. Węgiel ten znajduje się już w portach francuskich i ładuje się go w celu transportu do Austrii."

"Tona tego amerykańskiego miazgu węglowego kosztuje 920 szyl. Natomiast najlepszy polski węgiel-orzech 796 szyl. za tonę. To śmiecie amerykańskie kosztuje więc o 120 szyl. drożej, od gatunkowo wysoko-wartościowego węgla polskiego."

"Kiedy koła przemysłowe zwracały uwagę odpowiedzialnym za ten amerykański import czynnikom w "Bundeskanzleramcie" i Ministerstwie Handlu, wruszano tylko ramionami, oświadcza-
jąc: Austria m u s i przyjąć ten węgiel. Dotychczas
nie słyszano o tym, aby Rząd - który zwykle ma moc protestów
pod ręką - wystąpił przeciwko tym przymusowym importom".

S Z W E C J A

W zawartej ostatnio rocznej umowie handlowej z Francją, nie
udało się Szwecji, mimo natarczywych żądań, uzyskać kontyn-
gentu importowego francuskiego ani saarskiego węgla. Udało
się Szwedom uzyskać jedynie kontyngent 15.000 ton węgla
z Francuskiej Afryki Północnej.

Szwecja otrzymała w 1951 r. około 80.000 ton węgla
ze Szpicbergu. Na rok 1952 zakontraktowała tam 120.000 ton
Wydobycie węgla na Szpicbergu będzie rekordowe w 1951 r.
sądząc z dotychczasowych danych. Mianowicie kopalnie pań-
stwowe wydobędą około 100.000 ton, zaś kopalnie należące
do Spitzbergen Company około 400.000 ton. Po raz pierw-
szy od 32 lat Spitzbergen Company /wedle informacji
"Neue Zürcher Zeitung"/ wypłaci w tym roku dywidendę w
wysokości 1%.

Wydobycie węgla kamiennego w mln. ton

/opracowane na podstawie statystyki ONZ - Europej-
skiej Komisji Gospodarczej oraz Niemieckiego
Rocznika Statystyki węglowej za 1950 r./

	1913	1938	1946	1948	1949	1950
Wielka Brytania	292,0	230,6	193,3	212,9	218,6	219,8
Niemcy /w gran.1937/	153,9	186,1	-	-	-	-
Niemcy Zachodnie /w gran.1945/		136,9	53,9	87,0	103,2	110,8
Francja	40,0	46,5	47,2	43,3	51,2	50,8
Saara	12,4	14,4	7,9	12,6	14,3	15,1
Belgia	22,8	29,6	22,8	26,7	27,8	27,3
Holandia	1,8	13,5	8,3	11,0	11,7	12,2
Hiszpania	4,0	5,7	10,7	10,4	10,8	11,4
Włochy	-	1,5	1,2	1,0	1,1	1,0
Portugalia	-	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4
Szwecja	0,4	0,4	0,5	0,4	0,2	0,2
Norwegia	-	0,3	0,1	0,4	0,4	0,4
Irlandia	-	0,1	0,2	0,2	0,1	0,2
Jugosławia	-	0,5	0,3x	0,8x	1,3	1,2
Austria	0,1	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2
Razem kraje kapitali- styczne Europy /Niem- cy w rzeczywistych granicach/	527,4	529,70	346,90	407,30	441,3	451,-

U.S.A.	516,6	355,3	539,2	590,5	432,0	504,3
Kanada	13,4	12,0	14,8	15,2	15,6	15,3
Meksyk	0,9	0,9	0,1	1,0	1,1	1,0
Razem Ameryka Płn.	530,9	368,2	554,1	606,7	448,7	520,6
Brazylia	-	0,9	1,9	2,0	2,1	2,1
Chile	1,3	2,0	2,0	2,2	2,1	2,2
Peru	0,3	0,1	0,2	0,2	0,2x	0,2x
Kolumbia	-	0,3	0,5	0,8	0,8x	0,8x
Razem Ameryka Płd.	1,6	3,3	4,6	5,2	5,2	5,3
Turoja	0,8	2,6	3,8	4,0	4,2	4,4
Indie	16,5	28,8	29,7	30,3	31,5	32,0
Pakistan	-	-	0,4	0,2	0,3	0,4
Malaje	-	0,5	0,2	0,3	0,4	0,4
Indonezja	0,6	1,5	0,1	0,5	0,6	0,8
Indochiny	0,5	2,3	0,3	0,3	0,4	0,5
Chiny	13,2	16,0	15,4	20,0	23,0	25,0
Mandżuria	2,3	15,0	15,4	20,0	23,0	25,0
Japonia	21,8	48,7	20,4	33,7	38,1	38,4
Korea	0,1	3,1	0,2	0,6	1,0	0,6
Formoza	0,3	1,8	1,2	1,4	1,4	1,5
Sachalin Połudn.	-	3,4	-	-	-	-
Razem Azja	56,1	123,4	71,7	91,3	100,9	104,-
Unia Płd.Afryki	8,0	16,3	23,6	23,6	27,6	29,2
Płd.Rodezja	0,2	1,0	1,6	1,7	2,0	2,2
Nigeria	-	0,3	0,6	0,6	0,6	0,6
Franc.Płn.Afryka	-	0,1	0,4	0,5	0,8	0,9
Razem Afryka	8,2	17,7	26,2	26,4	31,-	32,9
Australia	12,6	11,9	14,1	15,1	14,3	17,3
Nowa Zelandia	1,2	1,0	1,0	1,0	0,9	1,0
Inne kraje	3,5	-	-	-	-	-
Ogółem świat /bez ZSRR i KDL/	1141,5	1055,2	1018,6	1153,0	1042,3	1132,1

Zwraca uwagę fakt, że wydobycie węgla krajów kapita-
listycznych świata zarówno w r.1938 jak i w 1950 było mniej-
sze aniżeli w r.1913.

Produkcja ropy naftowej w Kuwait

Ostatnio zawarta umowa między Kuwait Oil Company i szejkiem Kuwaitu ustala równy podział zysków towarzystwa naftowego między obu kontrahentów. Nie jest wykluczone, że umowa zawiera również przedłużenie ważności koncesji, która wg dotychczasowej umowy miała wygasnąć w 2009 roku.

Towarzystwo Kuwait Oil Co znajduje się pod wspólną kontrolą Anglo-Irańskiego Towarzystwa Naftowego i amerykańskiego Gulf Exploration Co. Zawarcie nowej umowy w okresie sporu z Persją było dla kapitalistycznego przemysłu naftowego koniecznością. Kuwait bowiem stanowi w świecie kapitalistycznym najbardziej obiecujący teren naftowy. Dotychczas odkryte złoża na terenie Kuwaitu zawierają 1,49 mld ton ropy naftowej, co odpowiada 1/3 znanych rezerw naftowych na Środkowym Wschodzie, a 14 % rezerw światowych. W świecie kapitalistycznym pod względem rezerw naftowych Kuwait stoi na drugim miejscu po USA /35,2 % światowych rezerw/, a przed Wenezuelą /12,2 %/, podczas gdy udział Arabii Saudyjskiej wynosi 11,5 %, a Persji 8,8 %.

Produkcja ropy naftowej w Kuwaicie rozwinęła się niemal błyskawicznie. W 1946 r. wydobyto zaledwie 800 tys. ton ropy, w 1947 - 2,2 mln ton, w 1949 już 12,2 mln ton, a w 1950 r. - 17 mln ton. W 1951 r. w pierwszej połowie, produkcja stała już na poziomie 27 mln ton w stosunku rocznym, w III kwartale - na poziomie 30 mln ton, a na rok 1952 zamierzony jest wzrost na 40 mln ton rocznego wydobycia.

Podczas gdy Persja nigdy nie przekroczyła poziomu 32,5 mln ton, Kuwait już obecnie przewyższył jej produkcję z wydobyciem 3 mln ton miesięcznie i sam zastąpił ok. połowy dostaw perskich na rynku światowym.

Nie ulega wątpliwości, że Kuwait posiada duże możliwości rozwoju w produkcji, gdyż cała dotychczasowa jego produkcja pochodzi z jednego tylko pola naftowego. Towarzystwo naftowe rozpoczęło dopiero prace wiertnicze na innych terenach, które mają dać dalszy wzrost wydobycia o ok. 50 %.

Lepsze zaopatrzenie w rudy angielskiego przemysłu stalowego

O ile sprawa zaopatrzenia przemysłu angielskiego w żelazo przedstawia się w dalszym ciągu źle, to sprawa dowozu rudy poprawiła się w drugim półroczu 1951 r. znacznie.

Transporty rudy w ciągu pierwszych 10 miesięcy 1951 r. przekroczyły o 200 tys. ton dostawy roczne w analogicznym okresie. Frachty zwykowały nadal i wskutek tego ceny dobrych gatunków rudy były wyższe niż kiedykolwiek.

Import rudy żelaznej do Niemiec Zachodnich

Import rudy żelaznej do Niemiec Zachodnich w I półroczu 1951 r. wyniósł w porównaniu z odpowiednim półroczem 1950 r., w tys.ton:

	I półrocze	
	1950 r.	1951 r.
O g ó ł e m :	1.501	2.488
w tym:		
Kraje skandynawskie	1.231	1.549
Hiszpania i Marokko		
Hiszpańskie	40	341
Francja i Afryka Półn.	58	309
Sierra Leone	57	76

Prywatne kopalnie w Luksemburgu zawarły umowę z hutami w Zagłębiu Ruhry na dostawę rud żelaznych 1952 r. Po pierwszym styczniu mają one dostarczać 245 tys.ton po cenie 145 fr belg. za tonę franco granica.

Eksport rudy żelaznej z USA do Japonii

Kilka firm japońskich podpisało wspólnie kontrakt na zakup rudy żelaznej ze stanu Utah w USA łącznej ilości 45 tys.ton. Ruda zawiera 56-60 % żelaza i ma być nabyta po cenie \$ 23.- za tonę cif, dostawa od listopada 1951 do marca 1952.

Wzrost produkcji pirytu w 1952 r.

Produkcja pirytu w Norwegii wyniesie ok.750 tys.ton w 1951 r., z czego na eksport do Niemiec, Danii i Szwecji przypada 380 tys.ton. Spodziewany jest wzrost produkcji pirytu w 1952 r. do 900 tys.ton.

Import cementu do Brazylii

Wobec braku cementu na rynku wewnętrznym stan San Paulo w Brazylii pozwolił na import 1.200 tys.worków cementu, po 200 tys.worków miesięcznie, drogą przetargu.

Wzrost produkcji cementu w Austrii

Przemysł cementowy w Austrii wykazuje wzrost produkcji w stosunku do jej przedwojennego poziomu. W 1937 r. wyprodukowano 429 tys.ton cementu, w roku 1947 produkcja wynosiła zaledwie 71 % przedwojennej, ale już w 1948 r. po odbudowie i nowych inwestycjach doszła do 735 tys.ton, a

w roku 1949 przekroczyła 1 mln ton. W 1950 r. wyprodukowano 1.289 tys.ton cementu, a w 1951 r. od stycznia do sierpnia - 956 tys.ton. Przewiduje się jednak, że ponowny brak paliwa wpłynie hamująco na produkcję w miesiącach jesiennych i zimowych.

Eksport szkła z Belgii

Eksport szkła okiennego z Belgii osiągnął w ciągu pierwszych 9 miesięcy 1951 r. 111 tys.ton wartości fr.belg. 688 tys. Według krajów przeznaczenia wywóz ten przedstawiał się następująco w tys.ton: Holandia - 25, USA - 20,0, Kanada - 8,4, Australia - 6,6, Wielka Brytania - 5,5, Persja - 4,7 i Szwecja - 3,0.

Chemikalia

Zmiany cen w 1951 r. niektórych produktów chemicznych w

Stanach Zjednoczonych

Poniższe zestawienie ilustruje ruch cen niektórych artykułów chemicznych notowanych regularnie w Nowym Jorku na przestrzeni 1951 r.

artykuły	jedn.	4.I	5.IV	4.VII	3.X	18.XII
Aceton fob N.Y.	£ lb	10,0	10,0	10,0	10,5	10,5
Alkohol butylo- wy N.Y.	" "	30,5	35,0	28-29	28,29	28-29
Bromek sodu fob fabryka	" "	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0
Kamfora syntetyczna	" "	50,0	60,0	60,0	60,0	60,0
DDT fob fabryka	" "	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0
Gliceryna czysta	" "	58,5	58,5	54,75	54,75	54,75
Hexamethylene te- tramine fob N.Y."		24,0	24,0	24,0	24,0	24,0
Jodyna resublim.	g/lb	2,78	2,78	2,78	2,78	2,78
Magnezja wapn. fob fabryka	£/lb	34,75	33,75	32,75	32,75	32,75
Fenicylina w par- tiach 500mln. i więcej	£/sto 1000 j.	4,5	4,5	4,0	4,0	4,0
Streptomecyna	£/g	48,0	48,0	48,0	48,0	48,0
Soda kaustyczna w płat.76% fob fabryka	£/lb	3,45	3,45	3,45	3,45	3,45
Fenol 90/92%	" "	18,5	18,5	18,5	18,5	18,5
Fenol syntetyczny	£/gal.	18,5	19,0	19,0	19,75	21,25

W drugiej dekadzie grudnia nowojorski rynek chemikali wykazywał tendencje zniżkowe. Ze względu na zbliżające się święta i okres inwentaryzacji nie należy oczekiwać na koniec roku poważniejszego wzrostu popytu na rynku chemikali. W dalszym ciągu zwiększone dostawy sody kaustycznej działają osłabiająco na rynek. Dostawy kwasu siarkowego i chloru pozostają wciąż bardzo silnie ograniczone, a brak siarczanów spowodował prawie całkowity zanik obrotów eksportowych tymi artykułami. Według ostatnich doniesień

z Nowego Jorku brak gliceryny odczuwa się obecnie na rynku amerykańskim w znacznie silniejszym stopniu niż kilka tygodni temu.

Ogólnie biorąc zmiany cen chemikalii na rynku amerykańskim w 1951 r. były naogół mniejsze niż w innych dziedzinach produktów przemysłowych. Oficjalny wskaźnik cen hurtowych artykułów chemicznych w Stanach Zjednoczonych kształtuje się w pierwszych 10-ciu miesiącach 1951 następująco: /XII 1950=100/

styczeń - 103,5	czerwiec - 102,0
luty - 105,5	lipiec - 100,0
marzec - 105,0	sierpień - 100,3
kwiecień - 106,0	wrzesień - 100,9
maj - 104,4	paździer.- 100,8

Według prowizorycznych obliczeń wskaźnik ten w listopadzie kształtował się nieco poniżej 100 a w grudniu będzie zapewne niższy niż o rok wcześniej.

Wzrost cen chemikalii we Francji w 1951 r.

W przeciwieństwie do stosunkowo nieznacznych zmian cen produktów chemicznych w Stanach Zjednoczonych na przestrzeni 1951 r. w krajach zachodnio-europejskich zanotować można znacznie większe różnice między cenami chemikalii w październiku i w listopadzie 1951 r. a ich poziomem z listopada i grudnia 1950 roku. I tak np. we Francji wskaźnik cen hurtowych produktów chemicznych był w listopadzie ubiegłego roku o przeszło 37% wyższy niż w listopadzie 1950 r. Jak ilustruje zestawienie poniższe maj i październik były we Francji miesiącami największego wzrostu cen chemikalii.

Wskaźnik cen hurtowych Chemikalii we Francji w 1951 r. XII 1950=100

poprz. miesiąc = 100		poprze. miesiąc = 100		poprze miesiąc = 100	
stycz. 103,3	103,3	maj 115,1	105,7	wrześ. 122,7	101,0
lut. 104,2	101,0	czer. 118,2	102,6	paźdz. 134,2	109,3
marzec 106,9	102,7	lip. 119,6	101,1	list. 135,0	100,5 ^{x/}
kwiec. 109,1	102,0	sier. 121,3	101,6		

x/ cyfra prowizoryczna.

Cały szereg artykułów chemicznych zdrożało jednak we Francji znacznie silniej w 1951 r. niż wskazuje na to powyższy wskaźnik. I tak np. cena sody kaustycznej 97-98% podniosła się z 2.036 f.fr. w grudniu 1950 r. na 3.054 f.fr. za 100 kg. w październiku 1951 r. Biel cynkowa pieczęć

czerwona-notowana była w listopadzie ubr. na poziomie 23.242 f.fr. za 100 kg w porównaniu z 15.795 f.fr. o rok wcześniej wykazując wzrost cen o 47%. Podobnie zwyżkowały ceny węglanu sodu 98-100% a mianowicie z 958 f.fr. na 1.414 f.fr. za 100 kg. Najsilniejszy wzrost cen zanożować można jednak w odniesieniu do siarczanu miedzi, który zdrożał w okresie roku kończącym się w listopadzie 1951 o 110% a mianowicie z 72,8 f.fr. za kg na 153 f.fr. Wzrost cen nawozów sztucznych wyniósł we Francji w 1951 r. od 20 do 40%.

Szacunek produkcji i konsumpcji siarki w krajach kapitalistycznych

W związku z powszechnym brakiem siarki w krajach kapitalistycznych jaki datuje się od kilkunastu miesięcy, zagadnienie analizy rynku tego surowca jest przedmiotem szeregu badań w 1951 roku z których ostatnim i może najbardziej szczegółowym jest opracowanie Komitetu do Spraw Siarki Międzynarodowej Konferencji Surowcowej w Waszyngtonie, która przeprowadza kwartalny rozdział wyprodukowanego surowca między członkowskie kraje kapitalistyczne.

Zgodnie z poprzednimi szacunkami Komitetu ostatnie obliczenia wykazały, że ogólne zapotrzebowanie siarki surowej i rafinowanej w krajach kapitalistycznych wynosi w 1951 r. 7.134.200 ton /long/ podczas gdy łączna produkcja tego surowca na obszarze kapitalistycznym szacowana jest w 1951 r. na 5.862.300 ton pozostawiając niezaspokojony popyt w wysokości około 1.272 tys. ton.

Począwszy od 1949 r. wzrost zapotrzebowania na siarkę wyniósł w 1951 r. 32% a w 1952 szacowany jest na 40%. Przyczyną tego - jak podaje powściągliwie i z niedomówieniem raport Komitetu do Spraw Siarki - jest wzrost zastosowania w przemyśle i w rolnictwie kwasu siarkowego, dwutlenku siarki i dwusiarczku węgla. W latach 1949 i 1951 odpowiednio 65,3% i 61,8% ogólnego zapotrzebowania na siarkę w krajach kapitalistycznych przypadało na produkcję kwasu siarkowego. Według szacunków na 1952 r. udział kwasu siarkowego w ogólnym zapotrzebowaniu siarki obniża się do 60,2% na korzyść dwutlenku siarki, którego udział podnosi się do 15% z 13,5% w 1949 r. oraz na korzyść dwusiarczku węgla.

Konsumpcja kwasu siarkowego wzrosła w 1951 r. na obszarze krajów kapitalistycznych o 24% w stosunku do jej poziomu w 1949 r. Powodem tego był m.in. wzrost zużycia kwasu w produkcji nawozów sztucznych, takich jak superfosfaty i siarczany amonu. Na ten cel zużyto w 1951 r. przeszło 14,3 mln. l. ton kwasu siarkowego/ w przeliczeniu na 100% H_2SO_4 / w porównaniu z 11,9 mln. l. ton w 1949 r. - czyli 54% ogólnej konsumpcji kwasu obliczanej w 1951 r. na 26.579 tys. l. ton.

Drugim największym konsumentem kwasu siarkowego był w 1951 r. przemysł kauczuku syntetycznego oraz środków wybuchowych. Konsumpcja kwasu w tym wypadku wzrosła w br.

bardzo silnie wynosząc według obliczeń Komitetu 8.211,6tys. l.ton wobec 6.181 tys.w 1949 r. Trudno o bardziej jaskrawy dowód ujawnienia przez z reguły tendencyjne materiały cyfrowe krajów kapitalistycznych, że bezpośrednią - i zdaje się wyłączną - przyczyną obecnego "kryzysu siarkowego" jaki obecnie przeżywa świat kapitalistyczny są zbrojenia krajów Faktu Atlantycznego. Gdyby nie one, zbędna byłaby bardzo znaczna produkcja kauczuku syntetycznego w USA, oraz produkcja środków wybuchowych w takiej skali jak obecnie, co pozwoliłoby na skierowanie ponad 2 mln.ton kwasu siarkowego dla przemysłów: nawozów sztucznych, włókienniczego, barwników syntetycznych i innych, eliminując całkowicie jego obecny deficyt.

W znacznie silniejszym stopniu niż konsumpcja kwasu siarkowego wzrosło w 1951 r. zużycie dwutlenku siarki oraz dwusiarczku węgla a mianowicie odpowiednio o 40% i 62% w stosunku do poziomu konsumpcji z 1949 r. Przyczyną powyższego było powiększenie produkcji celulozy, w pierwszym wypadku, oraz znaczny wzrost produkcji włókna wiskozowego w wypadku drugim. W przewidywaniach konsumpcji dwutlenku siarki w 1952r. raport Komitetu wymienia cyfrę 1.131 tys.l.ton czyli o 10% wyższą od szacowanej konsumpcji w 1951 r. Podobny wzrost przewidywany jest w odniesieniu do zużycia dwusiarczku węgla.

Nadwyżki eksportowe artykułów chemicznych krajów marshallowskich

W pierwszych dniach grudnia br. Komitet do Spraw Artykułów chemicznych marshallowskiej OEEC opublikował memorandum /czwarte skolei/o istniejących w drugim półroczu 1951 r. możliwościach eksportowych artykułów chemicznych w krajach marshallowskich, oparte na bezpośredniej ankiecie rozesłanej przez Komitet do poszczególnych rządów. Ankieta nie wymagała dokładnych cyfr ograniczając się do zasygnalizowania czy ewentualne nadwyżki eksportowe artykułów chemicznych są "ograniczone" "wystarczające" lub "znaczne" Symbol "ograniczone" odpowiada sytuacji rynkowej przy której nieznaczna część popytu zagranicznego może być zaspokojona. Nadwyżki "wystarczające" określają całkowite zaspokojenie zapotrzebowania zagranicznego. Natomiast "znaczne" - nie tylko, że zaspakajają ten popyt, lecz wystarczają na pokrycie dodatkowego poważniejszego zapotrzebowania importów zagranicznych.

W odniesieniu do Anglii rubryka nadwyżki "ograniczone" zawiera bardzo dużo pozycji m.in. sodę kaustyczną, tlenki metali, kwas azotowy, siarczki i siarczany, azotany, penicylinę i streptomycynę. Lista nadwyżki "wystarczające" obejmuje m.in. węgiel aktywowany, kwasy arsenowe, kwas borny, trójtlenek cyny, chlorek rtęci, węglan i dwuwęglan amonu, węglan sodu, krzemiany sodu i potasu, środki owadobójcze oraz witaminy A i D. Do nadwyżek "znaczących" zaliczono w Anglii: topniki chemiczne, atramenty drukarskie, syntetyczne

i naturalne woski.

Krajem posiadającym najwięcej "znaczących" nadwyżek eksportowych artykułów chemicznych są według ankiety Włochy. Wylicza się w tym wypadku: kwas chlorowodorowy do 850 ton miesięcznie, kwas chloro-siarkowy do 150 ton miesięcznie, dwusiarczek węgla około 2000 ton miesięcznie, kwas siarkowy /100%/ do 2000 ton miesięcznie, kwas azotowy do 500 ton miesięcznie i kwas fosforowy około 50 ton miesięcznie. Ponadto w pierwszym kwartale 1952 Włochy będą posiadać potencjonalną nadwyżkę eksportową cjanamidu wapnia w wysokości około 5000 ton miesięcznie i siarczanu amonu w ilości ca 4000 ton miesięcznie.

Lista "znaczących" nadwyżek eksportowych w odniesieniu do innych krajów zawiera w wypadku Belgii: nadchloran wapnia, siarczan baru, węgiel wapnia, i carbooxymethylocelulozę; w wypadku Francji: superfosfaty, węgiel aktywowany, ziemie aktywowane, i chlorek magnezu; w wypadku Niemiec Zachodnich: nawozy potasowe i alkohol etylowy; w wypadku Holandii m.in. kwas krzem. krzemiany sodu i potasu, kwas benzoikowy, syntetyczne garbniki, i preparaty dezynfekcyjne.

Objętość wyżej wspomnianego memorandum wynosi 150 str. będąc bardzo szczegółowym przeglądem rynku chemicznego krajów marshallowskich.

Kauczuk drewno, papier

Wiadomości z międzynarodowego rynku kauczuku

Zniżkowa tendencja na kauczuk naturalny, jaka panowała na rynku londyńskim w ciągu listopada 1951 r. została zahamowana w pierwszej dekadzie grudnia 1951 r. W okresie tym cena za RSS Nr 1 oscylowała przy transakcjach natychmiastowych w wysokości około 41 3/4 d za lb. /3.XII. 1951 r. - 42 d za lb; - 6.XII.1951 - 41 1/2 d za lb, a 10.XII. - 41 1/2 d za lb./. Na początku drugiej dekady ceny lekko zwyżkowały do 42 1/4 d za lb i utrzymały się mniej więcej na tym poziomie przez całą drugą dekadę /11.XII.1951 notowano - 42 1/2 d za lb; 14.XII.1951 - 42 1/4 d za lb i 20.XII.1951 42 d za lb/.

Ceny kauczuku naturalnego na trzech najważniejszych rynkach kauczukowych kształtowały się w 1951 r. w sposób następujący: -/średnie ceny miesięczne/

miesiące	Kauczuk RSS Nr.1 natychmiast N.Y. \$/tonę	Kauczuk RSS Nr.1 najbliższy ter- min fob Singapo- re \$ za tone	Kauczuk RSS Nr.1 natychmiast Londyn w d/lb
I	1.566	1.485	59 7/8
II	1.621	1.626	69 5/16
III	1.633	1.575	65 25/32
IV	1.468 ^{a/}	1.433	57 11/16
V	1.455 ^{a/}	1.142	45 27/32
VI	1.455 ^{a/}	1.075	45 1/16
VII	1.146 ^{a/}	1.030	45 27/32
VIII	1.146 ^{a/}	1.054	44 13/32
IX	1.146 ^{a/}	1.147	47 21/32
X	1.146 ^{a/}	1.118	45 29/32
XI	1.146 ^{a/}	1.055 ^{x/}	42 1/2
XII	1.146 ^{a/}	1.021 ^{xx/}	42 x/

a/ notowania oficjalne kontrolowane
x/ średnia za część miesiąca
xx/ notowania w dniu 11.XII.1951 r.

Jak widać z powyższego zestawienia ceny kauczuku naturalnego w 1951 r. posiadały ogólną tendencję zniżkową. Najwyższa cena jaką osiągnął kauczuk naturalny od czasu agresji amerykańskiej na Korei, miała miejsce w lutym 1951 roku. Od tego momentu, biorąc pod uwagę najbardziej reprezentatywny rynek kauczukowy t.zn. rynek londyński, obserwujemy gwałtowny spadek cen trwający do maja 1951 r. W maju, czerwcu i lipcu ceny nie wykazują większych zmian. Po pewnej

zwyżce cen we wrześniu; następne końcowe trzy miesiące 1951 r. przynoszą znów, tym razem już powolną choć stałą, zniżkę cen.

Cyfry poniższych zestawień opracowane na podstawie "Rubber Statistical Bulletin" /listopad 1951 r/ obrazują sytuację na światowym rynku kauczuku naturalnego i syntetycznego przy końcu III kwartału 1951 r. w porównaniu analogicznym okresem 1950 r.

Kauczuk naturalny ^{1/}		I - III kwartał	
-----		1950	1951
		w long tonach	
<u>Produkcja:</u>		1.330.000	1.405.000 ^{2/}
w tym:			
Malaje		502.637	455.452
Indonezja		488.824	600.000 ^{2/}
Cejlon		79.000	73.500
<u>Konsumcja</u>		1.237.500	1.142.500
w tym:			
USA		555.625	348.514
Anglia		158.640	175.196
Francja		70.278	76.111 ^{3/}
Niemcy Zachodnie		55.444	62.566
Kanada		32.813	35.225
<u>Zapasy na koniec okresu</u> ^{4/}		740.000	730.000
w tym:			
w krajach produkujących		245.000	245.000
w tym:			
Malaje		140.729	118.959
Indonezja		55.000 ^{5/}	70.000
Cejlon		12.554	14.386
w krajach konsumujących		227.500	272.500 ^{6/}
w tym:			
USA		87.409	57.427
Anglia		40.318	55.124
Francja		10.857	12.167 ^{6/}
Niemcy Zachodnie		8.061	8.842
Kanada		4.063	6.485
w drodze		267.500	212.500
<u>Eksport /netto/</u>		1.265.000	1.332.500 ^{2/}
w tym:			
Malaje		466.460	460.392
Indonezja		477.100	563.515 ^{2/}
Cejlon		85.652	73.105
<u>Import /netto/</u>		1.260.000	1.435.000 ^{2/}
w tym:			
USA		576.670	573.253

1/ łącznie z lateksem

2/ dane niepełne

3/ dane za 8 pierwszych miesięcy

4/ bez zapasów strategicznych

5/ dane szacunkowe

6/ pod koniec lipca

7/ dane za 7 pierwszych miesięcy

Anglia	164.783	202.985 ^{7/}
Francja	66.622	72.470 ^{7/}
Niemcy Zachodnie	59.673	67.227 ^{5/}
Japonia	39.250 ^{5/}	46.500 ^{5/}
Kanada	34.389	38.240 ^{3/}
Włochy	26.400	24.756 ^{3/}

/odnośniki - vide strona poprzednia/

Kauczuk syntetyczny		I - III kwartał

	1950	1951
	w 1. tonach	
<u>Produkcja</u>	373.621	660.110
w tym: USA	246.793	508.819
Kanada	42.835	44.243
<u>Konsumcja</u>	412.000 ^{2/}	600.000 ^{2/}
w tym: USA	383.600	564.850
Kanada	16.079	19.187 ^{3/}
Francja	5.084	5.424 ^{3/}
Niemcy Zachodnie	2.497	2.978
Anglia	2.008	2.594
<u>Zapasy</u> ^{1/}	67.500 ^{2/}	110.000 ^{2/}
w tym: USA	59.059	100.792
Kanada	3.250	4.412
Francja	2.241	1.694
Niemcy Zachodnie	667	1.576
Anglia	880	1.047

1/ bez zapasów strategicznych

2/ dane częściowo szacunkowe

3/ dane za 8 pierwszych miesięcy

Analiza cyfr powyższych zestawień uwidacznia prawie 6% wzrost światowej produkcji kauczuku naturalnego w ciągu 3 pierwszych kwartałów 1951 roku, w porównaniu z analogicznym okresem 1950 roku. W tym samym okresie światowa konsumcja tego artykułu obniżyła się odpowiednio o około 8%. Ponieważ również zapasy prywatne kauczuku naturalnego przy końcu września 1951 roku były o 10.000 l. ton niższe niż we wrześniu 1950 r., jasnym jest, że nadwyżka produkcji nad konsumcją w omawianym okresie 1951 roku wynosząca w przybliżeniu 262.500 l. ton została zużyta na powiększenie zapasów strategicznych państw należących do Paktu Północno-Atlantyckiego, głównie zaś U.S.A. Omawiana światowa nadwyżka produkcji kauczuku naturalnego nad jego konsumcją, zwiększyła się w październiku 1951 roku do około 290.000 l. ton, ponieważ cyfry światowej produkcji i konsumcji kauczuku naturalnego za pierwsze 10 miesięcy 1951 roku wyniosły w przybliżeniu 1.565.000 l. ton i 1.275.000 l. ton.

Wzrost światowej produkcji kauczuku naturalnego w analizowanym okresie spowodowany był głównie 23% wzrostem

produkcji indonezyjskiej, która po raz pierwszy od 1945 roku przewyższyła produkcję malajską. Produkcja indonezyjska za 10 pierwszych miesięcy 1951 roku wyniosła około 639.300 l.ton podczas gdy produkcja malajska w tymże okresie wyniosła 507.144 l.ton. Równolegle do wzrostu produkcji indonezyjskiej nastąpił spadek produkcji malajskiej /o 9,4% porównując pierwsze trzy kwartały 1951 i 1950 roku/ spowodowany głównie zaniedbaniami w nacinaniu drzew kauczkowych, oraz licznymi strajkami na plantacjach.

Podobnie jak produkcja wzrósł również w omawianym okresie eksport kauczuku naturalnego z Indonezji /o 18%/ przyczyniając się w znacznej mierze do ogólnego wzrostu eksportu światowego wynoszącego 5,3 %.

Import największego konsumenta kauczuku naturalnego - USA utrzymał się w ciągu 3-ich pierwszych kwartałów 1951 roku na poziomie importu w podobnym okresie w 1950 roku, natomiast konsumpcja tego artykułu przez USA obniżyła się o 37% na korzyść konsumpcji kauczuku syntetycznego, która w omawianym okresie wzrosła o 106%.

Światowa produkcja kauczuku syntetycznego zwiększyła się odpowiednio o 77 % głównie dzięki wzrostowi produkcji tego artykułu w USA, które wytwarzają obecnie około 85 % ogółu produkcji światowej tego artykułu.

W związku ze znacznym zwiększeniem się produkcji kauczuku syntetycznego w USA, National Production Authority wydało zarządzenie, na mocy którego z dniem 1.I.1952 zniesione zostały ograniczenia konsumpcji kauczuku syntetycznego pochodzenia amerykańskiego /z wyjątkiem niektórych specjalnych gatunków/. Ograniczenia konsumpcji kauczuku naturalnego pozostają w mocy i określają maksymalną konsumpcję tego artykułu na 35.000 ton miesięcznie. Sytuacja ta powoduje na rynku amerykańskim stopniowe wypieranie kauczuku naturalnego przez kauczuk syntetyczny przy produkcji wielu wyrobów, a zwłaszcza opon samochodowych.

Perspektywy szwedzkiego eksportu drewna w 1952 r.

Perspektywy eksportu drewna ze Szwecji w 1952 r. nie są zbyt pomyślne wobec trudności finansowych w wielu państwach importujących ten artykuł. W Wielkiej Brytanii np. przewiduje się znaczne ograniczenie budowlanego ruchu mieszkaniowego i związane z tym zmniejszenie importu drewna.

W 1951 roku Anglia importowała wyjątkowo duże ilości tarcicy celem uzupełnienia swoich zapasów. W 1952 roku import ten zmniejszył się prawdopodobnie dość znacznie. Eksport drewna ze Szwecji do Australii rozwijający się doskonale w 1951 r. ulegnie prawdopodobnie znacznemu zmniejszeniu w roku 1952. Zwiększenie eksportu drewna ze Szwecji do Australii w 1951 r. było przede wszystkim następstwem zmniejszenia australijskiego importu tego artykułu ze Stanów Zjednoczonych i Kanady, co wynikało z braku dolarów na opłacenie tego importu.

Obecnie Australii łatwiej jest już o tę walutę, a z drugiej strony stawki frachtowe ze Szwecji do Australii wzrosły w ciągu 1951 roku z £ 22.10.0 do £. 62.10.0 za standard. Silnym konkurentem na australijskim rynku zbytu jest między innymi Rumunia, która oferuje drewno po cenach niższych od cen żądanych przez eksporterów szwedzkich. Rumuńskie ceny fob są niższe niż szwedzkie ceny fob, zaś stawki frachtowe z Rumunii do Australii wynoszą tylko £ 40 za standard.

W podpisanej ostatnio umowie handlowej między Szwecją a Norwegią na okres od 1 stycznia 1952 r. do 31 grudnia 1952 roku, Szwecja zobowiązała się dostarczyć Norwegii 120.000 m³ okraglaków, 70.000 m³ tarcicy, 400.000 m² dykty i 750 m³ belek brzożowych.

Szwedzki eksport tarcicy i drewna heblowanego wyniósł w ciągu dziesięciu pierwszych miesięcy 1951 roku - 875 tys.stds., wobec 714 tys.stds. w całym roku 1950 oraz wobec przeciętnej rocznej w pięciu latach przedwojennych - 745 tys.stds. Łącznie z innymi gatunkami cały szwedzki eksport drewna w 1951 roku oceniany jest na 900 tys.stds. w porównaniu z 800 tys.stds. w 1950 roku.

Fiński eksport drewna i artykułów pochodnych w pierwszych 3-ch kwartałach 1949, 1950 i 1951 r.

	1949	1950	1951
	/ w tys. m ³ /		
Okraglaki	1.786,0	2.448,0	3.915,0
w tym:			
papierówka	720,0	1.467,0	2.651,0
kopalniaki	884,0	551,0	755,0
Dykta	155,0	151,0	201,0
	/ w tys.stds. /		
Tarcica	353,0	499,0	613,0
	/ w tys. ton /		
Szpule i szpulki	2,1	1,8	2,7
Zapałki	0,8	1,7	0,9
Masa papierowa	564,0	842,0	883,0
w tym:			
Miazga drzewna	108,0	140,0	178,0
Celuloza	456,0	702,0	705,0
Płyty fibrowe	21,0	43,0	51,0
Karton	42,0	66,0	71,0
Papier	334,0	387,0	452,0
w tym:			
gazetowy	253,0	289,0	287,0
pakowy	43,0	51,0	93,0
inny	38,0	47,0	72,0
	/ w tys.sztuk /		
Domy prefabrykowane	7,2	2,9	12,9

Jak widać z powyższego zestawienia eksport drewna i jego pochodnych z Finlandii w omawianym okresie stale wzrastał. Szczególnie duży wzrost eksportu w ciągu 3-ich pierwszych kwartałów 1951 roku w porównaniu z analogicznym okresem 1950 r. miał miejsce odnośnie papierówki - o 81%, kopalniaków - o 37%, tarcicy - o 23% i papieru - o 17%.

Wiadomości z międzynarodowego rynku celulozy i papieru

S z w e c j a

Między Ministerstwem Handlu i Zjednoczeniem szwedzkich Producentów Papieru zawarty został układ w sprawie opłat eksportowych od papieru gazetowego na rok przyszły. Wpływy z tej opłaty powinny dać około 50 mln koron rocznie. Wysokość opłat wyznaczana będzie w zależności od kształtowania się sytuacji rynkowej.

Zawarte zostało również porozumienie między rządem a zrzeszeniem producentów celulozy i masy drzewnej dotyczące opłat eksportowych od masy papierowej, eksportowanej w 1952 r. Układ ten obowiązuje od 1 stycznia 1952 r.

Wbrew oczekiwaniom, ceny masy papierowej na I kwartał 1952, które miały być wyznaczone w kontraktach zawieranych w połowie listopada, nie zostały w tym okresie ustalone. Kształtować się one będą pod wpływem wzrastających kosztów produkcji, obejmujących gwałtownie rosnące koszty surowca i robocizny. Ceny drewna, zużywanego przez szwedzkie fabryki masy papierowej wzrosły w grudniu 1951 o 75 % w porównaniu z tym samym miesiącem roku poprzedniego, a nie jak przewidywano poprzednio - o 50 %. Zapasy okraglaków na składach fabrycznych są obecnie bardzo niskie, powiększając trudności, w jakich znalazła się ta gałąź szwedzkiego przemysłu papierniczego. Z drugiej strony sytuacja na rynku eksportowym kształtuje się pod wpływem niepewnych przewidywań. W wyniku spodziewanych ograniczeń importowych w Anglii, w czwartym kwartale 1951 zawarto nieznacznie tylko ilość kontraktów, po zafiksowanych cenach, na celulozę eksportowaną w 1952 r.

Ważnym wydarzeniem, które mieć będzie bezpośredni wpływ na eksport szwedzki, było wystąpienie w listopadzie 1951 r. na europejskim rynku celulozy Stanów Zjednoczonych w roli eksportera tego artykułu. Rzucenie pewnej ilości celulozy amerykańskiej spowodowało zmianę tendencji na rynkach północno-europejskich. W Belgii np. amerykańska celuloza oferowana jest po cenie 160 \$ za tonę fob, t.j. około 1.060 koron szwedzkich za tonę cif Europa, podczas gdy cena odpowiednich gatunków szwedzkich waha się w Wielkiej Brytanii w granicach 1500-1600 koron szw. Mówi się również o imporcie znacznej ilości celulozy amerykańskiej do Włoch, po cenach niższych od szwedzkich. Według opinii północno-europejskich kół eksporterów tanie amerykańskie

oferty wywra w krótkim czasie wpływ na ceny producentów szwedzkich, fińskich i norweskich. Zmiany na rynku celulozy spowodowały zainteresowanie się szwedzkich fabryk papieru celulozą amerykańską.

Światowa podaż papieru gazetowego

Według rocznego sprawozdania Zjednoczenia Kanadyjskich Fabryk Papieru Gazetowego światowy deficyt tego papieru w 1952 r. będzie mniej dotkliwy niż dotychczas. Produkcja tego papieru w 1952 r. wyniesie 10,55 mln ton, wobec 10,20 w r.1951. W Ameryce konsumpcja papieru gazetowego do tej pory stale wzrastała, jednak istnieją już oznaki zmniejszenia dotychczasowego tempa spożycia.

W dalszym ciągu sprawozdanie wskazuje na to, że brak papieru gazetowego nie występuje równomiernie we wszystkich krajach kapitalistycznych.

Deficyt papieru gazetowego w 1952 r., poza Stanami Zjednoczonymi, Związkiem Radzieckim i Kanadą wyniesie prawdopodobnie około 275 tys. ton, czyli ponad 8 % zapotrzebowania. Zalecony przez Międzynarodową Konferencję Surowcową kontyngent 29.900 ton papieru, który ma być dostarczony przez firmy kanadyjskie i amerykańskie w niewielkim jedynie stopniu może złagodzić sytuację.

Głównym zagadnieniem dla prasy kapitalistycznej - zgodnie z wypowiedzią przewodniczącego Komitetu wykonawczego International Newspaper Publishers Association na listopadowych obradach w Sztokholmie - jest zmniejszanie przydziałów papieru oraz jego wysokie ceny. Zrzeszenie liczy się ze zwyżką cen w roku 1952 o dalsze 40 %.

N i e m c y Z a c h o d n i e

Właściciele fabryk papieru w Niemczech Zachodnich zapowiedzieli zwyżkę cen papieru gazetowego prawie o 10 DM na 100 kg. Jako przyczyna podawane jest podrożenie surowców, oraz materiałów pomocniczych.

A r g e n t y n a

Rząd argentyński zapowiedział dalsze zmniejszenie przydziału papieru gazetowego, mianowicie o 50 %. Jest to już czwarte z rzędu zmniejszenie przydziału papieru gazetowego w okresie 3 lat.

N o r w e g i a

Następstwem wzrostu cen papieru na rynkach światowych był wzrost zysków norweskich przemysłowców w 1951 r. Według szacunkowych danych wartość eksportu przemysłu papierowego w 1951 wynosi 1.300 mln koron, podczas gdy w roku poprzednim wynosiła ona 630 mln przy takim samym eksporcie ilościowym. Eksport masy papierowej i papieru w pierwszych

trzech kwartałach 1951 r. w porównaniu z takim samym okresem roku poprzedniego przedstawia następujące zestawienie:

Eksport norweskiego przemysłu papierowego

	1950 tys. ton	1951	1950 mln kr.	1951
masa papierowa mechaniczna	225	233	75	136
masa chemiczna	173	174	140	303
karton i tektura	19	21	20	44
papier gazetowy	105	102	71	146
papier pakowy	54	54	65	126
papier do druku i pisania	60	64	68	150
O g ó ł e m	636	648	439	905

W końcu października 1951 r. został wprowadzony w Norwegii - jak podaje raport radcy handlowego - zakaz eksportu papierówki celem powiększenia krajowej bazy surowcowej dla przemysłu papierniczego, którego zapasy zmalały na rynkach światowych silniej niż zapasy tarcicy, przynosząc Norwegii zwiększenie wpływów dewizowych.

W i e l k a B r y t a n i a

Oszczędności dewizowe, wprowadzane obecnie w Anglii przez nowy rząd dotknęły również importu papieru i surowców papierniczych. W tym ostatnim wypadku ograniczenia nie będą zbyt silne, ponieważ zmniejszenie zaopatrzenia fabryk angielskich w surowce spowodowałoby niepożądane przestoje w produkcji, oraz powiększenie deficytu w dziedzinie podaży papieru krajowego, znacznie tańszego od papieru importowanego.

Wprowadzenie licencji importowych w pierwszych dniach listopada na import do końca roku, wobec braku ograniczeń ilościowych i wobec zapowiedzianego wprowadzenia takich ograniczeń od 1 stycznia 1952 spowodowało nadmierny import papieru w dwóch ostatnich miesiącach roku, dezorganizując angielski rynek papieru. Przyczyną wprowadzenia ograniczeń są wysokie ceny papieru sprowadzanego z Kontynentu, które doprowadziły do nadmiernych wypląt szterlingowych, zwłaszcza że wzrosły nie tylko ceny - 2 lub 3-krotnie w porównaniu z importem z przed dwóch lat - ale i ilość przywozu, przy tym zasadniczy wzrost cen nastąpił w ciągu ostatniego roku oo potwierdzają następujące dane:

Angielski import papieru

I - X.1950 i 1951

	1950 t o n y	1951	1950 tys. £	1951
O g ó ł e m	568.046	818.076	24.086	68.961
w tym:				
papier Kraft	62.254	85.920	3.215	9.558
tektura	284.358	409.901	9.430	27.515

Surowce włókiennicze i wyroby

B A W E Ł N A

Pierwsze 4 miesiące sezonu bawełnianego, obejmujące 100 - 120 dni zbiorów, stoją zawsze pod znakiem niepewnych warunków atmosferycznych gdyż wpływ ich na włókno bawełniane, najbardziej wrażliwe w jego ostatniej fazie dojrzewania, decyduje nie tylko o jakościowym lecz również o ilościowym wyniku zbiorów. Sezon tegoroczny obfitował pod tym względem w niespodzianki we wszystkich prawie krajach produkujących bawełnę, a straty na plantacjach przekraczają straty w innych latach. Ilustruje to zestawienie szacunków sierpniowych i wyników osiągniętych do 15.XII.br./Podano cyfry dotyczące produkcji światła kapitalistycznego - w belach po 500 lbs brutto/.

	Zbiory sezo- nu 1950/51r.	Szacunek z sierpnia b.r.	Wyniki osią- gnięte lub szacunek z XII.
U.S.A.	9,877.000	17,266.000	15,290.000
Brazylia	1,550.000	1,550.000	1,350.000
Meksyk	1,156.000	1,250.000	1,250.000
Argentyna	500.000	500.000	450.000
Peru	340.000	340.000	360.000
Unia Indyjska	2,560.000	2,700.000	2,600.000
Pakistan	1,270.000	1,300.000	1,150.000
Turcja	560.000	800.000	650.000
Syria	200.000	400.000	200.000
Egipt	1,760.000	2,000.000	1,491.000
Brit.Afr.Wsch.	326.000	326.000	300.000
Sudan	385.000	400.000	300.000
Różne inne kraje	1,424.000	1,479.000	1,404.000
R a z e m	21,908.000	30,311.000	26,795.000

Jak widać z powyższych cyfr, wyniki zbiorów są o 15% niższe od przewidywań z sierpnia b.r. i nie pozwolą na odbudowę znacznie zredukowanych zapasów światowych. Jeżeli świat kapitalistyczny utrzyma konsumpcję własnego przemysłu na poziomie roku ubiegłego - t.j. 27,600.000 bel

- to w końcu sezonu, zapasy były jeszcze bardziej zredukowane i wynosiłyby zaledwie 9,000.000 bel pokrywając około 3-mies. zapotrzebowanie.-

W tym stanie rzeczy zrozumiałym się staje obecny poziom cen dochodzący do zeszłorocznego poziomu maksymalnego, bez poważniejszych widoków na jakąkolwiek zniżkę.-

U.S.A.

Grudniowy szacunek Dep.Rolnictwa, mniejszy od listopadowego o 481.000 bel opiera się na skorygowanej o prawie 2 miliony akrów powierzchni i wynosi zaledwie 15,290.000 bel, przy ok.12,800.000 bel już odziarnionych.

Wg informacji kół giełdowych Nowego Yorku, zakontraktowano do 15.XII. około 5,000.000 bel w obrocie krajowym i ok. 4,500.000 bel na eksport do nast.krajów:

Japonia	800.000	Unia Indyjska	850.000
Anglia	775.000	Niemcy Zach.	325.000
Francja	300.000	Belgia	265.000
Włochy	200.000	Hiszpania	160.000
Kanada	150.000	Poł.Ameryka	50.000
Australia	25.000	Reszta świata	400.000

W międzyczasie też zarządzono natychmiastową rejestrację kontraktów eksportowych i w najbliższej przyszłości spodziewać się można ponownego wprowadzenia kontyngentów wywozowych.

Należy liczyć się z tym, że globalna kwota eksportowa będzie ustalona w granicach do 5,000.000 bel i wówczas pozostałe do zakontraktowania na eksport 700.000 bel, nie będą wywierały znacniejszego wpływu na kształtowanie się cen na tym rynku, spowodować zaś mogą nową wyżkę na innych rynkach światowych.-

Napływ bawełny do Funduszu Gwarancyjnego stał się powolniejszy i ostatecznie wpisano do końca listopada ok. 766.000 bel.

Wg. ostatnio ogłoszonych danych urzędowych przemysł bawełniany skonsumował w sezonie od sierpnia 1950 r. do lipca 1951 r. włącznie ogółem 10,654.416 bel z czego 10,487.842 bawełny własnej. Resztę pokrył import z Egiptu, Peru i Indii.- W związku ze zmniejszeniem zbiorów i koniecznością ograniczenia eksportu, wstrzymano akcję kredytową Banku Eksportowo-Importowego na finansowanie eksportu bawełny.

Ceny lintersów notowano w dniu 1.XII.1951 r.

Grade 2	14,20	¢/lb
" 3	10,67	"
" 4	9,77	"

E_g_i_p_t

Poziom cen na tym rynku, zbliżający się coraz bardziej do rekordowego poziomu z II/III 1951 r. nie znajduje uzasadnienia w dotychczasowym eksporcie i znikomym zainteresowaniu zagranicy bawełną egipską. Od 1.IX. do 5.XII. wyeksportowano 138.000 bel w porównaniu z 235.000 w analogicznym okresie roku zeszłego. Przeszło 50% pokrywa gat.Karnak, podczas gdy inne gatunki a w szczególności Ashmouni, - stanowiące gros produkcji, - są w obrotach zupełnie ignorowane.

Jedyną poważniejszą transakcją był zakup ok. 50.000 bel Karnaku Fully-good Extra przez U.S.A. za który płacono przeciętnie 144.50 ¢ USA za lb w "wolnych dolarach". 8.000 bel sprzedał rząd z własnych zapasów, resztę handel prywatny, który równocześnie otrzymał licencje importowe na zakup pszenicy w Stan.Zjedn.

Anglia będąca dotychczas najpoważniejszym odbiorcą bawełny egipskiej zakupiła narazie bardzo małe ilości i to przeważnie Karnaku, dla cienkoprzędnych przędzalń.- Szacunek zbiorów ogłoszony 3.XII. jest cokolwiek niższy od poprzedniego z listopada i podaje następujące ilości:

Karnak	2,254.000	kantarów t.j.	322.000	bel	egipsk.
Menoufi	468.000	"	67.000	"	"
Giza 30	1,225.000	"	146.000	"	"
Ashmouni	3,507.000	"	501.000	"	"
R a z e m	7,454.000	"	1.036.000	"	"

Ostatnio zakończono trwające od września pertraktacje linii okrętowych o ustalenie stawek przewozowych dla bawełny. Stawki te są o przeszło 100% wyższe od sierpniowych i wynoszą od 100 - 110 sh za 2 bele wagi łącznej ok. 1.450 lbs czyli 0,83 do 0,91 d za lb. z Aleksandrii do portów atlantyckich Europy.

S_u_d_a_n

Zbiory rozpoczęte w połowie listopada zapowiadają się nieszczególnie i będą niższe od zeszłorocznych. Gatunek Sakel, równorzędny z egipskim Karnakiem, oszacowany jest na 1,2 do 1,3 mil.kantarów wobec 1,8 mil. w sezonie ubiegłym. - Odmiany amerykańskie są bardziej udane.-

U_g_a_n_d_a

W Kutebbe rozpoczął się w dniu 12.XII. nowy w tym sezonie okres aukcji bawełny, które następnie kontynuowane będą począwszy od 4.I. w odstępach 2-tygodniowych do marca b.r. włącznie.

P a k i s t a n

Statystyka rządowa stwierdza, że obszar zasiewu był w bieżącym roku prawie o 7% większy od ubiegłego sezonu i wynosił 3,070.000 akrów. Pomimo to spodziewany wynik zbiorów będzie mniejszy od zeszłorocznego i wyniesie ok.1,350.000 bel po 400 lbs.

Z powodu posuchy jaka nawiedziła Punjab w czasie dojrzewania bawełny, gatunki 289F i LSS są gatunkowo gorsze od standartu.- Do końca listopada b.r. dostarczono do ośrodków odziarniczych i zabelowano łącznie 307.000 bel, z czego wyeksportowano w tym okresie 178.000 bel.

W związku z zakazem eksportu krótkowłóknistej bawełny wydanym w Indiach, Francja i Niemcy Zachodnie wykazują szczególne zainteresowanie pakistańską bawełną Desi, której cena notowana była w końcu listopada po 42,50 do 44.00 d za lb cif.

P e r u

Bawełna pochodząca z tegorocznych zbiorów została do 15.XII. prawie całkowicie wysprzedana, gdyż z zebranych ok. 360 tys.bel, pozostało zaledwie 18 do 20.000 bel w składach handlowych i portowych. Gatunek Tanguis pokrywa 90% produkcji kraju, gat.Pima /odmiana ameryk.-egipska o włóknie ponad 1-1/2" / i zaklimatyzowany Karnak egipski, stanowią resztę uprawianej tam bawełny.- Kurs dolara w wysokości 15,35 Soles za \$ w dalszym ciągu utrzymany, spadł natomiast bardzo poważnie kurs funta ang. a.m. z 42.- w styczniu b.r. do 35,56 Soles za £.w listopadzie b.r.

W ł o c h y

Kredyt w wysokości 50 mil.\$ o który starały się Włochy w amerykańskim Banku Eksportowo-Importowym nie został im na razie przyznany i w związku z tym zakupy bawełny w New - Yorku zostały wstrzymane. Zapasy przemysłu maleją z dnia na dzień i niektóre zakłady zmuszone zostały do zmniejszenia godzin pracy z braku dostatecznego zaopatrzenia.

A u s t r a l i a

Jeszcze w roku 1934 Australia produkowała 17.500 bel bawełny. W następnych latach produkcja spadała i w sezonie obecnym wynosiła zaledwie 800 bel. Obecnie rząd wniósł do parlamentu projekt ustawy, mającej popierać uprawę w drodze gwarancji ceny. W ciągu 5-ciu lat rząd ma być upoważniony do skupu bawełny po stałej cenie 28,5 d austr. za lb franco zakłady odziarnicze, za klasę Strickt Good Ordinary.

Za baweinę wyższych klas ustalone zostaną dopłaty w granicach od 5 do 7 d.austr./lb.

Rząd australijski spodziewa się tą drogą zachęcić koła farmerskie do ponownego podjęcia uprawy i w ciągu tych 5-ciu lat podnieść produkcję do 25 - 30.000 bel.

Nasiona będą w miarę potrzeby sprowadzone ze Stanów Zjedn. i postawione do dyspozycji farmerów w ilości przez nich zapotrzebowanej.

F r a n c j a

Z braku funduszy dolarowych Francja zmuszona została do znacznego ograniczenia zakupów bawełny w USA.

Powtarzające się wciąż wiadomości o mającej nastąpić dewaluacji franka, spowodowały to, że zamierzone większe zakupy w Turcji i Syrii nie dały spodziewanych wyników, co z kolei doprowadziło do zmniejszenia zapasów poniżej 3-miesięcznego zapotrzebowania.-

Sytuacja w styczniu/lutym 1952 r. będzie krytyczna, jeżeli w międzyczasie rząd nie otrzyma kredytów na kupno co najmniej 200 - 300.000 bel bawełny.

T u r c j a

Po niewspółmiernejwyżce cen bawełny, która miała miejsce w II. połowie listopada, nastąpiła zniżka o ok. 20% i notowano dn.10.XII.1951.

Akala Izmir Nr.1	146.5	ø	/kg	cif
" "	2	143.-	"	"
" Adana	1	141.25	"	"

W połowie listopada Niemcy Zach. płaciły za gat. Izmir Nr.1 po 190.- ø i Francja po 650 Fr.fr.= 182.-ø za kg. W ciągu września i października zakładowano w portach tureckich ogółem 5,200 ton, a.m. do

Niemiec Zach.	2,823	ton
Francji	1,124	"
Włoch	331	"
Różnych inn.	922	"

B r a z y l i a

Obserwowany ostatnio spadek cen bawełny na giełdzie w Sao Paulo wydawał się niezrozumiały w świetle ogłoszonych w listopadzie wyjątkowo niskich danych statystycznych o wynikach zbiorów w północnej Brazylii. Raport rynkowy brazylijskiej filii firmy Reinhart w Winterthur, rzuca pewne światło na machinacje zainscenizowane przez grupę spekulantów, dla wywołania anormalnej haussy jaka miała miejsce w listopadzie w Sao Paulo.-

Okazuje się, że grupa ta posiadała poważny zapas bawełny południowo-brazylijskiej zakupionej w początkach sezonu po stosunkowo wysokich cenach płaconych wówczas na tym rynku. W sierpniu kiedy rynki światowe, pod wpływem optymistycznych wiadomości o zbiorach północno-amerykańskich, obniżały cenę bawełny, spekulanci znaleźli się w obliczu poważnych strat. Wówczas zaczęto skupywać poważne ilości bawełny w północnych okręgach kraju, gdzie zbiory dopiero się zaczęły, i składowano je w stanie nieodziarnionym u farmerów, nie zgłaszając ich w urzędach statystycznych Dep. Rolnictwa, co spowodowało, ukazanie się fałszywych informacji oficjalnych o nieurodzaju na północy. Przemysł brazylijski zaopatrywał się z reguły w bawełnę północną, tańszą od południowej, która jest raczej przeznaczona na eksport w okresie poprzedzającym zbiory w północnej części kraju. Kiedy ukazała się wiadomość o nieudanych zbiorach północnych, przemysłowcy krajowi zmuszeni byli szukać pokrycia zapotrzebowania w Sao Paulo i pod dyktando grupy spekulacyjnej płacić każdą cenę za bawełnę południową. W miarę wyczerpywania się zapasów posiadanych przez wspomnianą grupę, ujawniła ona swoje składy na północy i skierowała bawełnę do odziarniań, a następnie na tamtejszy rynek w początkach grudnia b.r. Część przemysłowców nie zdążyła zaopatrzyć się w bawełnę południową i kupuje obecnie chętnie te ilości bawełny północnej, która powoli napływa z ukrywanych dotąd składów. Ponieważ zagranica prawie nie brała udziału w transakcjach w Sao Paulo w czasie trwania haussy, kosztu spekulacji zapłacił brazylijski przemysł przerzucając je następnie na konsumenta krajowego.

W E Ł N A

Pierwsza seria aukcji skończyła się w Australii w dniu 13.XII.1951 r., a na dwóch pozostałych rynkach dominialnych a.m. w Nowej Zelandii i Połudn.Afryce aukcje zakończono dopiero w dn.21.XII. Koło 10 stycznia wznowione będą aukcje na wszystkich trzech rynkach i trwać będą z małą przerwą wielkanocną do czerwca.-

Ostatnie dni aukcji w Brisbane odznaczały się stale rosnącą tendencją cen. W ciągu czterech ostatnich dni zaoferowano 60 tys.bel. W Perth w dniu zamknięcia aukcji /12.XII/ ceny wełny merynosowej były o 5-10% wyższe od cen na poprzednich aukcjach, zakończonych w dniu 21 listopada. W Melbourne ceny utrzymywały się na wysokim poziomie osiągniętym w poprzednim tygodniu. We wszystkich ośrodkach sprzedaży wystąpiła silna konkurencja pomiędzy nabywcami z Kontynentu, Japonii, Stanów Zjednoczonych przy zwiększonym popycie ze strony fabryk miejscowych.

Aukcje londyńskie, które odbyły się w pierwszych dniach grudnia, potwierdziły na ogół poziom cen dominialnych z dorzutem od 3-10% jako premii za "disponible".-

Sprzedane dotychczas ilości wynoszą prawie, że 40% przewidzianej na bieżący sezon produkcji trzech ośrodków.

Dwa najważniejsze rynki południowo-amerykańskie jak Argentyna i Urugwaj natomiast, w dalszym ciągu przeżywają daleko idącą stagnację, bez ustalonego poziomu cen.

Commonwealth Economic Committee ogłosił obecnie ostateczną statystykę produkcji wełny w sezonie 1950/51, z której wynika, że globalna ich wysokość 3,945 mil.lbs wagi surowej równa się 2,285 mil.lbs wełny pranej.

Gatunkowo zbiory dzielą się na merinosy	758 mil.lbs
crossbredy	1.117 " "
dywanowe i	
różne spec.	410 " "

Główni producenci pokrywają nast.ilości w mil.lbs wełny surowej:

Australia	1.155	Hiszpania	85 mil.lbs
Argentyna	430	Turcja	67 " "
Nowa Zelandia	372	Indie	55 " "
U.S.A.	263	Chile	45 " "
Poż. Afryka	240	Brazylia	38 " "
Urugwaj	165	Pakistan	24 " "
Anglia	91		
		Razem	3.030 mil.lbs

czyli 76.80% produkcji światowej.

Australia

W ciągu pierwszych 3-ch miesięcy bież.sezonu od lipca do końca września sprzedano w Australii 107 mil.lbs wełny surowej tj. o 47 mil.mniej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego.

Udział odbiorców wynosi j.nast.: Anglia 27%, USA 26%, Francja 18%, Belgia 8%, Włochy 7,5%, Japonia 5% i Niemcy Zach.3,5%.

W okręgach Queensland i New South-Wales panuje od kilku dni posucha powodując szereg pożarów leśnych i pastwisk. Dotychczas zanotowano stratę przeszło 100.000 szt. owiec.

Nowa Zelandia.

Od lipca do 12 października sprzedano prawie całość wełny pochodzącej z zeszłorocznej strzyży w ilości ok. 260.000 bel. Anglia była najpoważniejszym odbiorcą zakupując 51%, USA zakupiły 17%, Niemcy Zach.7% i Francja 5,5%.

Poł.Afryka.

Projekt utworzenia własnej Organizacji skupu wełny na wzór zlikwidowanej angielsko-dominialnej Wool Disposal Ltd. został przez zrzeszenie hodowców odrzucony.

Apel hodowców nowo-zelandzkich o przyłączenie się do utworzonej przez nich podobnej organizacji nie został również przyjęty.

Eksport wełny za okres VII/IX.1951 wynosił 16-1/2 mil.lbs i był prawie o 50% niższy od zeszłorocznego.

Argentyna i Urugwaj.

Oba rynki są w dalszym ciągu nieczynne, gdyż władze decydujące o licencjach eksportowych i sami kupcy nie mogą znaleźć poziomu cen któryby ich zadawalał, a który z drugiej strony byłby akceptowany przez odbiorców zagranicznych. Dowodem znikomych obrotów jest eksport urugwajski za październik 1951 r., który wynosił zaledwie 10% eksportu zeszłorocznego.

Turcja

Produkcja wełny, na którą w 50% składa się wełna ubraniowa i w 50% dywanowa, wzrasta w ostatnich latach i była w sezonie 1950/51 o 30% wyższa od przeciętnej lat przedwojennych. Przemysł krajowy posiada w chwili obecnej 54.000 wrzecion i 1.200 krosien mechanicznych. Ponadto czynnych jest w Turcji ok.100.000 krosien ręcznych przeważnie dywanowych.

Państwowe przedsiębiorstwa skoncentrowane w Izmirze i Bursy posiadają 30.000 wrzecion czyli 60% czynnych w Turcji zespołów przędzalniczych i znajdują się w dalszej rozbudowie. Przemysł i chałupnictwo konsumują razem 80% produkcji krajowej wełny, a pozostałe 20%, przeważnie gatunki dywanowe, jest eksportowane do Anglii i USA. Przemysł państwowy ponadto importuje rocznie ok. 4 mil. lbs wełny merinosowej dla przędzalni czesankowych.

W ostatnich latach przedwojennych hodowcy otrzymywali przeciętnie 7 d za lb wełny potnej, w sezonie ubiegłym przeciętna cena sprzedaży wynosiła 75d za lb.

U.S.A.

Rozwój cen na giełdzie w Bostonie kształtował się równoległe do poziomu ogólnoswiatowego, transakcje tam dokonane były ilościowo nieznaczne, gdyż sektor prywatny przeżywając kryzys zbytu kupuje mało a zamówienia wojskowe są prawdopodobnie zakończone.

Przemysł dywanowy w USA stosuje w coraz szerszym zakresie włókna syntetyczne jak Nylon, Orlon i Dacron, gdyż jak wynika z tamtejszych statystyk, w roku 1950 przemysł ten zużył 23% włókien syntetycznych i 77% wełny. W latach poprzednich konsumowano prawie wyłącznie wełnę.

Anglia

W dniu 4.XII rozpoczęły się aukcje londyńskie, zakończone w dn. 14 grudnia.

Ogółem oferowano 51.000 bel wełen dominialnych i 500 bel wełny falklandskiej.

Prawie 80% zakupił przemysł angielski którego zapasy topnieją ostatnio prawie z dnia na dzień i spadły do poziomu dotąd nie notowanego od czasu wojny. Pozostałe 20% zakupiły USA, Belgia, Francja i Szwajcaria. Stosunkowo najlepsze ceny uzyskały crossbreds nowo-zelandzkie. Ogólny poziom cen dostosowany był do cen rynków dominialnych z pewnym dorzutem jako premia za natychmiastową dostawę.

W ostatnich dniach listopada i pierwszych dniach grudnia odbyły się w Bradfordzie i Hawick aukcje wełny krajowej przy licznych udziałach przedstawicieli przedsiębiorstw. Sprzedano 95% oferowanej wełny po cenach wyższych od płaconych w październiku, a.m.

Fleece Wool - Halfbreds - greasy		57.-	do	67	d/lb
Skin	"	Cheviots	59.-	65	"
	"	Crosses	48.-	53	"
	"	Fine picks	65.-	72	"
	"	First Lester	68.-	70	"
	"	Haslocks white	67.-	73	"
	"	" grey/light	58.-	63	"
	"	" " /dark	34.-	36	"

Zrzeszenie hodowców angielskich, które zajmuje się sprzedażą wełny krajowej, płaciło w ubiegłym sezonie przeciętnie po 27-3/4 d za lb wełny tytułem zaliczki i obecnie dopłaca hodowcom po 16-1/2 d za lb, na wyrównanie należności.

Angielski eksport wyrobów wełnianych za okres
1/X 51. wynosił: przędza czesankowa 14,486.000 lbs
" zgrzebna 4,475.000 " 2
tkaniny " 62,822.000 yds
" czesankowe 34,238.000 "
dywany i pledy 11,817.000 "
koce 40,142.000 lbs

i był o 12% wyższy od zeszłorocznego. Udział USA zmniejszył się o 3%, zwiększył się natomiast eksport do Kanady o 11%.

W Ł Ó K N A L Y K O W E

J U T A

Pakistan

Od kilku tygodni ceny ustabilizowały się na poziomie z początku listopada. Obroty są nadal minimalne, czego dowodem jest znikomy eksport wynoszący zaledwie 383.000 bel za okres od sierpnia do końca listopada br. włącznie.

Indie

Przemysł indyjski po rocznej niemal przerwie powrócił do normalnej pracy i od 20.XI pracuje 48 godzin tygodniowo. Koła handlowe spodziewają się w najbliższych tygodniach obniżki cła eksportowego na gotowe wyroby jutowe, gdyż inaczej trudno byłoby zwiększyć eksport i ulokować na rynkach zagranicznych tak poważnych ilości, tym bardziej, że od lata b.r. największy odbiorca a.m. USA bojkotowały wyroby indyjskie z powodu zbyt wysokich cen.

Indo - - - Chiny

W grudniu uruchomiono pierwszą fabrykę worków jutowych o wydajności ok. 500.000 worków rocznie. Zakłady są własnością rządu. Równocześnie rząd przyznał Spółdzielni Związku Weteranów pożyczkę w sumie £ 65.000.- na zakup w Anglii maszyn dla drugiej podobnej fabryki, której uruchomienie przewidziane jest na koniec 1952 roku.

L E N

Belgia

Ceny lnu w dalszym ciągu zwiększają, gdyż ilości napływające na rynek znajdują szybko chętnych nabywców.

Od początku sezonu len najniższych gatunków zdrożał o 6.- i średnich gatunków o 4.- Fr.belg. na kg.

Ceny gatunków najwyższych są już wyższe od zeszłorocznych i dochodzą do 75.- Fr.belg. za kg. Podaż ich jest ograniczona i nie nadąża za możliwościami zbytu.

Północna Irlandia

W przeciwieństwie do krajów kontynentalnych, Irlandia miała w roku bież. wyjątkowo udane zbiory. W niektórych okręgach zebrano do 1.400 lb. słomy z akra.

U.S.A.

Po dłuższej stagnacji, handel detaliczny wykazuje poważne ożywienie obrotów wyrobami lnianymi. Wielkie Domy Towarowe uskarżają się natomiast na zbyt wygórowane ceny wyrobów angielsko-irlandzkich i oświadczyły, że przerzucą swoje zakupy do Francji, Niemiec Zachodnich i Japonii, jeżeli Anglia nie obniży ceny o co najmniej 15%.

K O N O P I E

Włochy

Uprawa konopi począwszy od 1925 roku ciągle zmniejszała się i w roku 1951 ... spadła do połowy z 1925 roku.

Obecnie rząd popiera zwiększenie uprawy, aby konopiami częściowo zastąpić importowany len i jutę.

W związku z powyższym, Izba Rolnicza wystąpiła do rządu z projektem ustawy, w myśl której mianoby rolnikom wypłacać premie od hektara uprawianego ponad stan z roku bieżącego.

W Ł Ó K N O K O K O S O W E

Ceylon

Indie Południowe i Ceylon dostarczają prawie 95% światowego zapotrzebowania na włókno kokosowe. Indie przerabiają włókno częściowo w zakładach przemysłowych, po

większej zaś części w szeroko rozpowszechnionym handlu w wielkim.

Ceylon natomiast produkuje włókno raczej dla celów handlowych i jest właściwie jedynym eksporterem.

W sezonie 1950/51: /wrzesień / sierpień / :wyeksportowano ogółem 75.384 ton ang. z czego:

do Indii	31.244 ton
do krajów zamorskich	44.120 "

Wśród odbiorców zamorskich Anglia zajmuje I miejsce z ilością 21.753 ton.

W listopadzie płacono za gat. Anjengo Superior L 118.- za dt. tonę ang. t. j. o 26% poniżej ceny z marca b. r.

WŁÓKNA SZTUCZNE

U.S.A.

Z cyfr produkcyjnych za pierwsze 9 miesięcy wynika, że tegoroczna produkcja włókien sztucznych będzie o 7-10% większa od zeszłorocznej. Prawie całość nadwyżki idzie na rachunek włókien ciętych, które są ostatnio mocno faworyzowane.

Ceny na amerykańskim rynku wewnętrznym są utrzymane.

Włochy

W okresie od stycznia do października włącznie wyeksportowano 38.000 ton włókien sztucznych, czyli o 50% więcej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego.

Brazylia

W roku bieżącym produkcja została wydatnie zwiększona gdyż do października włącznie wyprodukowano już 52.500 ton włókien sztucznych w przeciwieństwie do roku 1950, kiedy całoroczna wytwórczość nie przekroczyła 45 tys. ton. Przeważa w dalszym ciągu włókno ciągłe /sztuczny jedwab/, którego produkcja stanowi 70% całości i konsumowana jest w 60% przez tkactwo i w 40% przez dziewiarstwo.

Anglia

Znany koncern angielski Courtaulds Ltd. przystępuje do znacznej rozbudowy zakładu zamorskich i tak na przykład fabryka w Cornwall / :Kanada: / ma być rozszerzona i do końca czerwca 52 roku osiągnąć produkcję 7 mil. lbs rocznie. Australijska fabryka sztucznego jedwabiu w Romatin ma rozpocząć w maju 52 roku produkcję specjalnego włókna sztucznego używanego do wyrobu płótna oponowego, dotychczas w Australii nie wyrabianego.

NOTOWANIA BAWELNY NA GŁÓWNYCH RYNKACH ŚWIATA

Kraj pochodzenia	U. S. A.	E G I P T		P A K I S T A N		BRAZYLIA
Gatunek	Middling 15/16"	Karnak-good Ashmouni-good		289 F - Rg.	N.T. - Rg.	Grade 4/5
Cena i waga w jednostkach krajowych	¢ USA / lb	tallaris/cantar		d.ang. / lb.		Cruz./arrobas
Termin dostawy	natychmiast	x/ styczeń	x/ grudzień 1951 xx/ luty 1952	n a t y c h m i a s t		natychmiast
29 listopada 1951	43.60	167.50	101.25 x/			389.-
		/ 98.68 /	/ 59.65 /			/ 64.24 /
30 " "	44.15	174.25	102.50	55.35	54.37	-"
		/ 102.66 /	/ 60.39 /	/ 64.58 /	/ 63.43 /	
1 grudnia	44.20					
3 " "	44.10	173.25	102.25			-"
		/ 102.07 /	/ 60.24 /			
4 " "	44.15	171.-	100.20			384.-
		/ 100.75 /	/ 59.03 /			/ 63.41 /
5 " "	43.95	172.30	101.-			376.-
		/ 101.51 /	/ 59.51 /			/ 62.09 /
6 " "	44.15	169.-	102.35			381.-
		/ 99.57 /	/ 60.30 /			/ 62.92 /
7 " "	44.40	169.90	104.60	56.99	56.05	386.-
		/ 100.10 /	/ 61.63 /	/ 66.50 /	/ 65.40 /	/ 63.74 /
8 " "	44.45					
10 " "	43.90	161.50	102.50			376.-
		/ 95.15 /	/ 60.39 /			/ 62.09 /
11 " "	43.20	n i e	c z y n n a			-"
12. " "	43.30	160.-	100.45			-"
		/ 94.27 /	/ 59.18 /			
13 " "	42.70	-"	99.-			371.-
			/ 58.33 /			/ 61.27 /
14 " "	42.60	-"	99.15	56.16	55.06	368.-
			/ 58.42 /	/ 65.52 /	/ 64.24 /	/ 60.77 /
15 " "	42.75					
17 " "	42.70	160.10	99.-			-"
		/ 94.33 /	/ 58.33 /			
18 " "	42.35	160.-	98.05			363.-
		/ 94.27 /	/ 57.87 /			/ 59.94 /
19 " "	42.85	-"	96.10			351.-
			/ 56.72 /			/ 57.96 /
20 " "	43.25	-"	94.20			341.-
			/ 55.60 /			/ 56.31 /
21 " "		-"	105.-	55.68	54.73	346.-
			/ 61.96 /	/ 65.- /	/ 63.89 /	/ 57.14 /
22 " "	42.93	g i e ł d y n i e c z y n n e do dnia 25.XII. włącznie				
26 " "	43.15					358.-
						/ 59.12 /
27 " "	43.55	160.-	104.70 xx/			364.-
		/ 94.27 /	/ 61.79 /			/ 60.11 /
28 " "	42.95	164.50	-"			358.-
		/ 96.92 /				/ 59.12 /
29 " "	42.90					
31 " "	42.75					

Uwaga: Cyfry podane w nawiasach oznaczają, równowartość w ¢ USA za lb.-

NOTOWANIA WELNY W TRZECIH NAJWZNIJSZYCH OSRODKACH AUKCYJNYCH
/ w d. ang. na warunkach ex floor - saleroom /

Data i miejsce aukcji :	A U S T R A L I A							NOWA ZELANDIA		POWIDNIOWA A F R Y K A	
	Sup-good fleece-warp Av. Spinners & b. topmaking							Crossbred average		Spinners Style-fullywarp	
	70's	64's	64's	60's	56's	50's	56's	50's	70's	64's	
23.XI.1951 Napier							92.-	70.-			
26. " " East London									144.-		
" " " Durban									142.-		
27 - 29.XI. Newcastle		148.80									
" " " Adelaide				111.20	83.20						
28.XI.1951 Wellington											
3.XI. " Ballarat	136.-	128.-	128.-		76.-	64.-		63.-			
" " " East London									144.-		
" " " Durban									139.-		
3 - 6.XI. " Sydney			139.20		84.80					138.-	
4.XI. " Port Elizabeth											
4 - 6.XI. " Geelong	143.20	128.-									
5.XI. " Cristchurch							72.40	52.60			
7. " " Cristchurch							79.-	67.-			
10.XI. " Durban									142.-		
" " " East London									146.-		
10 - 13.XI. " Melbourne	160.-	144.-	144.-		88.-	68.-					
" " " Brisbane			145.60								
11.XI. " Timaru								69.-			

Metale i wyroby

Pełne fiasko intensyfikacji zbiórki złomu w Niemczech Zach.

W połowie roku 1951 "minister" Erhard ogłosił wielką akcję zbiórki złomu - w skali ogólnie krajowej - apelując do szkół, młodzieży akademickiej, organizacji społecznych i do bezrobotnych, aby współdziałali w powszechnej zbiórce złomu. Ogólne koszty propagandowe przeznaczone na ten cel - ogłoszenia, plakaty, dodatki filmowe - szacowane są już na DM 2 mln. obciążające zachodnio-niemiecki przemysł stalowy.

"Obecnie stało się jasne - pisze w początkach grudnia The Metal Bulletin - że cała akcja "złomowa" okazała się w Niemczech Zachodnich pełnym fiaskiem" a niedobór złomu nie został w rzeczywistości w najmniejszym stopniu złagodzony". W kwietniu 1951 r. zbiórka złomu wielkopiecowego i martenowskiego wynosiła 340.000 ton, a złomu do wytopu stali 117.000 ton. W sierpniu odpowiednie cyfry wynosiły: 310.000 ton i 113.000 ton, we wrześniu - 356.000 i 94.000 ton a w październiku 340.000 i 95.000 ton. Dla listopada odpowiednie prowizoryczne cyfry są jeszcze niższe.

Sytuacja w dziedzinie zaopatrzenia przemysłu hutniczego w złom tak się ostatnio pogorszyła, że główny dyrektor zachodnio - niemieckiej Centrali Złomu podał się do dymisji twierdząc, że "jest ona nie do opanowania". Większość hurtowników złomu domaga się zniesienia wszelkich systemów przydziału złomu i ograniczeń cen, których zliberalizowanie przyniosłoby ich wzrost o co najmniej 50%. Cena złomu stalowego z obecnego poziomu DM 92 za tonę podniosłaby się zapewne do DM 150 za tonę.

Zwyżka cen złomu przyniosłaby - jak twierdzą niektórzy koła - zwiększenia podaży złomu od 80 do 100 tys. ton miesięcznie. W sytuacji obecnej poważna ilość złomu nie przechodzi bowiem przez rynek ponieważ zakłady produkcyjne posiadają ciche umowy z hutami i stalowniami z którymi wymieniają złom za stal, uzyskując na tej drodze pierwszeństwo w dostawach stali.

Zliberalizowanie rynku złomu w Niemczech Zachodnich przyniosłoby według opinii kół przemysłowych wzrost kosztów produkcji stali o 20-25 DM na tonie.

W związku z powyższą sytuacją koła przemysłowe w Anglii są w pewnym stopniu zaskoczone wiadomością, że między Niemcami Zachodnimi a Czechosłowacją istnieje umowa kompensacyjna obejmująca 25.000 ton wysoko gatunkowego złomu za czeski kaolin i węgiel brunatny.

Meldunki z międzynarodowego rynku żelaza i stali

Anglia: Interpelowany ostatnio w Izbie Gmin w sprawie produkcji stali w 1951 i w 1952r. minister Zaopatrzenia Duncan Sandys oświadczył, że produkcja surowej stali wyniesie w roku bieżącym około 15.750 tys. ton, a w roku przyszłym - biorąc pod uwagę obecne perspektywy surowcowe - od 15 3/4 do 16 mln. ton.

Szacowany przez koła rządowe deficyt stali w 1952r. w ilości 1,5 mln. ton zmniejszony będzie według wypowiedzi ministra do około miliona ton przez zwiększenie importu stali i może - — nieznaczne podniesienie jej produkcji krajowej. Nie mniej jednak, o milion ton zmniejszone będą musiały być przydziały stali dla przemysłu pracującego na potrzeby cywilne po wprowadzeniu reglamentacji rynku w lutym roku 1952.

Według opinii prasy branżowej szacunki i kalkulacje rządowe należy traktować jako optymistyczne tak w odniesieniu do poziomu produkcji w 1951 jak i w 1952. Listopad przyniósł dalszy spadek produkcji stali sięgającej w tym miesiącu w skali rocznej 15.437 tys. ton wobec 15.629 tys. ton poziomu październikowego i w porównaniu z 17.472 tys. ton o rok wcześniej. Do początków grudnia brytyjski przemysł stalowy wyprodukował zatem 14,5 mln. ton stali, a produkcję grudniową liczyć można w najlepszym wypadku na 1,1 mln. ton. W ten sposób produkcja stali w Anglii byłaby w 1951 r. o pełne 600 tys. ton mniejsza niż w roku poprzednim.

Perspektywy zwiększenia importu stali, o których wspominał Minister Zaopatrzenia nie są bynajmniej również różowe. Przewidywane powiększenie dostaw stali amerykańskiej w pierwszym kwartale 1952 r. zostało ostatnio zdementowane w Waszyngtonie a pewną w zupełności wysyłką - według źródeł amerykańskich - jest jedynie partia 25.000 ton walcówki z dostawą do końca marca roku 1952. W chwili obecnej jest również jasne - pisze The Metal Bulletin - że rynek europejski jako źródło zakupu stali nie przedstawia dla Anglii dużych możliwości. W związku z powyższym należy oczekiwać, że obciążenia w dostawach stali dla przemysłu pracującego na potrzeby cywilne, osiągną co najmniej poziom około 1 miliona ton.

W okresie przedświątecznym panujące nastroje i przewidywania w odniesieniu do produkcji przemysłu stalowego były wyraźnie niepomyślne. Zapasy złomu kształtowały się na niebezpiecznie niskim poziomie, a dostawy złomu do hut z punktów skupu nie wykazywały poprawy. W ostatnim czasie zanotować można również brak wagonów do przewożenia rud w portach śródziemnomorskich, co spowodowało trudności przeładunkowe w tych portach i przerwy w dostawach rud afrykańskich dla brytyjskiego przemysłu hutniczego. Ogłoszono również ostatnio, że na skutek ostrego braku surowki, 10 z 27 czynnych pieców martenowskich w Zachodniej Walji przerwało pracę na dziesięć dni w pierwszej połowie grudnia oczekując na dostawy surowki z kontynentu.

Od momentu ogłoszenia przesunięcia terminu reglamentacji

cji rynku stali w Anglii /patrz poprzedni numer Rynków Towarowych/ wszelkie tranzakcje stała tak natychmiastowe jak terminowe ustały prawie całkowicie. Producenci posiadają większą ilość zamówień z dostawą do końca stycznia niż są w stanie wykonać.

N i e m c y Z a c h o d n i e. Eksport stali walcowanej z Niemiec Zachodnich wyniósł w październiku 1951-147 tys. ton wobec 165 tys. ton we wrześniu. Dostawy na rynek wewnętrzny podniosły się o ca 50 tys. ton do poziomu 658.518 ton. Ogólnie biorąc pierwsze tygodnie grudnia nie przyniosły większych zmian na zachodnio-niemieckim rynku żelaza i stali.

Produkcja stali surowej w Niemczech Zachodnich zmniejszyła się z wysokiego poziomu 1.259 tys. ton w październiku na 1.202 tys. ton w listopadzie. Nieco mniejszy spadek wykazała w tym czasie produkcja surówki a mianowicie z 972.000 ton na 950.461 ton, przy czym, przy pomocy importowanego węgla amerykańskiego wyprodukowano w listopadzie 310.000 ton wobec 325.000 ton o miesiąc wcześniej.

B e l g i a. Zgodnie z zapowiedzią, wprowadzono w Belgii specjalny podatek eksportowy z ważnością od 29 listopada w wysokości od 1 do 3%. Różne odlewy żeliwne podlegać będą podatkowi jedno-procentowemu; niektóre gatunki rur żelaznych i stalowych, drut koleczasty i gwoździe - podatkowi dwu-procentowemu; rudy, surówka, stal surowa, półfabrykaty ze stali, oraz stal handlowa i walcowana jak również stale specjalne - podatkowi trzy-procentowemu.

Ogólnie biorąc ostatnie tygodnie nie przyniosły poważniejszych zmian na rynku żelaza i stali w Belgii. System licencjonowania eksportu do krajów EPU nie powodował jak dotąd większych zastrzeżeń ze strony kół przemysłowych i handlowych, starających się nadal dokonywać jak największych sprzedaży na obszarze dolarowym. Ceny artykułów eksportowanych utrzymują się niezmiennie na wysokim poziomie przy tendencjach dalszego ich wzrostu. W pierwszych dniach grudnia podniesiono np. eksportowe ceny drutu i gwoździ, w związku ze wzrostem krajowej ceny żelaza na drut, do poziomu 4.350 fr.belg. za tonę gatunków bessemerowskich, i 6.000fr. na gatunki martenowskie. Ceny drutu niegalwanizowanego podniesiona została o 50 fr. na tonie do poziomu 7.750 fr. za tonę fob Antwerpia, a drutu galwanizowanego o 100 fr. do poziomu 9.000 fr. za tonę fob.

S t a n y Z j e d n o c z o n e. Jak już podawał poprzedni numer Rynków Towarowych, w Stanach Zjednoczonych ~~ście-~~rają się obecnie dwa poglądy w odniesieniu do sytuacji krajowej na rynku żelaza i stali. Koła rządowe uważają, że brak stali jest zjawiskiem chronicznym i że dalszy wzrost zapotrzebowania ze strony przemysłów zbrojeniowych może być zaspokojony jedynie przez utrzymanie a nawet zaostreżenie reglamentacji stali. W przeciwieństwie do powyższego, koła przemysłowe wyrażają pogląd, że obecny popyt na stal

jest w dużej mierze sztuczny i spekulacyjny i że w 1952 roku amerykańskiemu przemysłowi stalowemu grozi nadprodukcja w związku z projektowanym powiększeniem zdolności produkcyjnej wszystkich większych koncernów stalowych.

Zgodnie z tym drugim poglądem produkcja stali w USA osiągnąć może w 1952 r. poziom 110 mln. ton /short/ czyli o 5-7% więcej niż w 1951 r. i o 1/5 więcej niż w okresie szczytowego nasilenia produkcji stali w czasie wojny w 1944 r. Według szacunków kół zbliżonych do koncernu Bethlehem Steel Co jedynie około 10% ogólnej produkcji stali w 1951 r. zostało zużyte na produkcję zbrojeniową /ca 10-11 mln. ton/ a udział w 1952 r. nie przekroczy 15% ogólnej produkcji /czyli ca 16-18,5 mln. ton/. Wzrost możliwości produkcyjnych pokryje zatem prawdopodobnie całkowicie zwiększenie zapotrzebowania na stal przemysłów zbrojeniowych a na potrzeby cywilne, zmniejszone ostatnio silnie w drodze ustalenia pułapów produkcyjnych /np. przemysł samochodowy/ po zostanie w 1952 r. nie mniejsza ilość stali niż w 1951 r. kiedy ograniczenia produkcyjne nie odgrywały jeszcze - szczególnie w pierwszej połowie roku - większej roli, co wywołać może zdaniem producentów poważną nadprodukcję stali na rynku krajowym.

Rzecznicy Defence Production Administr. a w szczególności sam dyrektor Fleischmann, reprezentujący przeciwny punkt widzenia zwracają uwagę na cały szereg czynników hamujących wzrost produkcji stali, których wzrastający wpływ w 1952 r. uniemożliwić może pełne wykorzystanie nowych ośrodków i urządzeń produkcyjnych. Wymieniają oni w pierwszym rzędzie wzrastający brak złomu przy jednoczesnym np. wzroście popytu na statki morskie i jeziorowe powodujący, że stare nawet jednostki nadające się w normalnych czasach na złom eksploatowane są nadal przy wyższych niż przeciętne kosztach. Podkreśla się również fakt, że w związku z ograniczeniem w 1952 r. produkcji samochodów osobowych zmniejszy się przypuszczalnie również ilość złomu samochodowego w USA. Brak złomu osiągnął obecnie w niektórych dzielnicach kraju tak krytyczne nasilenie, że jedynie wyjątkowo łagodna zima może uchronić szereg wielkich ośrodków produkcyjnych od poważniejszego spadku produkcji stali w najbliższych kilku tygodniach.

Prócz niedoboru złomu czynnikiem hamującym produkcję wyższych gatunków stali mogą być również w 1952 r. niedostateczne dostawy manganu.

Innym momentem powodującym wzrost niepewności na rynku stali w USA jest zagadnienie płac wobec rozpoczynającej się nowej rundy negocjacji między związkami zawodowymi a pracodawcami. Zapowiada się ostra walka o wzrost płac co pociągnąć może za sobą falę strajków w przemyśle hutniczym i spadek produkcji.

J a p o n i a. W dalszym ciągu napływają informacje o ożywionej działalności japońskiego rynku eksportowego. Według doniesień Reutera z Tokio firma japońska Kobe ukończyła w początkach grudnia pertraktacje z pewnym importerem amerykańskim na dostawę w 1952 r. 25.000 ^{ton} prętów żelaznych do produkcji drutu.

Wysokość dostaw miesięcznych wynosić ma 2.000 ton. Jednocześnie Kobe uzyskało zamówienia firm angielskich na 20.000 ton prętów żelaznych, a z Pakistanu na 21.000 ton żelaza zbrojeniowego. Ostatnio firma Kobe podniosła cenę eksportową prętów do produkcji drutu - niezmienną od 6 miesięcy - o 7.000 yenów do poziomu 53.000 yenów /£.49/ za metryczną tonę fob przy wysyłkach w grudniu i styczniu.

W październiku zwolnienia eksportowe na żelazo i stal udzielone przez japońskie Ministerstwo Handlu Zagranicznego i Przemysłu obięły rekordową ilość 194.000 ton, najwyższą w okresie powojennym i o 3.000 ton większą niż poprzednio najwyższy eksport w styczniu 1951 r. Licencje eksportowe do USA wyniosły 41.000 ton czyli 8-mio krotnie więcej niż we wrześniu 51r; do Anglii - 24.000 ton w porównaniu do 1.000 ton w miesiącu poprzednim, do Australii - 32.000 ton. Innymi poważnymi odbiorcami były: Argentyna i Pakistan.

Podobnie jak Szwecja w październiku tak Norwegia w listopadzie zakupiła w Japonii 10.000 ton stali okrętowej głównie płyt i blach po cenie cif - jak się wyraził jeden z dyrektorów stoczni - "nieznacznie niższej niż żądana obecnie przez dostawców europejskich".

Koncern stalowy Fuji sprzedał importerom argentyńskim partię blachy stalowej 7.000 ton po cenie \$ 120 za tonę fob w dostawach na grudzień/styczeń. Inna firma japońska otrzymała zamówienie na dostawę Paragwaju 1.348 ton drutu kołczastego i 200 ton zwykłego drutu. Cena uzyskana za drut kołczasty wynosi \$ 170 za tonę fob.

W ostatnich tygodniach dużym zainteresowaniem zagranicznych importerów wyróżnia się japońska biała blacha w związku ze spadkiem popytu krajowego na skutek zmniejszenia się eksportu konserw. Jak donosił Reuter w połowie grudnia koncern Yawata uzyskał ostatnio zamówienia prze - kraczające 15.000 ton białej blachy z czego 9.000 ton zamówiła Australia, 3.000 ton Argentyna i 3.000 ton USA. Australijczycy płacą \$ 370 a Amerykanie \$ 380 za tonę fob.

D a n i a. Prasa duńska ostro krytykowała w połowie grudnia 1951 r. Anglię za niewykonanie zobowiązań w dziedzinie dostaw płyt i blach stalowych. Zamiast obiecanych 28.000 ton Dania otrzymała jedynie 14.000 ton co spowodowało poważne przestoje w produkcji stoczni duńskich.

Meldunki z międzynarodowego rynku metali nieżelaznych

A l u m i n i u m. Cena aluminium rodzimego we Francji została podniesiona w pierwszej dekadzie grudnia ze 181 fr.fr. za kg na 200 fr./z wyłączeniem podatków/ Ta nowa cena obowiązywać będzie tylko w miesiącach zimowych w związku z podniesieniem opłat prądu elektrycznego, pochodzącego z elektrowni termicznych a nie jak w pozostałej części roku z elektrowni wodnych. W przeliczeniu na funty szterlingi nowa cena we Francji wynosi £.207 7s 6d za long tonę w porównaniu z £.124 za long tonę w Anglii./oficjalna cena Ministerstwa Zaopatrzenia/.

C y n a. Pierwsza połowa grudnia nie przyniosła większych zmian tendencji na londyńskim rynku cyny. Notowania natychmiastowe wahały się od £.925 do £.950 za tonę. W dniach od 15.XII do 18.XII nastąpiła jednak dosyć wyraźna obniżka ceny do poziomu £.912 za tonę /settlement/. W tym miejscu należy przypomnieć, że w 1950 r. notowania cyny w Londynie w dniu 19 grudnia sięgało poziomu £.1300 za tonę w dostawach natychmiastowych /patrz WHZ Nr.3/6/ kształtując się o przeszło 40% wyżej niż w połowie grudnia 1951 r. Był to okres silnej wyżki cen tego metalu, który w ciągu jednej doby wykazywał niekiedy różnicę w cenie dochodzącą do £.80 - £.90 na tonie.

Sądząc z ostatnich meldunków z rynku amerykańskiego Stany Zjednoczone nie ujawniły jeszcze swych rzeczywistych zamiarów w odniesieniu do importu cyny w 1952 r. Powrót misji amerykańskiej z Malajów nie przyniósł żadnych sensacyjnych komentarzy poza zaprzeczeniem jednego z rzeczników rządu amerykańskiego jakoby misja pertraktowała o zakup 32.000 ton metalu na rynkach Dalekiego Wschodu. "Moglibyśmy kupić znacznie więcej - miał stwierdzić wyżej wspomniany rzecznik według The Metal Bulletin z dnia 14.XII - gdyby ceny nie były tak niezmiernie wygórowane".

International Tin Study Group szacuje światową konsumpcję cyny w pierwszych trzech kwartałach 1951 r. na 104 tys. ton co daje w skali rocznej 138.700 ton w porównaniu do rocznej konsumpcji w 1950 w ilości 147.000 ton. Produkcja metalu w skali rocznej szacowana jest w 1951 r. na 166 tys. ton wobec 172.000 ton o rok wcześniej. Nadwyżka szacowanej produkcji cyny w stosunku do jej konsumpcji wynosiłaby zatem w 1951 r. około 27.000 ton.

Według szacunków "The American Metal Market" zapasy cyny w dniu 1.XII 1951 r. będące w posiadaniu RFC wynosić miały 8.255 ton z czego jedynie 4.785 ton gatunku A - w porównaniu z 11.340 ton w miesiącu poprzednim.

Według opinii tego tygodnika jest to zapas wystarczający na zaledwie 2 miesiące. W związku z powyższym należy przewidywać, że decyzja większych zakupów cyny na rynku światowym nie może być dłużej odkładana przez władze amerykańskie jak do połowy stycznia.

C y n k. W dniu 7 grudnia The Metal Bulletin podał do wiadomości, że Międzynarodowa Konferencja Surowcowa posiada już wszelkie dane dla ustalenia przydziałów cynku dla swych członków na I kwartał 1952 r. W Anglii panuje przeświadczenie, że uzyska ona nieco większy przydział metalu niż w IV kwartale 1951 roku.

Na rynku międzynarodowym pierwsza połowa grudnia nie przyniosła większych zmian. Sytuacja była nadal bardzo mocna, lecz potwierdzają się ponownie informacje /patrz poprzedni numer Rynków Towarowych/, że silnie wyśrubowane ceny za wysoko gatunkowy metal nie były już tak łatwo używane jak kilka miesięcy temu.

M i e d ź. W przeciwieństwie do przewidywań zwiększonego nieco przydziału cynku jakiego oczekuje Anglia od Międzynarodowej Konferencji Surowcowej w pierwszym kwartale 1952 r. ostatnie raporty z Waszyngtonu wskazują, że perspektywy uzyskania przez Anglię tej samej ilości miedzi co w IV kwartale 1951 r. - tzn. 90,6 tys. ton - są bardzo niepomysłne. Według niepotwierdzonych wiadomości wymieniano po tamtej stronie Atlantyku cyfrę 80 tys. ton co jest - jak stwierdza The Metal Bulletin - nie do przyjęcia przez władze brytyjskie. "Nie oglądając się na żadne przydziały międzynarodowe - pisze wyżej wspomniany periodyk - Wielka Brytania ma możliwość uzyskania w 1952 r. około 370.000 ton miedzi, a z uwagi na znaczne zobowiązania obronne jakie ona posiada oraz ograniczenia konsumpcji miedzi w kraju i z przeznaczeniem na eksport, obowiązkiem rządu jest dostarczenie gospodarce brytyjskiej jak największej ilości tego metalu".

Wzrost produkcji miedzi w Rodezji umożliwiony większymi dostawami węgla zapewni Anglii w 1952 r. dostawy miedzi w wysokości co najmniej 300.000 ton po uwzględnieniu innych eksportowych zobowiązań już zaciągniętych w 1951 r. Istnieją zupełnie realne perspektywy, że dostawy miedzi kanadyjskiej osiągną w 1952 r. około 40.000 ton. Możliwości zakupu dalszych 10.000 ton miedzi z Chile - podobnie jak w 1952 r. - są również poważnie w Londynie brane pod uwagę. Do powyższych ilości należy dodać jeszcze około 15.000 ton metalu zakupionego w 1951 r. z różnych źródeł, który zostanie dostarczony Anglii w pierwszym półroczu 1952 r. W ten sposób przemysł brytyjski może liczyć na kwartalną podaż miedzi w ilości ponad 90 tys. ton w 1952 r. i ta ilość może być w najgorszym wypadku dolną granicą ewentualnego przydziału Międzynarodowej Konferencji Surowcowej w I kwartale 1952 roku.

Pierwsza połowa grudnia nie przyniosła większych zmian na amerykańskim rynku miedzi charakteryzującym się nadal poważnym jej niedoborem. Ograniczenia konsumpcji miedzi w przemyśle są obecnie tak znaczne, że producenci tego metalu obawiając się poważniejszych przesunięć w strukturze konsumpcji i utraty rynku na dalszą metę rozpoczęli w grudniu rozgłaszanie pogłosek, że w ciągu najbliższych 2-ech lat grozi w Stanach Zjednoczonych nadprodukcja miedzi.

W przeciwieństwie do powyższego, koła rządowe twierdzą, że brak miedzi na rynku amerykańskim jest zjawiskiem trwałym i że z całą pewnością w 1952 roku rynek nie zostanie zliberalizowany.

Według "oficjalnych" szacunków N.I.A. około 27% spodziewanej podaży miedzi w USA w I kwartale 1952 roku w ilości 375.000 ton /short/ zostanie zużyte przez program zbrojeniowy. Pomimo tak znacznego udziału przemysłu zbrojeniowego w ogólno krajowej konsumpcji miedzi, podaż jej w 1952r. będzie zapewne w Stanach Zjednoczonych o 100.000 ton mniejsza niż w 1951 roku kiedy wynosiła 1.609.000 ton /short/ na co złożyła się produkcja miedzi rafinowanej w ilości 933.000 ton /rodzimej/; produkcja miedzi rafinowanej ze złomu - 133.000 ton, produkcja miedzi rafinowanej z importowanych rud - 259.000 ton, importowana miedź w ilości 229.000 ton i zmniejszenie zapasów strategicznych o 55.000 ton. W rzeczywistości podaż była zapewne nieco większa w związku ze spadkiem zapasów miedzi w zakładach produkcyjnych szacowanym na 130.000 ton. Ponieważ szacuje się, że zapasy te nie będą mogły dostarczyć w 1952 r. więcej niż około 80-100 tys. ton w związku z ich bardzo niskim jak na stosunki amerykańskie poziomem na koniec roku 1951, zmniejszenie podaży należy oceniać co najmniej na 130.000 ton czyli o 8-9% o ile władze amerykańskie nie uznają za celowe uzupełnić zapasy strategiczne o czem była mowa kilka tygodni temu. W rezultacie przemysł amerykański produkujący na potrzeby cywilne dysponować może w 1952 roku około 1,1 mln. ton miedzi wobec 1.570 tys. ton w 1950 r. czyli o 30% mniej.

Według informacji Reutera z Wiednia Austria płaci obecnie 30.000 - 32.000 szylingów za tonę importowanej miedzi /1.395 dolarów - 1.490 dolarów/ co zmusiło ją do podniesienia krajowej ceny na katody miedziane produkowane również i z miedzi krajowej - z 24.000 szyl. na 28.000 szyl. Ewentualne nadwyżki uzyskane z podniesienia ceny zużyte zostaną w całości na zwiększenie zdolności produkcyjnej huty miedzi w Brixlegg /Tyrol/.

O ł ó w. Jak podaje National Bank of Foreign Commerce z Meksyku, eksport ołowiu z Meksyku w coraz mniejszym stopniu eksportowany jest do Stanów Zjednoczonych. W 1950 r. w czerwcu cały wywóz ołowiu meksykańskiego w ilości 19.452 ton był skierowany do USA. W sierpniu 1951 b. jedynie 4.691 ton na 12.841 znalazło zbyt na rynku amerykańskim. Resztę odebrały: Anglia, Belgia, Norwegia, Francja, Niemcy Zachodnie i Południowa Afryka. W ostatnich miesiącach 1951r. udział importerów europejskich wzrósł jeszcze bardziej.

M o l i b d e n. Komitet do Spraw Molibdenu i Tungstenu Międzynarodowej Konferencji Surowcowej w Waszyngtonie powiększył pulę rozdziału molibdenu na IV kwartał 1951 r. o 170 ton w postaci rud i koncentratów z czego 20 ton zostanie nierozdzielone jako specjalna rezerwa. Z pozostałych 150 ton 116 ton uzyskały Stany Zjednoczone, 17-Anglia,

7 ton - Francja, 5 ton Niemcy Zachodnie, 3 - Szwecja i po jednej tonie Włochy i Japonia. Ponadto Komitet przyznał eksport molibdenu w postaci metalu Francji, Anglii i Stanom Zjednoczonym w ilości odpowiednio od jednej do trzech ton z czego Kanada ma otrzymać 2 tony, a Belgia, Austria i Australia po jednej tonie.

T u n g s t e n. Podobnie jak w wypadku molibdenu IMC rozdzieliła dodatkowo na IV kwartał 1951 r. 4 tony rud i koncentratów, które były początkowo potraktowane jako rezerwa z ogólnej puli 3.245 ton metrycznych, i 20 ton tungstenu w postaci metalu z ogólnej ilości 215 ton. Tungsten metaliczny otrzymały dodatkowo następujące kraje: Finlandia 4 tony, Argentyna 1,5 ton, Brazylia - 1,0 Dania 0,5 ton i 0,4 ton Chile. 12,6 ton nie zostało jeszcze szczegółowo rozdysponowane, podobnie jak 3,3 ton rud i koncentratów, z których 0,5 ton otrzymała Argentyna i 0,2 ton Chile.

Prawie równocześnie z ogłoszeniem dodatkowych przydziałów molibdenu i tungstenu IMC przesłała rządowi członkowskim projekt długoterminowego porozumienia w sprawie "ustabilizowania" rynku tungstenu. Projekt ten przewiduje ustalenie maksymalnych wahań cen tego metalu od 35 do 60 dolarów za jednostkę w zależności od koniunktury rynkowej, cen po których tungsten miałby być dostarczany przez producentów należących do IMC w okresie najbliższych 4 lat, chyba że w okresie krótszym kumulatywne dostawy metalu przekroczyły by 65.000 ton. Jak dotychczas Brazylia i Chile wypowiedziały się zdecydowanie przeciwko powyższemu projektowi, a Australia, Boliwia i Hiszpania stwierdziły, że nie są nim zainteresowane.

Notowanie cen metali nieżelaznych w USA w 1951 r.

/średnie miesięczne/

mie- siąc	miedź a/	ołów b/	cynk c/	cyna d/	nikiel e/	alu minium f/	kadm g/	antym h/	rtęć i/
I	540,13	374,78	401,68	171,18	50,50	418,87	2,55	37,22	5,72
II	540,13	374,78	401,68	182,69	50,50	418,87	2,55	43,78	6,46
III	540,13	374,78	401,68	145,18	50,50	418,87	2,55	43,78	6,41
IV	540,13	374,78	402,30	145,95	50,50	418,87	2,55	43,80	6,37
V	557,32	374,78	402,34	139,91	50,50	418,87	2,55	43,80	6,30
VI	606,27	374,78	402,34	118,05	56,50	418,87	2,55	43,80	6,18
VII	606,27	374,78	402,34	106,00	56,50	418,87	2,55	43,80	6,14
VIII	606,27	374,78	402,56	103,00	56,50	418,87	2,55	43,81	5,79
IX	606,27	374,78	403,22	103,00	56,50	418,87	2,55	43,85	6,03
X	606,27	417,11	445,77	103,00	56,50	418,87	2,55	43,85	6,45
XI	606,27	417,11	445,77	103,00	56,50	418,87	2,55	47,85	6,40
XII	\$606,27	\$417,11	\$445,77	\$103,00	\$56,50	\$418,87	\$2,55	\$51,85	...

/odnośniki patrz str.następna/

T/1187

§/średnia miesięczna nie za cały miesiąc

a/ w \$ za tonę - elektrolityczna fas N.Y.

b/ " " " " - N.Y.

c/ " " " " - Prime West N.Y.

d/ w \$ za lb gatunek A 99,82% i więcej N.Y.

e/ " " " " elektrolityczny w katodach 4x4" cło zapłacone
/onatario/

f/ w \$ za tonę 99% w sztabach franco zakłady wytwórcze

g/ w \$ za lb w płytkach i prętach w partiach 1-5 ton. N.Y.

h/ w \$ za lb w N.Y.

i w \$ za kg N.Y. w większych partiach.

Dobra inwestycyjne

Produkcja stoczni w Danii

Według ostatnich wiadomości duńskie stocznie posiadają obecnie w budowie 26 statków o łącznym tonażu 110.025 BRT. Trzy z nich przekraczają po 10.000 BRT a 9 stanowią małe jednostki poniżej 2.000 ton każdy. Sześć statków to tankowce o łącznym tonażu 58.900 BRT a tylko jeden na 26 jest parowcem. W chwili obecnej 87.500 BRT budowane jest na zamówienia zagraniczne, głównie pochodzące z Norwegii.

Sprzedaże Statków

Jak podaje The Scandinavian Shipping Gazette z dn. 28.XI statek s.s. Carslogie 3.786 BRT zbudowany w 1924r. został zakupiony od linii brytyjskiej przez Redeh A/B Nordia Helsingborg za £.200.000. Motorowiec "Scandus" 1.250 ton d.w. zbudowany w 1949 r. został ostatnio sprzedany przez Reden A/B Saturnus, Stockholm rządowi indonezyjskiemu za sumę Kr.2.814.415. Motorowiec "Soya" 16.225 ton d.w. wybudowany w 1944 został zakupiony przez Mr. Leif Erichsen, Bergen za sumę £.650.000 od linii szwedzkiej. S.s. "Uffington Court" 9.312 BRT wybudowany w 1929 r. sprzedany został przez United British S.S. Co Ltd. za sumę £.330.000.

"Service Economiques et Financiers" notują nowąwyżkę cen na statki "z drugiej ręki" w Anglii równoległe do wzrostu stawek frachtowych. Ostatnio sprzedano w Anglii statek typu "Liberty" za sumę 590.000 funtów szt. W październiku br. statek tegoż typu kosztował £.485.000 a w czerwcu w 1950 r. cena jego sięgała zaledwie 100-105 tys. funtów szt.

Włoski przemysł obrabiarkowy

Włoski przemysł obrabiarkowy obejmuje obecnie 140 przedsiębiorstw, zatrudniających 12.000 robotników. Około 40 przedsiębiorstw określanych jako właściwe zakłady przemysłowe, obejmuje 85% potencjału produkcyjnego.

W 1938 r. włoskie fabryki przemysłu obrabiarkowego mogły pokrywać około połowy zapotrzebowania krajowego. W latach wojennych /1941-1942/ wydajność produkcyjna przemysłu obrabiarkowego wzrosła znacznie, poczem w końcu wojny i w pierwszych latach powojennych produkcja poważnie się zmniejszyła. Najwyższy poziom produkcji osiągnął ten przemysł w 1948 r. produkując 24.000 ton obrabiarek. W latach następnych produkcja się zmniejsza osiągając odpowiadnio w 1949 r. 22.400 ton i w 1950 r. 18.000 ton.

Przywóz obrabiarek ilościowo wyniósł w 1950 r. 12.704 ton wobec 6.008 ton w 1949 i 11.661 ton w 1938 r. Eksport obrabiarek włoskich powiększył się w latach powojennych znacznie, wynosząc w 1948 r. 11.228 ton w 1949 r. 10.394 ton i w 1950 r. 9.143 ton. Głównym odbiorcą obrabiarek włoskich w 1950 r. była Argentyna. W 1938 r. Włochy eksportowały jedynie 423 tony obrabiarek głównie najlżejszych typów.

Wiadomości z rynku diamentów

Według "Agence Economique et Financiere" import surowych diamentów do Belgii wyniósł w ciągu pierwszych trzech kwartałów 1951 r. 2.005.000 karatów o łącznej wartości Ł. 15.218.600 a diamentów technicznych i pyłu diamentowego 624.500 karatów. Ł. 597.600. Kamieni szlifowanych sprowadzono 19.800 kar. Ł. 997 tys. Eksport diamentów nieobrobionych wyniósł 8.800 kar. Ł. 186,2 tys.; technicznych 614.300 kar. /Ł. 2.582.000/ a jubilerskich - 406.800 kar. - 15.814.500.

Jak podaje BIKI z końca grudnia 1951 r. cena diamentów technicznych na rynku amerykańskim uległa dalszejwyżce. Za jeden karat pyłu diamentowego płać ostatnio nabywcy w Nowym Jorku do \$ 4,50 chociaż maksymalna cena urzędowa wynosi jedynie \$ 2,75 za karat. W niektórych wypadkach transakcje na czarnym rynku sięgają poziomu \$ 8,00 za karat pyłu /boart/.

Obecne zapotrzebowanie USA na pył diamentowy boart wynosi około 10 mln. karatów rocznie, czyli o ca 30% więcej od obecnego importu. Według oceny kół handlowych rząd Stanów Zjednoczonych przeznacza na rezerwy strategiczne od 10 do 35% sprowadzanych z zagranicy diamentów przemysłowych.

Zapotrzebowanie na wagony towarowe w Niemczech Zachodnich

Zapotrzebowanie na wagony towarowe w Niemczech Zachodnich w najbliższych trzech latach szacowane jest przez władze kolejowe na minimum 16.000 wagonów. Około 10.000 wagonów zostało zamówione u producentów krajowych z terminem dostawy do końca 1952 r. Zachodnio-niemieckie zakłady budowy wagonów oceniają, że na wykonanie powyższego zamówienia potrzeba będzie około 70.000 ton walcówki nie licząc żelaza kowalnego i lanego.

Eksport włoskich maszyn do liczenia i pisania

W pierwszych 8-miu miesiącach 1951 r. Włochy eksportowały 49.994 maszyn do pisania za sumę 3,09 mln. lirów których największym odbiorcą była Argentyna importująca 5.539 sztuk za sumę 638 tys. lirów. Ilościowo jednak znacznie więcej importowała Anglia - 9 tys. sztuk za sumę 418,2 tys.

Lirów. Innymi poważnymi odbiorcami maszyn do pisania pochodzenia włoskiego były następujące kraje: Holandia - 5.393 sztuk, Francja - 3.734 sztuk, Brazylia - 3.094 szt. i Australia - 3.005 szt.

W tym samym czasie eksport włoskich maszyn do liczenia - łącznie z rejestrującymi wyniki na papierze - wyniósł 23.003 sztuk o wartości 25,43 mln. Lirów. W tym wypadku głównym odbiorcą była Francja z ilością 3.473 szt. o wartości 424,8 tys. Lirów. Lista innych ważniejszych odbiorców przedstawia się następująco:

Argentyna	1.436 szt.	335,4	tys. L.
USA	1.390 "	191,0	" "
Holandia	1.951 "	210,4	" "
Finlandia	1.787 "	188,7	" "
Niemcy Zach.	708 "	76,3	" "
Hong Kong	1.207 "	104,7	" "
Brazylia	624 "	48,1	" "
Czechosłowacja	419 "	33,5	" "
Węgry	257 "	16,9	" "

Eksport traktorów z Anglii

W pierwszych 10-ciu miesiącach 1951 r. Anglia eksportowała 92.992 traktorów o łącznej wadze 135.840 ton w porównaniu z 83.939 sztuk wywiezionych w 12 miesiącach 1950 r. i 63.889 szt. całorocznego eksportu w 1949 r. Głównymi odbiorcami traktorów angielskich były w 1951 r. następujące kraje /w 1000 funtów szterlingów/

	1949	1950	1951 ^{x/}
Południowa Afryka	1.439	2.144	3.647
Australia	5.694	7.156	5.813
Indie	443	1.207	1.746
Nowa Zelandia	1.316	2.361	1.759
Kanada	337	1.739	2.134
Finlandia	655	445	1.090
Szwecja	1.295	2.223	2.442
Dania	1.112	1.578	2.067

x/ pierwsze 10 miesięcy.

Z A Ł A C Z N I K

Sytuacja w przemyśle włókienniczym Anglii,

Niemiec Zachodnich i Francji

A N G L I A

Sytuacja w jakiej znalazł się włókienniczy przemysł angielski nie wiele różni się od sytuacji panującej w innych krajach zachodnio-europejskich. W marcu 1951 zakończony został 6-cio miesięczny okres ożywienia, pozostawiając kupców - hurtowników i detalistów - wobec bardzo dużych zapasów towarów nabytych po wysokich cenach. Istnienie tych zapasów oraz zastój normalny dla sezonu letniego wpłynął na zmniejszenie zamówień artykułów jesiennych i zimowych. Zamówienia już zgłoszone zostały nawet w wielu wypadkach wycofane.

Sprzedaż hurtowa we wrześniu 1951 była o wiele niższa od tego samego okresu roku poprzedniego. Wskaźnik wartości sprzedaży /1947=100/ wzrósł wprawdzie ze 110 w sierpniu do 151 we wrześniu, jednak w roku poprzednim w tym samym czasie podniósł się on ze 108 do 178, przy czym należy wziąć pod uwagę 30% wzrost cen w czasie jednego roku. Jednocześnie wskaźnik zapasów wyrobów gotowych wzrósł ze 171 do 237. W październiku sprzedaż nie tylko nie osiągnęła normalnego szczytowego punktu sezonu, lecz spadła poniżej poziomu wrześniowego. Nowa fala ożywienia spodziewana jest dopiero w miesiącach wiosennych. Tygodnik "The Economist" zastanawiając się nad przyczynami tego stanu rzeczy, jako główne powody podaje: niesprzyjającą pogodę oraz wzrost cen przy spadającej sile nabywczej ludności.

Eksport artykułów włókienniczych odgrywa szczególnie ważną rolę w nowym układzie stosunków gospodarczych, wywołanym przestawieniem wielu dziedzin przemysłu na produkcję wojenną.

W roku 1950 przeszło połowa wywozu brytyjskiego składała się z wyrobów przemysłu metalowego i innych z nim związanych. W roku 1952 kontrakty zbrojeniowe objąć mają jedną trzecią ilości tych artykułów eksportowanych w 1950 w związku z czym wymagane jest powiększenie pozostałego eksportu o 350 mln £. Zadanie to spełnić miało przede wszystkim przemysł włókienniczy, mało dotknięty planami zbrojeniowymi /51 mln £ w 1951, do 200 mln £ w okresie trzyletnim/. Ponieważ nie przewidywano zwiększenia możliwości eksportowych dla artykułów wełnianych ze względu na ograniczenia importowe wprowadzone przez głównych kontrahentów, oraz dla wyrobów jedwabnych wobec trudności w dziedzinie

produkcji, - główny nacisk położono na wywóz przędzy i wyrobów bawełnianych. Tym-czasem eksport w tej dziedzinie w trzech kwartałach 1951 r. wzrósł o 49,9 mln £ a całkowity eksport włókienniczy o 124,2 mln £., przy czym ilościowo eksport wzrósł o wiele mniej, wbrew zamiarom i projektom dotyczącym powiększenia tego eksportu.

W zakresie produkcji trudności surowcowe stanowiły jeden z podstawowych problemów. Brak odpowiedniej podaży surowców w przemyśle jedwabiu sztucznego spowodował zmniejszenie produkcji w I połowie 1951 w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego. Pociągnęło to z kolei spadek produkcji w bawełnianym przemyśle odzieżowym. Zmniejszenie dostaw bawełny amerykańskiej nie mogło być skompensowane bawełną innego pochodzenia, ponieważ przystosowane do niej wrzeciona nie mogą wytwarzać takich samych numerów przędzy z innych gatunków bawełny. Na odcinku wełny sytuacja była mniej groźna, ponieważ zmniejszenie importu zostało wyrównane zwiększeniem zużycia wełny regenerowanej.

Ważnym czynnikiem ograniczającym produkcję w przemyśle włókienniczym był w okresie powojennym brak rąk roboczych. W roku 1951 trudności te wystąpiły jeszcze silniej w związku z przejściem pewnej części robotników do przemyśłów zbrojeniowych. Całkowita ilość zatrudnionych w produkcji włókienniczej spadła we wrześniu 1951 do 1.024.000 osób wobec 1.024.400 w poprzednim miesiącu i 1.025.500 przy końcu 1950.

Wyżej wymienione czynniki hamujące produkcję a mianowicie trudności na rynku surowców i na rynku pracy, oraz omówione na wstępie niepomyślne warunki zbytu szczególnie silnie wystąpiły w przemyśle wełnianym, przyczyniając się do obniżenia tempa produkcji w roku 1951 w porównaniu z rokiem poprzednim. Sądząc z wypowiedzi prasy brytyjskiej ostatnie trzy miesiące roku przyniosły zaostrzenie się kryzysu, występującego już w poprzednich miesiącach.

Powojenna produkcja przędzy wełnianej do tej pory nie osiągnęła poziomu z 1937 r., który wynosił 21,4 tys. ton /przeciętna miesięczna/. W roku 1950 przeciętna miesięczna produkcja wynosiła 21 tys. ton spadając 20,5 tys. w pierwszym półroczu 1951 /w I półroczu 1950 - 21,2 tys. ton/. O dalszym obniżaniu się produkcji przędzy świadczą - w braku cyfr obrazujących produkcję bezpośrednią - ilości zużytej w przemyśle wełny:

Konsumcja wełny w Anglii

w mln lb.				
1950	x/	44,01	czerwiec	35,12
1951	styczeń	44,05	lipiec	33,63
	luty	38,16	sierpień	29,71
	marzec	36,70	wrzesień	29,38
	kwiecień	37,95	październik	30,73
	maj	37,09		

x/ przeciętna miesięczna

W październiku konsumpcja wełny była o 35 % niższa - niż konsumpcja w tym samym miesiącu roku poprzedniego. Obniżenie aktywności przemysłowej w tym miesiącu nastąpiło głównie w przedsiębiorstwach czesankowych, natomiast produkcja tkanin czesankowych została utrzymana - w przeciwieństwie do wszystkich innych gałęzi przemysłu wełnianego - na dotychczasowym poziomie. Pomimo osłabienia produkcji i wprowadzenia obniżki cen, w wielu wypadkach poniżej kosztów własnych, w dalszym ciągu istnieją trudności w opróżnianiu składów. Przy końcu roku 1951 w przemyśle wełnianym pracuje 6 tys. osób mniej niż na początku roku.

Jak już poprzednio zaznaczono zaopatrzenie w surowiec zagraniczny było niewystarczające. Import netto wełny surowej w okresie styczeń-październik 1951 spadł o 26,3 % w stosunku do importu w analogicznym okresie roku poprzedniego. Ogółem sprowadzono 369.150 tys. lb wełny, w tym 222.220 tys. wełny merynosowej i 120.266 tys. lb crossbredowej. Najniższy stan zapasów wykazał sierpień - 149 mln lb wobec 204 mln lb w styczniu 1951. We wrześniu zapasy podniosły się do 151 mln lb.

Angielski eksport artykułów wełnianych przedstawiał się następująco /10 miesięcy 1951/:

przędza czesankowa	14.486 tys lb
" zgrzebna	4.476 " "
tkaniny zgrzebne	62.822 tys. yardów ²
" czesankowe	34.238 " " "
dywany i pledy	11.817 tys. yardów ²
kose	40.142 cwt

Ogólny poziom wartości eksportu wyrobów czesankowych i zgrzebnych był o 41% wyższy od poziomu zeszłorocznego.

W pierwszych ośmiu miesiącach 1951 r. produkcja przędzy bawełnianej kształtowała się niemal na poziomie z tego samego okresu roku 1950, wynosząc przeciętnie 32,6 tys. t. miesięcznie wobec 32,3 tys. t. o rok wcześniej. Produkcja przedwojenna nie została do tej pory osiągnięta /46,6 tys. t w 1937/. Produkcja tkanin bawełnianych nieco wzrosła, mianowicie ze 161 mln metrów w okresie I-VIII 1950 do 168 mln w tych samych miesiącach 1951 r. We wrześniu i październiku sytuacja w przemyśle bawełnianym uległa poprawie, co wyraziło się we wzroście zatrudnienia i w uruchomieniu nieczynnych wrzecion. W porównaniu z październikiem roku poprzedniego produkcja przędzy bawełnianej wzrosła o 3%, tkanin o 4%. Do dnia 1 grudnia 1951 całkowita produkcja przędzy bawełnianej wyniosła 1.033 mln lb wobec 975 mln o rok wcześniej. Powolne, lecz stałe zwiększanie produkcji doprowadziło do wyczerpywania się zapasów surowej bawełny, które spadły z 294 tys. t w sierpniu 1950, do 271 tys. w sierpniu i 264 tys. w październiku 1951. Pomimo trudności dewizowych jak również trudności w otrzymaniu dostatecznych ilości bawełny amerykańskiej import w pierwszych ośmiu miesiącach nie uległ zmianom w porównaniu z ilością sprowadzoną w ośmiu miesiącach 1950, wynosząc 43.809 tys. t. Natomiast wartość importu wzrosła o 78%. Przyszłe zakupy surow-

ca odbywać się będą w trudnych warunkach - wchodzi tu w grę brak dolarów i innych dewiz. Sprawa organizacji importu i dystrybucji bawełny stała się obecnie tematem wielu obrad, wobec możliwości otwarcia wolnego rynku na miejsce istniejącej obecnie Raw Cotton Commission. Narazie jednak nie przewiduje się szybkiego załatwienia tego problemu wobec braku dolarów, co uniemożliwia zniesienie kontroli importu oraz wobec trudności w przejęciu zapasów, zamówień, zobowiązań itp, Raw Cotton Commission przez handel prywatny. W grudniu ustanowiony został Importowy Komitet Bawełniany /Cotton Import Commission/, który ma badać najkorzystniejsze możliwości zakupu bawełny oraz rozpatrzenie sprawy ewentualnych dalszych ograniczeń dolarowych i możliwości przerwania dostaw z Egiptu. Narazie zapotrzebowanie na bawełnę amerykańską pokryto do końca marca, podczas gdy w Egipcie zakupiono dotychczas jedynie niewielkie ilości gat. Karnak dla cienkoprzędnych przędzalni.

Eksport przędzy i nici bawełnianych wyniósł w okresie I - IX.1951 - 69,7 mln lb, wobec 68,1 w roku 1950, a wywóz tkanin - 739,6 mln m² wobec 666 mln w tym samym okresie roku poprzedniego.

Charakterystycznym zjawiskiem jest fakt, że o ile import bawełny wzrósł pod względem wartości o 75 % przy niezmienionej ilości, o tyle wzrost wartości eksportu wyniósł jedynie 40 %, przy ilościowym wzroście o 10 %. Z tego wynika, że ceny wyrobów gotowych bardzo powoli przystosowują się do wzrostu cen surowca.

Rozmiary eksportu silniej spadły od czerwca, przeciwnie niż w roku 1950.

Wbrew panującemu w drugim półroczu 1951 zastojowi na rynku przędzy i wyrobów z włókien sztucznych i syntetycznych produkcja tych artykułów stale wzrastała. Dopiero w okresie świąt Bożego Narodzenia spodziewane było osłabienie wzrostu produkcji przez przedłużanie normalnych urlopów świątecznych oraz zamknięcie niektórych fabryk na tydzień i więcej. Po raz pierwszy w dziejach angielskiego przemysłu włókien sztucznych produkcja przewyższyła popyt. Jednak pomimo kryzysu panującego w handlu hurtowym i detalicznym działanie długoterminowych czynników jak np. przewidywanie znacznej substytucji wełny i bawełny przez sztuczny jedwab i włókna cięte okazało się silniejsze, nawet pomimo poważnych trudności w zdobyciu kwasu siarkowego i lintersów bawełnianych, polegających w sezonie 1950/51 zakazowi wywozu ze Stanów Zjednoczonych.

Produkcja włókien sztucznych przedstawia się następująco:

Produkcja włókien sztucznych w Anglii

	Sztuczny jedwab	Włókna cięte	mln lb Razem
1950 - sierpień	14,8	11,3	26,1
wrzesień	17,0	15,9	32,9
styczeń-wrzesień	144,6	128,4	273,0
1951 - sierpień	18,3	11,9	30,2
wrzesień	17,8	13,9	31,7
styczeń-wrzesień	161,4	122,2	283,6

Podobna sytuacja wystąpiła na odcinku produkcji tkanin z włókien sztucznych - mimo złych warunków rynkowych była ona stale powiększana.

Przemysłowcy angielscy obawiają się silnej konkurencji taniej produkcji japońskiej oraz dumpingowego eksportu niektórych europejskich krajów kapitalistycznych. Groźne dla przemysłu angielskiego jest również zmniejszenie chłonności dotychczasowych rynków zbytu, szczególnie Australii, która w ostatnim roku podniosła cła importowe na tkaniny ze sztucznego jedwabiu i mieszane oraz Afryki, mającej również nałożyć wysokie cła na wyroby włókiennicze /20 % ad valorem dla niektórych gatunków tkanin jedwabnych/.

Eksport przędzy ze sztucznego jedwabiu i włókien ciętych w pierwszych dziesięciu miesiącach 1951 osiągnął 24,2 mln lb /12.293 t/ wobec 22,1 mln lb /11.227 t/ w analogicznym okresie roku 1950.

Eksport tkanin wzrósł ze 129.998 tys. m² do 150.300 tys. m².

N I E M C Y Z A C H O D N I E

Włókienniczy przemysł Niemiec Zachodnich rozpoczął powojenną produkcję w wyjątkowo ciężkich warunkach, wobec poważnych zniszczeń, jakim uległy urządzenia fabryczne i braku odpowiednich kapitałów na przeprowadzanie nowych inwestycji. Pomimo stałego wzrostu produkcji w okresie powojennym rozwiązanie tego problemu stanowi do tej pory jedną z najpoważniejszych - obok kwestii surowcowej - trudności przemysłu włókienniczego. Większość wyremontowanych i zainstalowanych po wojnie wrzecion i krosien jest już tak zużyta, że nie może osiągnąć pełnej wydajności. Obniża to zdolność konkurencyjną wyrobów niemieckich nie tylko na rynkach zagranicznych ale i na rynku krajowym. Wysokie opodatkowanie i niewielka rentowność w przemyśle włókienniczym, przy ogólnym braku środków finansowych zniechęcają przedsiębiorców do inwestycji i modernizacji zakładów.

Drugim czynnikiem wpływającym hamująco na wzrost produkcji był brak dostatecznej podaży surowców zagranicznych. Przemysł włókienniczy Niemiec Zachodnich zależny jest bowiem w 80 procentach od surowców importowanych.

Na skutek wzrostu cen tych surowców na rynku światowym zmniejszyła się zdolność pokrycia importu surowców eksportem wyrobów włókienniczych, zwłaszcza, że ostatnio wzrasta rozpiętość między produkcją a eksportem. Brak dewiz, występujący w Niemczech Zachodnich w ostrzejszej formie aniżeli w innych krajach zachodnio-europejskich, pogarsza jeszcze obecną sytuację. Jedynym rozwiązaniem kwestii surowcowej w obecnej sytuacji byłoby otrzymanie z zagranicy dostatecznych kredytów importowych, które byłyby pokryte eksportem gotowych wyrobów włókienniczych. Jednak ani Stany Zjednoczone, ani Anglia, które przed rozpoczęciem zbrojeń nie były zainteresowane w rozwoju produkcji niemieckiej w obawie konkurencji, nie udzielały takich kredytów Niemcom Zachodnim. Pierwszym krokiem na tej drodze jest przyznanie przez Bank Importowo-Eksportowy pożyczki w wys. 50 mln \$ na import bawełny amerykańskiej do Niemiec Zachodnich. Decyzja ta została spowodowana tym, że w sezonie 1951 r. przemysł niemiecki nie przyjął wielu zamówień zagranicznych, obejmujących przede wszystkim artykuły przeznaczone na zapasy strategiczne.

Eksport niemieckiego przemysłu włókienniczego w okresie powojennym posiadał doskonałe warunki zbytu ze względu na wysoki popyt ze strony zagranicy. Sprzedaż dokonywana była kosztem spadającej konsumpcji krajowej, która kształtowała się pod wpływem wysokich cen i niskiej siły nabywczej ludności. Po wybuchu wojny koreańskiej przestawienie produkcji w innych krajach kapitalistycznych na produkcję zbrojeniową przyczyniło się do powstania bardzo korzystnej koniunktury eksportowej wobec wysokiego popytu na wyroby niemieckie. Zamówienia kierowane na rynek zachodnio-niemiecki obejmowały nie tylko towary konsumpcyjne, które uzupełniały braki w konsumpcji cywilnej tych państw, ale nawet dotyczyły zamówień na cele strategiczne, co było spowodowane koniecznością oszczędzania surowców włókienniczych.

W ostatnich dwu latach/1950 i 1951/ eksport kierowany był głównie do obszaru szterlingowego i krajów EPU, podczas gdy niewielka tylko część była przedmiotem transakcji dolarowych.

Na eksport niemiecki składają się następujące pozycje:

surowce /łącznie z celulozą	- 25,5 %
wiskozową/	
przędza	- 18,5 %
półfabrykaty i tkaniny	- 50,5 %
wyroby gotowe	- 15,5 %

/według stanu z 1950 r./

W stosunku do przemysłu krajowego prowadzona jest konsekwentna protekcjonistyczna polityka celna. W r.1951 dwukrotnie podniesiono stawki celne na włókiennicze artykuły importowe. Nie zamierza się również włączenia tych towarów do ogólnej puli artykułów, które podlegać będą liberalizacji od dnia 1 stycznia 1952 r. Ta ostatnia decyzja spotkała się z ostrym protestem ze strony Belgii, dla której Niemcy Zachodnie stanowią doskonały rynek zbytu, zwłaszcza

jeśli chodzi o przędzę.

Zakłamanie dobrej koniunktury, panującej w przemyśle włókienniczym w II półroczu 1950 i I półroczu 1951 r., nastąpiło w połowie roku 1951 r. Jednocześnie ze słabnącym zainteresowaniem zagranicy rynek krajowy uległ dalszemu skurczeniu, wskutek stale obniżającej się zdolności konsumpcyjnej ludności. Obniżenie cen w czerwcu nie tylko nie wprowadziło ożywienia na rynku detalicznym w lecie - jak wiadomo miesiące letnie są sezonem martwym dla produkcji i handlu włókienniczego - ale i w dalszych miesiącach roku 1951.

Zapasy wskutek tego rosły, np. tkalnie bawełn. posiadały w czerwcu większe zapasy od dwu-miesięcznej produkcji tkanin, pomimo obniżenia się produkcji w tym miesiącu. Ponieważ przewidywano dalszy wzrost zapasów kwestia ograniczenia produkcji celem dostosowania jej do popytu nabrała aktualności i była przedmiotem dyskusji przemysłowych kół zachodnio-niemieckich. Być może, że spadek produkcji w poszczególnych gałęziach przemysłu włókienniczego znajdzie swoje odbicie w ostatnich miesiącach roku, dla których narazie brak nam danych statystycznych.

Przemysł bawełniany pracuje obecnie w szczególnie ciężkich warunkach. Większość wrzecion, które zostały zainstalowane bezpośrednio po wojnie w ilości 2.300 tys.sztuk wymaga zmiany, warsztaty tkackie pochodzą z końca ubiegłego lub z początków obecnego wieku. Wiele fabryk produkuje artykuły niskiej jakości przy wysokich kosztach własnych. Przędza krajowa naprzykład, mimo wysokich ciał ochronnych jest droższa od przędzy importowanej. Do zastąpienia starych wrzecion potrzeba jednak kapitału wynoszącego 450 mln marek niem., co w obecnych warunkach jest nie do zrealizowania. Pomimo tych trudności produkcja powojenna wzrasta. Przeciętna produkcja miesięczna przędzy bawełnianej w r.1951 przewyższyła poziom z r.1950 o ok.8 % /26,7 tys.t wobec 23,54 w roku 1950/. Ogólna psychoza zbrojeń i sztuczne zwiększanie produkcji było tu jednak tylko jednym z czynników działających w kierunku rozwoju produkcji. Świadczy o tym fakt, że pierwsze osiem miesięcy 1950r. wykazały wzrost produkcji z 19,00 tys.ton w tym samym okresie 1940 r. do 22,1 tys t. Zwiększenie produkcji w IV kwartale 1950 r. nastąpiłoby prawdopodobnie niezależnie od zbrojeń, jakkolwiek nie w takim stopniu jak miało to rzeczywiście miejsce.

Produkcja przedwojenna została przekroczona dopiero w 1951 r. W letnich miesiącach nastąpiło wprawdzie obniżenie produkcji, jednak w stopniu o wiele mniejszym niż w innych krajach zachodnio-europejskich. Na skutek kryzysu, który dotknął handel detaliczny w połowie roku spodziewane było ograniczenie produkcji przy końcu roku.

Produkcja tkanin bawełnianych miała analogiczny przebieg jak produkcja przędzy, co potwierdzają następujące dane:

Produkcja tkanin bawełnianych w Niemczech Zachodnich
przeciętna miesięczna w tys.t.

	1937	-	17,00
	1949	-	12,06
	1950	-	15,77
I-VIII	1950	-	14,75
I-VIII	1951	-	17,85
	styczeń		18,29
	luty		17,65
	marzec		18,67
	kwiecień		19,10
	maj		16,71
	czerwiec		18,51
	lipiec		16,40
	sierpień		17,37

Pomimo poważnego zmniejszenia importu bawełny ze Stanów Zjednoczonych, które przyznały Niemcom Zachodnim około 52 % eksportu do tego kraju w sezonie poprzednim, import spadł jedynie o 9,5 %, mianowicie z 187,3 tys. ton w pierwszych trzech kwartałach 1950 r. do 168,9 w tym samym okresie 1951 r.

W p r z e m y ś l e w e ł n i a n y m również nastąpiło zwiększenie produkcji w pierwszych ośmiu miesiącach 1951 r. Przeciętna miesięczna produkcja przędzy wełnianej kształtowała się na poziomie 7,8 tys.ton, podczas gdy w roku 1950 r., w tym samym okresie wynosiła ona 6,65 tys.ton. W stosunku do roku 1936 produkcja przędzy została podwojona.

Specjalnie silnie wystąpiły na tym odcinku produkcji trudności surowcowe. Import wełny w okresie I-IX.1951 spadł o 34 %, powodując znaczne wyczerpywanie się zapasów tego surowca.

Wzrost produkcji jedwabiu sztucznego w 1951 r. nie odbiega od ogólnego trendu - podobnie jak produkcji wyrobów bawełnianych - wzrostu produkcji powojennej. W pierwszych pięciu miesiącach 1951 wytwarzano przeciętnie 4,63 tys.ton miesięcznie, w czerwcu produkcja jedwabiu sztucznego przekroczyła 5 tys.t, osiągając w następnych trzech miesiącach 5,11 tys.t miesięcznie. Przeciętna miesięczna produkcja w 1950 r. kształtowała się na poziomie 4,05 tys.t wobec 2,19 tys.t w 1936 r.

Przemysł w ł ó k i e n c i ę t y c h osiągnął w 1951 r. dwukrotnie wyższą produkcję od produkcji sztucznego jedwabiu. Szczególnie silne popieranie tej gałęzi przemysłu włókienniczego doprowadziło do pięciokrotnego zwiększenia produkcji przedwojennej. Przeciętna produkcja miesięczna w 1951 r. /pierwsze 8 miesięcy osiągnęła 10,40 tys.t, w porównaniu z 9,39 tys. w 1950 i 9,32 tys. w pierwszych ośmiu miesiącach 1950 r.

Produkcja i konsumpcja wyrobów z włókien syntetycznych jest w Niemczech Zachodnich silniej rozwinięta aniżeli w innych krajach zachodnio-europejskich. Obecnie dokłada się wszelkich starań, aby utrzymać to przodujące miejsce przez dalsze zwiększenie produkcji.

Na zakończenie omawiania przemysłu włókienniczego w Niemczech Zachodnich podajemy statystykę eksportu tego przemysłu.

Eksport niektórych artykułów włókienniczych w Niemczech Zach.

I - X.1950 i 1951 r. / w tonach/

	<u>I-X.1951</u>	<u>I-X.1950</u>
Sztuczny jedwab	7.550	4.134
Przędza:		
włókna cięte	1.100	259
wełniana	1.717	1.518
bawełniana	2.559	772
lniana, jutowa i in.	1.139	719
Tkaniny:		
jedwabne	3.772	1.122
wełniane	3.284	1.456
bawełniane	20.253	10.044
lniane i in.	10.907	10.889

F R A N C J A

Francuski przemysł włókienniczy miał w ostatnim roku do pokonania wiele trudności, wynikających z jeszcze silniejszego niż w Anglii i Niemczech Zachodnich powiązania tej gałęzi produkcji z zagranicznymi rynkami surowców włókienniczych: sama Francja dostarcza jedynie 6 % surowców, głównie włókien sztucznych i syntetycznych, podczas gdy około 75 % surowców pochodzi z właściwego importu i 19 % z francuskich posiadłości zamorskich.

Zwiększenie tempa produkcji w całym przemyśle włókienniczym w pierwszej połowie roku 1951 odbywało się przy jednoczesnym zmniejszeniu importu wszystkich podstawowych surowców. W pierwszych 5 miesiącach roku, przeciętny miesięczny import surowców włókienniczych kształtował się na poziomie 45,3 tys. ton wobec 56,3 w pierwszym kwartale roku poprzedniego.

Spadek importu w pierwszych miesiącach roku 1951 wynikał bezpośrednio z nagłej wyżki cen surowców po inwazji koreańskiej, co wstrzymało przemysłowców francuskich od dokonywania zakupów. Produkcja odbywała się kosztem zapasów, o czym świadczy większa niż import ilość przerebionych surowców w poszczególnych miesiącach. W przemyśle

bawełnianym zużywano np. 2 - 5 tys. ton więcej bawełny niż wynosił import. Szybkie wyczerpywanie się zapasów, które spadły do minimalnych rozmiarów, skłoniło przemysłowców do zwiększenia zaopatrzenia, przy czym zakupy dokonywane były w najmniej korzystnym momencie, po najwyższych cenach, w marcu 1951, co odbiło się na cenach wyrobów gotowych w III kwartale roku. Wskutek wysokich cen zmniejszyła się konkurencyjność wyrobów gotowych nawet na rynku krajowym, ponieważ towary importowane były w wielu wypadkach tańsze od francuskich.

O ile początkowo import ograniczany był jedynie z inicjatywy poszczególnych przemysłowców i importerów, kierujących się warunkami rynkowymi, o tyle w dalszej części roku nastąpiło to na skutek ogólnej tendencji do ograniczania wydatków na zaopatrzenie surowcowe do najniezbędniejszych rozmiarów ze względu na konieczność utrzymania równowagi finansowej w poszczególnych gałęziach produkcji w okresie silnych wahań cen.

Jak już wspomniano, zmniejszenie importu surowców nie wpłynęło na wysokość produkcji przemysłu włókienniczego w r. 1951.

W r. 1950 wskaźnik produkcji miesięcznej wyniósł 109 /1938=100/, w pierwszych ośmiu miesiącach podniósł się on do 113 a w I półroczu 1951 nawet do 121. Produkcja przemysłu włókienniczego w poszczególnych miesiącach 1951 przedstawiała się następująco: /1938=100/

styczeń	115	czerwiec	120
luty	121	lipiec	93
marzec	116	sierpień	92
kwiecień	123	wrzesień	117
maj	127		

Wzrost produkcji artykułów gotowych - tkanin i odzieży - przy wysokich cenach i zmniejszającej się sile nabywczej ludności spowodował powstanie poważnych trudności na francuskim rynku włókienniczym. Jednocześnie otwarta została granica celna dla importu tych artykułów z krajów należących do EPU, mianowicie od czerwca liberalizacja obrotów objęła 95 % artykułów włókienniczych importowanych do Francji. Realizowanie tego importu skłoniło przemysł francuski do intensywnego zajęcia się projektami dotyczącymi unowocześnienia przemysłu, który do tej pory był zaniedbywany przez czynniki rządzące.

W drugiej połowie roku w szczególnie trudnej sytuacji znalazł się przemysł wełniany. Chwiejność cen na dominialnych rynkach wełny nie sprzyjała rozwojowi produkcji, zaopatrzenie w surowiec było niedostateczne, ponieważ producenci wstrzymywali się od zakupów zarówno w okresach wyżki jak i gwałtownej zniżki. Podaż wełny i produkcję wyrobów wełnianych przedstawia podana niżej tablica:

Przemysł wełniany we Francji
/przeciętne miesięczne/ tony
I półr. III kw.
1938 1950 1951 1951

Import wełny surowej	9.730	8.600	8.430	6.130
Produkcja wełny	2.399	1.270	1.300	
Produkcja przędzy	9.840	10.577	10.860	7.430 x/
Produkcja tkanin	6.650	6.669	6.860	5.910 x/

x/ dwa miesiące

Znaczne osłabienie tempa produkcji w III kw. roku pociągnęło za sobą wzrost bezrobocia - przeciętny czas trwania pracy skrócono z 40-42 godz. do 34 godz. tygodniowo. W niektórych okręgach bezrobocie w październiku objęło 20 % robotników. Kryzys wystąpił najsilniej w dziedzinie produkcji przędzy czasankowej oraz w przemyśle dywanowym. Produkcja czesalni wełny spadła o ok. 40 % w porównaniu z produkcją w roku 1950, gremplarnie natomiast dostarczały o 5% mniej wełny gremplowanej aniżeli w roku 1950. Już w pierwszym półroczu r. 1951 obserwuje się zmniejszenie eksportu, - które przybiera na sile w następnych miesiącach - a mianowicie przędzy z 1900 ton miesięcznie w pierwszych czterech miesiącach roku do 1160 w lipcu, oraz eksportu tkanin z 1109 w styczniu do 825 ton w sierpniu 1951.

O ile zapasy przędzy nie uległy poważniejszym zmianom, zapasy tkanin - wskutek braku odpowiedniego zbytu wzrastały, pomimo ograniczenia produkcji. W pierwszym kwartale wynosiły one ok. 9 tys. ton miesięcznie, w lipcu wzrosły do 11,220 tys. ton.

Jak donosi tygodnik "Services Economiques et Financiers" w ostatnich miesiącach roku nie spodziewano się polepszenia sytuacji na tym odcinku produkcji włókienniczej.

Zaopatrzenie w surowce najgorzej przedstawiało się w przemyśle bawełnianym. Import bawełny surowej w okresie I - X. 1951 spadł o 17,5 % w stosunku do importu w roku poprzednim, mianowicie wynosił on przeciętnie 19.331 ton miesięcznie wobec 23.402 w całym roku 1950. Import bawełny amerykańskiej w dziesięciu miesiącach osiągnął 74.131 ton. W całym sezonie 1951/1952 ma on wynieść 100 tys. ton, wartości ok. 100 mln \$. Francja stara się o przyznanie jej przez Export-Import Bank pożyczki w wysokości 34 mln \$ na pokrycie tego importu. Wobec istniejącej ostatnio tendencji do ograniczenia a ewentualnie nawet do wstrzymania akcji udzielania pożyczek na eksport bawełny przez wymieniony Bank, francuskie trudności dewizowe w związku z importem bawełny mogą ulec pogorszeniu. Wobec wysokich cen bawełny egipskiej zmniejszono zakupy w tym kraju, zastępując bawełnę egipską bawełną kalifornijską i peruwiańską jak również włóknem sztucznym.

Produkcja w przemyśle bawełnianym kształtowała się korzystniej aniżeli w przemyśle wełnianym, co należy tłumaczyć mniejszymi wahaniami cen bawełny niż wełny.

Produkcja przędzy i tkanin bawełnianych
we Francji

przeciętna miesięczna - tony

	przędza	tkaniny
1938	20.810	12.083
1950	20.935	14.027
1951		
styczeń	23.575	14.038
luty	21.735	13.406
marzec	23.506	14.312
kwiecień	23.782	14.309
maj	23.221	14.580
czerwiec	23.900	14.643
lipiec	17.075	9.893
sierpień	18.311	11.837
wrzesień	22.545	13.589

Sprzedaż artykułów bawełnianych uległa znacznemu zmniejszeniu w II połowie roku 1951. Po chwilowym ożywieniu w październiku na rynku znowu zapanowała stagnacja, wyrażająca się trudnościami zbytu. Nawet obniżenie cen nie wywołało oczekiwanego skutku, co przypisuje się stale rosnącej rozpiętości pomiędzy cenami i zarobkami, w mniejszym zaś stopniu pogodzie i oczekiwaniu na zniżkę cen surowców, która wpłynęłaby na ceny wyrobów. Poważne obawy wywołuje zapowiedziany masowy import wyrobów bawełnianych na skutek liberalizacji obrotów. Perspektywy eksportowe uległy również pogorszeniu. Wzrastająca konkurencja japońska coraz bardziej ogranicza francuski rynek zbytu. Nawet w posiadłościach francuskich daje się odczuć napływ wyrobów innych państw z powodu wysokich cen wyrobów francuskich i nieodpowiedniej ochrony celnej w koloniach.

Pomimo niedostatecznego zaopatrzenia przemysłu włókien sztucznych w celulozę, produkcja w 1951 osiągnęła według szacunku 100 tys. ton wobec 83 tys. ton w roku 1950. Zdolność produkcyjna tego przemysłu była wykorzystywana jedynie w 70 %. W najbliższej przyszłości spodziewane są dalsze trudności w zaopatrzeniu z powodu poważnego braku dolarów, który uniemożliwi odpowiedni import celulozy i lintersów. W r. 1951 sytuacja była ułatwiona dzięki zawieraniu transakcji kompensacyjnych, polegających na eksporcie sztucznego jedwabiu i włókien ciętych. Zaopatrzenie w kwas siarkowy było naogół wystarczające, natomiast odczuwano brak sody kaustycznej i siarczanu sodu.

Jakkolwiek w ciągu całego roku istniał stały popyt na artykuły z włókien syntetycznych, zaostrzający się w ostatnich miesiącach kryzys w przemyśle włókienniczym objął i tę dziedzinę produkcji. Nadprodukcja doprowadziła do nasylenia kapitalistycznych rynków przędzy i tkanin z włókien sztucznych i syntetycznych, a obniżenie stopy życiowej w ostatnim roku spowodowało nagromadzenie nadmiernych zapasów towarów niesprzedanych.

Niskie, w porównaniu z innymi krajami kapitalistycznymi, ceny włókien sztucznych pozwoliły na utrzymanie

w pierwszych dziesięciu miesiącach 1951 r. poziomu eksportu z roku 1950. Wyniósł on mianowicie 10.856 ton sztucznego jedwabiu wobec 11.571 ton w całym roku 1950 i 6.150 w 1949, oraz 6.525 ton włókien ciętych - w porównaniu z 10.285 ton w 1950 i 1.817 ton w 1949 r.

